

2.2. Gospodarenje prostorom

2.2.1. Stanovništvo

2.2.1.1. Demografska struktura i tendencije

Razvoj društva, njegov društveno - gospodarski, kulturni i socijalni segment uvjetuje poznavanje temeljnih obilježja stanovništva. Zanemarivanje razvoja demografskog čimbenika nekog prostora može imati nepoželjne gospodarske i socijalne posljedice. Novije demografske promjene u Primorsko - goranskoj županiji nemaju pozitivna obilježja, već je slika dosta nepovoljna - kako kod promjene broja stanovnika tako i kod prirodnog priraštaja, dobne strukture, aktivnosti, stručne spreme itd., a te demografske promjene slične su onima u cijeloj Hrvatskoj.

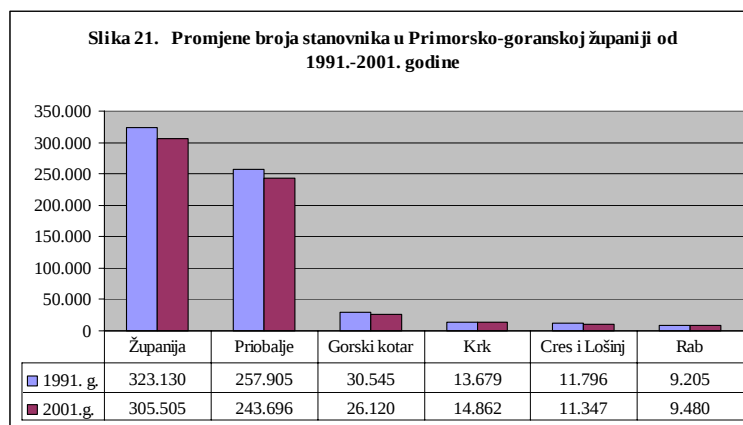
- **Promjene broja stanovnika i gustoća naseljenosti**

Po posljednjem službenom Popisu stanovništva, kućanstava i stanova od 31.03.2001.god. u Primorsko - goranskoj županiji je živjelo 305.505 stanovnika, te se u odnosu na prethodni popis stanovništva iz 1991.god. uočava gubitak stanovništva za 14.644 osobe²⁷ ili indeks od 99,5. Taj pad broja stanovnika nije prisutan u svih pet mikroregija Županije. **(Slika 21.)**

Porast broja stanovnika u posljednjem desetljeću ima mikroregija "Otoci" i to za 381 osobu ili indeks od 103,7. Tu se ističu otok Krk, koji osim općine Vrbnik (pad broja stanovnika za 58 osoba ili indeks od 95,6) ima porast broja stanovnika (za 1.333 osoba ili indeks od 109,7), otok Rab ima porast za 331 osobu ili indeks od 103,6. Ova otočna skupina obuhvaća 11,7% stanovništva Županije (1991.god. je obuhvaćala 10,7% stanovništva).

Izraziti pad broja stanovnika ima područje - mikroregija "Gorski kotar", i to u svim općinama i gradovima, za ukupno 4.161 osobu ili indeks od 86,4. Ova mikroregija obuhvaća najmanji udio stanovništva Županije - svega 8,5% (1991.god. je obuhvaćala 9,5% stanovništva).

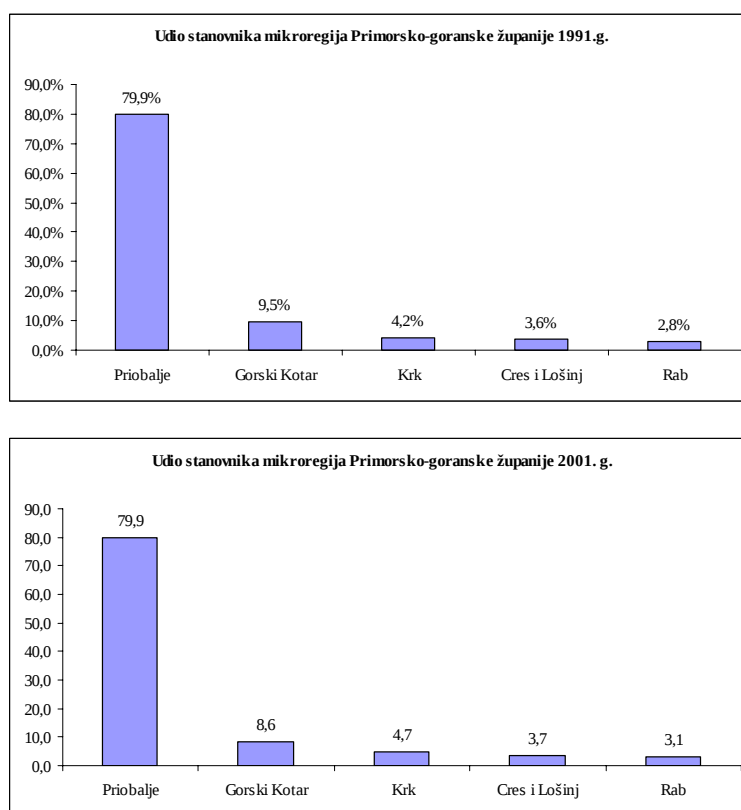
Udio stanovnika mikroregija u PGŽ 1999. i 2001. godine prikazan je na **Slici 22.**

²⁷ Prema definiciji stalnog stanovništva iz Popisa 1991. godine

Pad broja stanovnika prisutan je i u području mikroregije "Priobalje" koja obuhvaća 79,8% stanovništva Županije (1991.god. je obuhvaćala također 79,8% stanovništva). Prostor izrazito turističkih, industrijskih, trgovačkih, administrativnih, obrazovnih i sl. karakteristika ipak bilježi pad broja stanovnika u posljednjem desetljeću. Na ovom području skoro sve općine imaju porast broja stanovnika za ukupno 2.960 osoba ili indeks od 106,4 (jedino općina Lovran, Mošćenička Draga i Klana imaju pad broja stanovnika). Gradovi na ovom području (Opatija i Rijeka) bilježe pad broja stanovnika za 11.794 osobe ili indeks od 95,4, a ostali gradovi imaju porast broja stanovnika (Kastav se ističe po izrazitom porastu broja stanovnika, ne samo u ovom području nego u cijeloj Županiji).

Udio Primorsko - goranske županije u ukupnom broju stanovništva Republike Hrvatske je 6,9% i ima iste karakteristike kao cijela država. Županija obuhvaća prostor od 3.588 km² s prosječnom gustoćom naseljenosti od 85,1 stan./km² i iznad je prosječne gustoće naseljenosti u odnosu na Republiku Hrvatsku. Primorsko - goranska županija obuhvaća 6,3% površine državnog teritorija.

Slika 22. Udio stanovnika mikroregija 1991. i 2001.god.

Najgušće naseljena mikroregija unutar Županije je priobalni prostor koji zauzima površinu od 1.307 km² s prosječnom gustoćom naseljenosti od 186,4 stanovnika/km², a najslabije naseljena mikroregija je Gorski kotar koji zauzima prostor od 1.273 km² s prosječnom gustoćom naseljenosti od 20 stanovnika/km², a zatim slijedi otočna skupina s površinom od 1.008 km² i prosječnom gustoćom naseljenosti od 35,4 stanovnika/km². Inače, najveća gustoća naseljenosti je oko velikih gradova kao što je Rijeka (prva na rang listi u cijeloj Hrvatskoj), a zatim slijede Kastav, Viškovo i Crikvenica koji su također među 20 najgušće naseljenih gradova/općina u Hrvatskoj.

Tablica 32. Promjene broja stanovnika i gustoća naseljenosti Primorsko - goranske županije

OPĆINE GRADOVI MIKROREGIJE	G O D I N E			Indeks 2001*/ 1991.	Površina u km2	Gustoća naseljenosti stan./km2
	1991.	2001.	2001.*			
PRIOBALJE						
<i>Općine</i>						
Čavle	6469	6749	6788	104,9	85	79,4
Jelenje	4921	4877	4960	100,8	109	44,7
Klana	1998	1931	1937	96,9	94	20,5
Kostrena	3730	3897	3950	105,9	12	324,7
Lovran	4386	3987	4011	91,5	21	189,9
Matulji	10124	10544	10630	105,0	176	59,9
Mošćenička Draga	1723	1641	1650	95,8	45	36,5
Omišalj	2723	2998	3025	111,1	39	76,9
Vinodol	3592	3530	3612	100,6	152	23,2
Viškovo	6918	8907	8981	129,8	19	468,8
UKUPNO OPĆINE	46584	49061	49544	106,4	752	65,2
<i>Gradovi</i>						
Bakar	7577	7773	7850	103,6	125	62,2
Crikvenica	10584	11348	11591	109,5	29	391,3
Kastav	5995	8891	8980	149,8	11	808,3
Kraljevica	4513	4579	4585	101,6	18	254,4
Novi Vinodolski	4978	5282	5410	108,7	262	20,2
Opatija	13566	12719	12852	94,7	66	192,7
Rijeka	164108	144043	145329	88,6	44	3273,7
UKUPNO GRADOVI	211321	194635	196597	93,0	555	350,7
UKUPNO PRIOBALJE	257905	243696	246141	95,4	1307	186,4
GORSKI KOTAR						
<i>Općine</i>						
Brod Moravice	1196	985	999	83,5	62	15,9
Fužine	2000	1855	1814	90,7	86	21,6
Lokve	1255	1120	1132	90,2	42	26,7
Mrkopalj	1823	1407	1423	78,1	157	9,0
Ravna Gora	3167	2724	2739	86,5	82	33,2
Skrad	1549	1333	1332	86,0	54	24,7
UKUPNO OPĆINE	10990	9424	9439	85,9	483	19,5

<i>Gradovi</i>						
Čabar	5169	4387	4432	85,7	280	15,7
Delnice	6858	6262	6285	91,6	230	27,2
Vrbovsko	7528	6047	6228	82,7	280	21,6
UKUPNO GRADOVI	19555	16696	16945	86,7	790	21,1
UKUPNO GORSKI KOTAR	30545	26120	26384	86,4	1273	20,5
OTOČNA SKUPINA OTOK KRK						
<i>Općine</i>						
Baška	1456	1554	1579	108,4	101	15,4
Dobrinj	1944	1970	1986	102,2	55	35,8
Malinska - Dubašnica	2161	2726	2741	126,8	39	69,9
Punat	1808	1876	1897	104,9	35	53,6
Vrbnik	1313	1245	1255	95,6	50	24,9
UKUPNO OPĆINE	8682	9371	9458	108,9	280	33,5
<i>Gradovi</i>						
Krk	4997	5491	5554	111,1	111	49,5
UKUPNO GRADOVI	4997	5491	5554	111,1	111	49,5
UKUPNO OTOK KRK	13679	14862	15012	109,7	391	38,0
OTOCI CRES I LOŠINJ						
<i>Gradovi</i>						
Cres	2971	2959	2969	99,9	292	10,1
Mali Lošinj	8825	8388	8444	95,7	223	37,6
UKUPNO OTOCI CRES I LOŠINJ	11796	11347	11413	96,8	515	22,0
OTOK RAB						
<i>Gradovi</i>						
Rab	9205	9480	9536	103,6	102	92,9
UKUPNO OTOK RAB	9205	9480	9536	103,6	102	92,9
UKUPNO OTOČNA SKUPINA	34680	35689	35961	103,7	1008	35,4
PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA	323130	305505	308486	95,5	3588	85,1
HRVATSKA	4784265	4437460	4492049	93,9	56542	78,5

* prema definiciji stalnog stanovništva iz popisa 1991. godine

- **Migracije**

Prostorna pokretljivost stanovništva

Osnovna odrednica opće populacijske dinamike je priraštaj i prostorna pokretljivost ili migracija stanovništva, koja je bila stalni pratilac etničke, političke, kulturne i gospodarske evolucije. Bolji uvjeti života (radni, obrazovni, zdravstveni, kulturni, uslužni i dr.) privlačili su stanovništvo da se seli na područja - središta koja mogu zadovoljiti njihove potrebe. Koliko su migracije prisutne na području Primorsko - goranske županije i koliko ima autohtonog stanovnika (osoba koje od rođenja žive u istom naselju) vidi se iz slijedećih podataka.

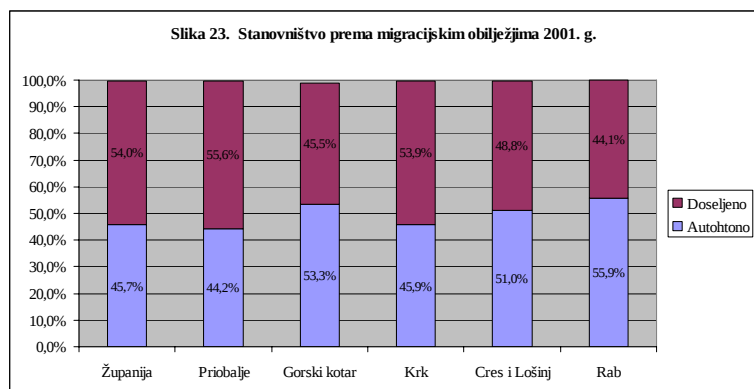
Godine 2001. u Primorsko - goranskoj županiji je živjelo 139.674 ili 45,7% autohtonog stanovništva i 165.039 ili 54,0% doseljenog stanovništva. Većina doseljenih doselila se iz druge županije (njih 57.767 ili 35,0%). Iz inozemstva se doselilo 35.886 stanovnika ili 21,7%, i to većinom s područja BIH (njih 21 060 ili 58,7%).

Analiza mikroregija unutar Županije ukazuju na drugačije karakteristike od ukupnog teritorija. **(Tablica 23)** U priobalju je bilo više doseljenih stanovnika (135.421 ili 55,6%) nego autohtonih (107.593 ili 44,2%). Većina njih se doselila iz drugih županija (njih 50.131 ili 37,0%), a zatim slijede oni iz drugog grada/općine iste županije (njih 47.491 ili 35,1%). Dosta je doseljenog stanovništva iz inozemstva (njih 30.508 ili 22,5%), i to najviše s područja BIH (17.952 ili 58,8%). Općina Viškovo i grad Kastav imaju najmanji udio autohtonog stanovništva i najveći udio doseljenih u cijeloj Županiji.

U Gorskom kotaru živi više autohtonog (14.179 ili 53,3%) nego doseljenog stanovništva (11.888 ili 45,5%). Od onih koji su se doselili, većina ih je došla s područja drugog naselja istog grada/općine (njih 3.973 ili 33,4%), nešto manje iz drugog grada/općine iste županije (3.609 ili 30,4%) i iz druge županije (2.429 ili 20,4%). Iz inozemstva se doselilo 1.831 ili 15,4% stanovništva, većinom s područja BIH (1.116 ili 60,9%).

I otoci imaju također više autohtonog (17.902 ili 50,2%) nego doseljenog stanovništva (17.730 ili 49,7%). Od onih koji su se doselili, većina ih je došla s područja drugog grada/općine iste županije (5.207 ili 30,7%), i s područja druge županije (5.207 ili 29,4%). Iz inozemstva se doselilo 3.547 osoba ili 20,0%, najviše s područja BIH (njih 1.992 ili 56,2%). Razlike postoje i između pojedinih otoka. Otok Krk ima više doseljenog (8.018 ili 53,9%) nego autohtonog stanovništva (6.817 ili 45,9%), otoci Cres i Lošinj imaju više autohtonog (5.789 ili 51,0%) nego doseljenog stanovništva (5.536 ili 48,8%), a otok Rab ima više autohtonog (5.296 ili 55,9%) nego doseljenog stanovništva (4.176 ili 44,1%). Migracije su i ovdje prisutne oko većih gradskih centara i razvijenijih općina koje imaju povoljnije društveno - gospodarske, ekonomske, sociološke, kulturne, stambene, zdravstvene i dr. čimbenike te zadovoljavaju i privlače stanovništvo, ne samo s područja svoje općine/grada, županije (unutrašnje migracije), već i iz drugih županija ili iz inozemstva (vanjske migracije).

U **Tablici 33.** je prikazano stanovništvo prema migracijskim obilježjima 2001. godine.

Tablica 33. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima 2001.god.

OPĆINE GRADOVI MIKROREGIJE	Ukupan broj stanovnika	Od rođenja u istom naselju	Doseљeno u naselje stanovanja								Nepozna- to	
			Svega	iz drugog naselja istog grada/ općine	iz drugog grada/opć. iste županije	iz druge županije	Svega	Iz inozemstva				
								Od toga				
								BiH	Makedonije	Slovenije		SFRJ
PRIOBALJE												
Općine												
Čavle	6749 100, 0	2428 18, 0	4312 63,9	630	2755	444	473	300	5	24	108	10
Jelenje	4877 100, 0	2135 43,8	2722 55,8	801	1548	181	182	110	2	13	17	10
Klana	1931 100, 0	1213 62,8	717 37,1	67	399	77	174	87	1	71	8	-
Kostrena	3897 100, 0	1216 31,2	2678 68,7	-	2033	454	186	99	-	17	52	5
Lovran	3987 100, 0	1631 40,9	2352 59, 0	65	1408	536	332	126	26	49	79	11
Matulji	10544 100, 0	4426 42, 0	6107 57,9	1027	3209	917	932	480	1	291	96	22
Mošćenička Draga	1641 100, 0	957 58,3	684 41,7	154	329	136	59	9	9	17	10	6
Omišalj	2998 100, 0	908 30,3	2088 69,6	212	1078	411	379	232	14	19	95	8
Vinodol	3530 100, 0	1804 51,1	1723 48,8	130	721	492	360	199	2	23	81	20
Viškovo	8907 100, 0	2093 23,5	6772 76, 0	428	4472	965	880	680	1	52	117	27
UKUPNO OPĆINE	49061 100, 0	18811 38,3	30155 61,5	3514	17952	4613	3957	2322	61	576	663	119
Gradovi												
Bakar	7773 100, 0	3148 40,5	4610 59,3	579	2653	883	477	279	17	27	90	18
Crikvenica	11348 100, 0	4731 41,7	6592 58,1	469	2111	2514	1432	822	50	86	365	66
Kastav	8891 100, 0	2002 22,5	6850 77, 0	350	5171	700	609	422	8	44	89	20
Kraljevica	4579 100, 0	1929 42,1	2649 57,9	204	1335	635	448	311	6	32	68	27
Novi Vinodolski	5282 100, 0	2379 45, 0	2860 54,1	576	721	941	610	402	12	35	115	12
Opatija	12719 100, 0	4724 37,1	7904 62,1	808	3694	2121	1229	446	34	163	346	52
Rijeka	144043 100, 0	69869 48,5	73801 51,2	9	13854	37724	21746	12948	437	2269	4878	468
UKUPNO GRADOV	194635 100, 0	88782 45,6	105266 54,1	2995	29539	45518	26551	15630	564	2656	5951	663

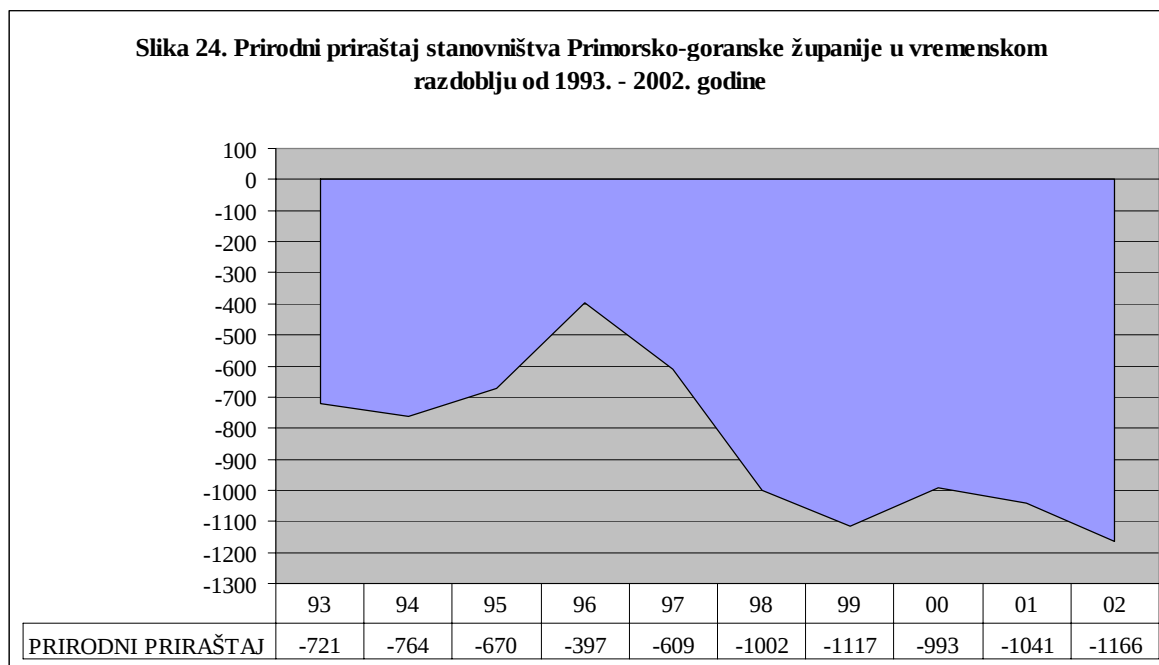
UKUPNO PRIOBALJE	243696 100, 0	107593 44,2	135421 55,6	6509	47491	50131	30508	17952	625	3232	6614	782
GORSKI KOTAR												
Općine												
Brod Moravice	985 100, 0	416 42,2	569 57,8	241	227	61	40	15	-	12	4	-
Fužine	1855 100, 0	948 51,1	902 48,6	230	371	180	121	97	-	8	8	-
Lokve	1120 100, 0	666 59,5	449 40,1	14	261	89	83	58	-	5	10	2
Mrkopalj	1407 100, 0	1090 77,5	316 22,5	5	160	105	41	29	-	2	4	5
Ravna Gora	2724 100, 0	1774 65,1	949 34,8	229	404	229	80	51	9	6	12	7
Skrad	1333 100, 0	585 43,9	746 56,0	285	325	84	52	35	1	4	10	-
UKUPNO OPĆINE	9424 100, 0	5479 58,1	3931 41,7	1004	1748	748	417	285	10	37	48	14
Gradovi												
Čabar	4387 100, 0	2434 55,5	1950 44,4	1218	205	168	351	113	-	196	29	8
Delnice	6262 100, 0	3047 48,7	3196 51,0	649	1285	587	665	458	18	107	48	10
Vrbovsko	6047 100, 0	3219 53,2	2811 46,5	1102	371	926	398	260	13	53	52	14
UKUPNO GRADOV	16696 100, 0	8700 52,1	7957 47,7	2969	1861	1681	1414	831	31	356	129	32
UKUPNO GORSKI KOTAR	26120 100, 0	14179 53,3	11888 45,5	3973	3609	2429	1831	1116	41	393	177	46
OTOČNA SKUPINA OTOK KRK												
Općine												
Baška	1554 100, 0	669 43	885 56,9	91	367	220	205	100	19	19	46	2
Dobrinj	1970 100, 0	913 46,3	1056 53,6	206	508	187	144	84	-	9	14	11
Mališinska-Dubašnica	2726 100, 0	950 34,8	1766 64,8	182	704	437	430	275	33	19	42	13
Punat	1876 100, 0	994 53,0	874 46,6	5	388	290	185	99	17	15	31	6
Vrbnik	1245 100, 0	824 66,2	421 33,8	18	256	70	74	59	-	1	4	3
UKUPNO OPĆINE	9371 100, 0	4350 46,4	5002 53,4	502	2223	1204	1038	617	69	63	137	35
Gradovi												
Krk	5491 100, 0	2467 44,9	3016 54,9	493	1223	744	539	320	21	31	110	17
UKUPNO GRADOV	5491 100, 0	2467 44,9	3016 54,9	493	1223	744	539	320	21	31	110	17
UKUPNO OTOK KRK	14862 100, 0	6817 45,9	8018 53,9	995	3446	1948	1577	937	90	94	247	52
OTOCI CRES I LOŠINJ												
Gradovi												
Cres	2959 100, 0	1832 61,9	1126 38,0	142	320	363	297	213	18	19	32	4
Mali Lošinj	8388 100, 0	3957 47,2	4410 52,6	382	913	1986	1107	601	50	79	262	22
UKUPNO OTOCI CRES I LOŠINJ	11347 100, 0	5789 51,0	5536 48,8	524	1233	2349	1404	814	68	98	294	26
OTOK RAB												
Gradovi												
Rab	9480 100, 0	5296 55,9	4176 44,1	1896	763	910	566	241	26	67	155	41
UKUPNO OTOK RAB	9480 100, 0	5296 55,9	4176 44,1	1896	763	910	566	241	26	67	155	41
UKUPNO OTOČNA SKUPINA	35689 100, 0	17902 50,2	17730 49,7	3415	5442	5207	3547	1992	184	259	696	119
PRIMORSKO GORAN- SKA ŽUPANIJA	305505 100, 0	139674 45,7	165039 54,0	13897	56542	57767	35886	21060	850	3884	7487	947
HRVATSKA	4437460 100, 0	2298045 51,8	2129152 48,0	300548	589247	708735	519915	381764	8842	24246	80020	10707

Prirodni prirast

Kako bi se sagledala opća populacijska dinamika prostora potrebno je sagledati i prirodno kretanje - priraštaj stanovništva, kao rezultat prirodnih i društvenih čimbenika nekog područja. Na taj način uočavaju se tipovi općeg kretanja stanovništva - migracijskog salda po kojemu se izdvajaju pozitivno - imigracijski prostori ili negativno - eksodusni.

U Primorsko -goranskoj županiji je u razdoblju od deset godina tj. od 1993 - 2002.god. prirodni prirast bio negativan i iznosio je - 8.480 osoba, što ukazuje na višak umrlih nad rođenim, a slične karakteristike imaju i mikroregije, baš kao i cijela Hrvatska. Negativan prirodni prirast ima većina općina i gradova. Iznimke su jedino općina Viškovo (230), grad Kastav (177), općine Omišalj (74) i Čavle (37), koji u cijeloj Županiji imaju pozitivan prirodni prirast.

Po tipovima općeg kretanja stanovništva u razdoblju od 1993 - 2002.god. (**Slika 24.)** vidi se da Priobalje i Gorski kotar imaju karakteristike eksodusnog tipa (negativna migracijska bilanca različitog intenziteta) i to E 4 - izumiranje (prirodno kretanje negativno; popisom ustanovljeno kretanje negativno; stopa prirodnog kretanja (smanjenja) manja od stope popisom ustanovljenog smanjenja). Otoci imaju karakteristike imigracijskih tipova (pozitivna migracijska bilanca različitog intenziteta i to I 2 - regeneracija imigracijom (prirodno kretanje negativno; popisom ustanovljeno kretanje pozitivno; stopa popisom ustanovljenog kretanja (povećanja) veća od stope prirodnog kretanja (smanjenja)). Unutar te otočne skupine, otoci Krk i Rab imaju karakteristike kao cijela otočna skupina, a otoci Cres i Lošinj imaju karakteristike Priobalja i Gorskog kotara (E 4). (**Tablica 34**)

Istovrsnost tipova kretanja stanovništva po općinama i gradovima pa i cijele mikroregije ima Gorski kotar s karakteristikama izumiranja (E 4). Otok Krk ima imigracijski tip kretanja stanovništva kao i njegove općine i gradovi, ali se ipak razlikuju

po intenzitetu od regeneracije imigracijom (I 3) do vrlo slabe regeneracije imigracijom (I 4). U Priobalju se isprepliću imigracijske i emigracijske općine i gradovi. Tipovi općeg kretanja stanovništva Županije prikazani su na **Kartogramu 7**.

Primorsko - goranska županija ima karakteristike emigracijske županije - izumiranje (E 4), kao i cijela Hrvatska. Ujedno, Županija ima najveći negativni prirodni prirast stanovnika u Hrvatskoj. Godine 2002. u Primorsko - goranskoj županiji se rodilo 2.251 dijete, a umrlo 3.417 osoba, te je prirodni prirast negativan i iznosi - 1.166 osoba.

Tablica 34. Prirodno kretanje stanovništva i tipovi kretanja u Primorsko - goranskoj županiji

OPĆINE GRADOVI MIKROREGIJE	G O D I N E										UKUPNO 1993. do 2002.	TIPOVI KRETANJA STANOVNI- ŠTVA
	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.		
PRIOBALJE												
Općine												
Čavle	7	-10	3	38	19	-16	0	-1	1	-4	37	I 1
Jelenje	-12	-4	-12	-29	-29	-45	-13	-9	-3	-10	-166	I 3
Klana	-11	-14	-26	-11	-4	-13	-6	-28	-5	-10	-128	I 4
Kostrena	-	-9	-3	10	-8	-7	3	11	3	-7	-7	I 2
Lovran	-11	-7	-27	6	-6	-4	-19	-20	-30	-24	-142	E 4
Matulji	-43	-50	-41	-9	-43	-31	-37	-35	-39	-55	-383	I 2
Mošćenička Draga	-7	-15	-18	-15	-8	-25	-17	-16	-22	-11	-154	I 4
Omšalj	32	2	19	14	-1	13	-8	4	4	-5	74	I 1
Vinodol	-45	-17	-26	-20	-26	-31	-38	-35	-18	-19	-275	I 3
Vškovo	-5	11	12	14	35	19	29	37	47	31	230	I 1
UKUPNO OPĆINE	-95	-113	-119	-2	-71	-140	-106	-92	-62	-114	-914	I 2
Gradovi												
Bakar	-15	-29	-25	-22	9	-31	-32	-41	-35	-36	-257	I 2
Crikvenica	-20	-27	-40	-15	-4	-33	-49	-46	-30	-32	-296	I 2
Kastav	4	6	29	22	17	14	27	29	16	13	177	I 1
Kraljevica	-31	-22	15	-10	-9	-18	-5	-14	-29	-17	-140	I 3
Novi Vinodolski	-12	-14	-11	-8	-7	-9	-11	-8	-17	-27	-124	I 2
Opatija	-45	-93	-45	-52	-76	-72	-62	-90	-57	-37	-629	E 4
Rijeka	-188	-135	-193	-106	-190	-371	-447	-454	-513	-578	-3175	E 4
UKUPNO GRADOVI	-307	-314	-270	-191	-260	-520	-579	-624	-665	-714	-4444	E 4
UKUPNO PRIOBALJE	-402	427	-389	-193	-331	-660	-685	-716	-727	-828	-5358	E 4
GORSKI KOTAR												
Općine												
Brod Moravice	-14	-13	-5	-4	-6	-14	-23	-9	-16	-14	-118	E 4
Fužine	-16	-13	-9	-14	-19	-13	-9	-19	-7	-14	-133	E 4
Lokve	-12	-11	-13	-13	-6	-12	-13	-4	-22	-9	-115	E 4
Mrkopalj	-26	-18	-9	-8	-22	-29	-13	-20	-9	-17	-171	E 4
Ravna Gora	-25	-34	-23	-38	-15	-30	-32	-22	-19	-18	-256	E 4
Skrad	-20	-14	-13	-12	-20	-16	-15	-12	-21	-9	-152	E 4
UKUPNO OPĆINE	-113	-103	-72	-89	-88	-114	-105	-86	-94	-81	-945	E 4
Gradovi												
Čabar	-26	-3	-36	-51	-38	-31	-40	-22	-38	-36	-321	E 4
Delnice	-31	-45	-36	-38	-23	-38	-25	-35	-13	-30	-314	E 4
Vrbovsko	-54	-59	-66	-37	-79	-62	-53	-57	-61	-52	-580	E 4
UKUPNO GRADOVI	-111	-107	-138	-126	-140	-131	-118	-114	-112	-118	-1215	E 4

UKUPNO GORSKI KOTAR	-224	-210	-210	-215	-228	-245	-223	-200	-206	-199	-2160	E 4
OTOČNA SKUPINA												
OTOK KRK												
Općine												
Baška	-15	-21	-16	-23	-17	-15	-29	-12	-13	-6	-167	I 3
Dobrinj	-32	-29	-32	-8	-24	-26	-27	-12	-16	-20	-226	I 3
Malinska-Dubašnica	-10	-12	6	-1	13	6	-1	-8	0	-5	-12	I 2
Punat	-13	-7	-12	7	7	-14	-7	-3	-7	-8	-57	I 2
Vrbnik	-26	-27	-14	-14	-17	-11	-19	-11	1	-8	-146	I 4
UKUPNO OPĆINE	-96	-96	-68	-39	-38	-60	-83	-46	-35	-47	-608	I 2
Gradovi												
Krk	16	5	-2	10	16	-7	-36	-7	-13	-13	-31	I 2
UKUPNO GRADOVI	16	5	-2	10	16	-7	-36	-7	-13	-13	-31	I 2
UKUPNO OTOK KRK	-80	-91	-70	-29	-22	-67	-119	-53	-48	-60	-639	I 2
OTOCI CRES I LOŠINJ												
Gradovi												
Cres	-26	-20	-14	-6	-20	-18	-15	-13	6	-15	-141	I 4
Mali Lošinj	0	-10	14	31	-6	-3	-42	-5	-28	-29	-78	E 4
UKUPNO OTOCI CRES I LOŠINJ	-26	-30	0	25	-26	-21	-57	-18	-22	-44	-219	E 4
OTOK RAB												
Gradovi												
Rab	11	-6	-1	15	-2	-9	-33	-6	-38	-35	-104	I 2
UKUPNO OTOK RAB	11	-6	-1	15	-2	-9	-33	-6	-38	-35	-104	I 2
UKUPNO OTOČNA SKUPINA	-95	-127	-71	11	-50	-97	-209	-77	-108	-139	-962	I 2
PRIMORSKO - GORANSKA ŽUPANIJA	-721	-764	-670	-397	-609	-1002	-1117	-993	-1041	-1166	-8480	E 4

Tipovi kretanja:

EKSODUSNI TIPOVI OD E1 DO E4:

IZUMIRANJE E4 - Prirodno kretanje negativno; popisom ustanovljeno kretanje negativno; stopa prirodnog kretanja (smanjenja) manja od stope popisom ustanovljenog smanjenja

IMIGRACIJSKI TIPOVI OD I1 DO I4:

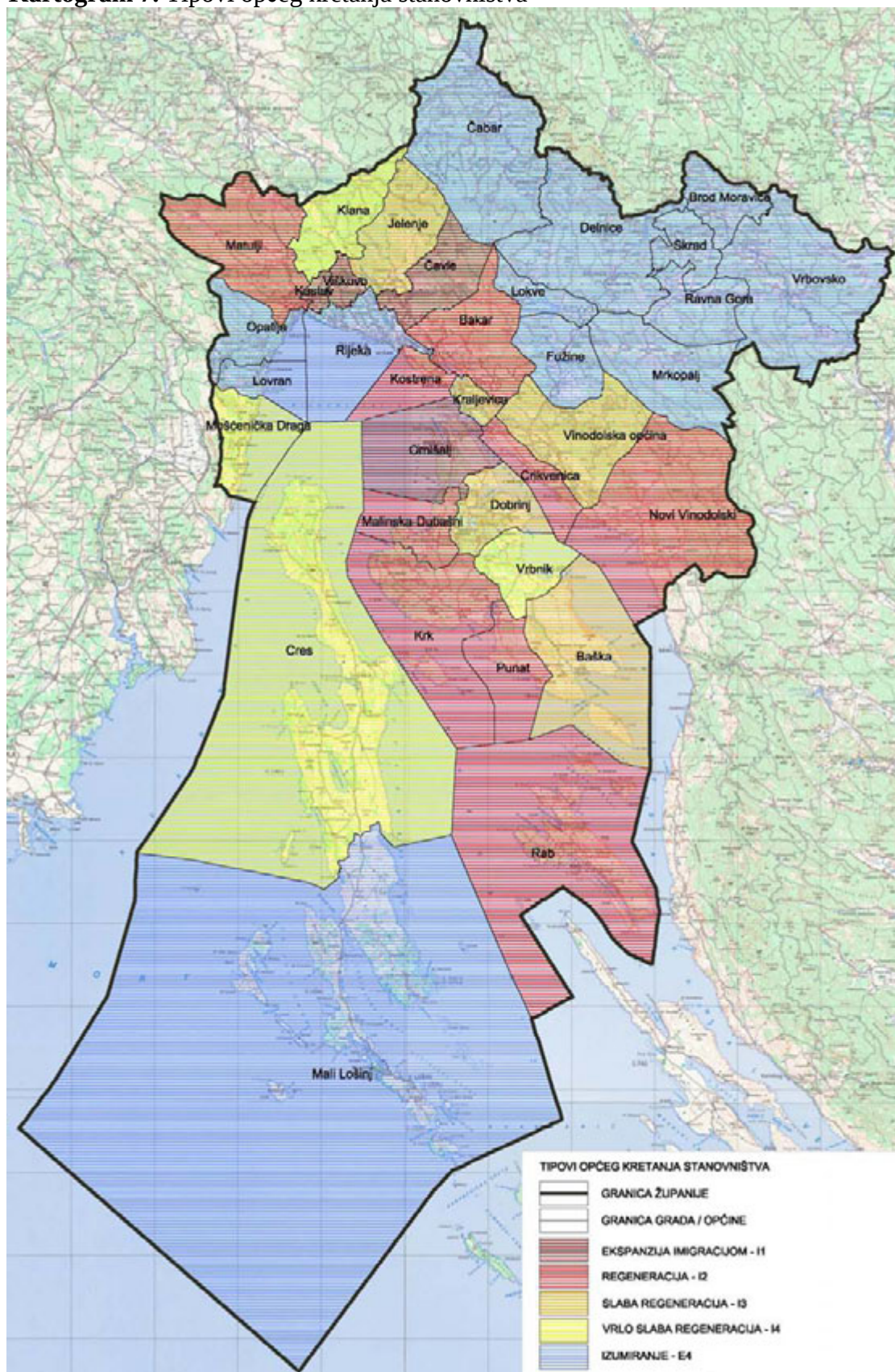
EKSPANZIJA IMIGRACIJOM I1 - Prirodno kretanje pozitivno; popisom ustanovljeno kretanje pozitivno; stopa popisom ustanovljenog kretanja (povećanja) veća od stope prirodnog kretanja (priraštaja)

REGENERACIJA IMIGRACIJOM I2 - Prirodno kretanje negativno; popisom ustanovljeno kretanje pozitivno; stopa popisom ustanovljenog kretanja (povećanja) veća od stope prirodnog kretanja (smanjenja)

SLABA REGENERACIJA IMIGRACIJOM I3 - Prirodno kretanje negativno; popisom ustanovljeno kretanje pozitivno; stopa popisom ustanovljenog kretanja (povećanja) manja od stope prirodnog kretanja (smanjenja)

VRLO SLABA REGENERACIJA IMIGRACIJOM I4 - Prirodno kretanje negativno; popisom ustanovljeno kretanje negativno; stopa popisom ustanovljenog kretanja (smanjenja) manja od stope prirodnog kretanja (smanjenja)

Kartogram 7. Tipovi općeg kretanja stanovništva

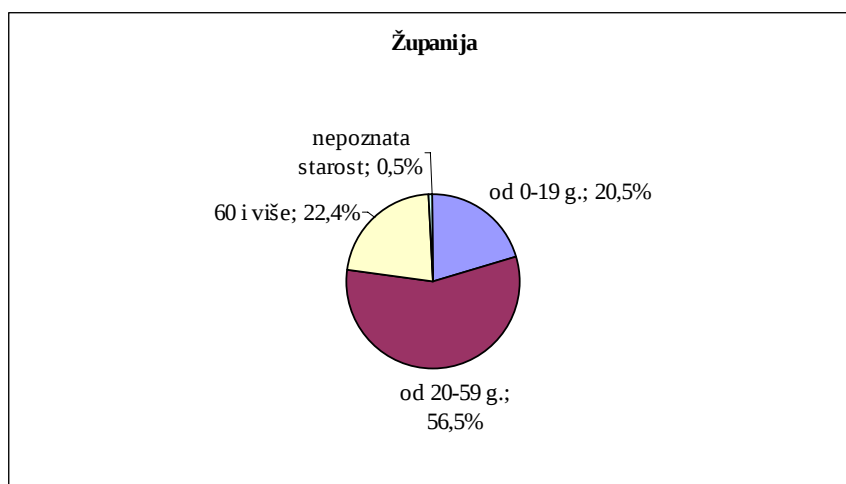
Struktura stanovništva po spolu i dobi

Brojčani odnos muškog i ženskog stanovništva karakterizira fiziološki okvir demografske mase, na što ukazuje struktura stanovništva po spolu, a potencijalnu vitalnost i biodinamiku stanovništva ukazuje dobna struktura stanovništva).

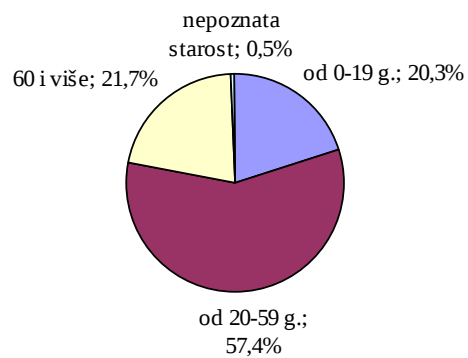
Analiza po spolu ukazuje prevlast ženskog nad muškim stanovništvom, kako u cijeloj Primorsko - goranskoj županiji, tako i unutar njenih mikroregija, općina i gradova. Tu se ističu dvije općine i dva grada u kojima živi više muškog nego ženskog stanovništva. To su u Gorskom kotaru općina Mrkopalj (713 ili 50,7% muških i 694 ili 49,3% ženskog stanovništva) i grad Čabar (2.200 ili 50,1% muškog i 2.187 ili 49,9% ženskog stanovništva). Na otoku Krku ističe se općina Punat (947 ili 50,5% muškog i 929 ili 49,5% ženskog stanovništva) i na otoku Cresu grad Cres, koji ima 1.481 ili 50,1% muškog i 1.478 ili 49,9% ženskog stanovništva. **(Tablica 35)**

U Primorsko - goranskoj županiji je 2001.god. živjelo 147.215 ili 48,2% muškog i 158.290 ili 51,8% ženskog stanovništva. Na 1.000 žena dolazilo je 930 muškaraca. Ova spolna struktura stanovništva vrlo je slična onoj u Hrvatskoj (muških je bilo 48,1%, a ženskih 51,9%). Analiza spolne strukture po mikroregijama ne odudara od one u županiji.

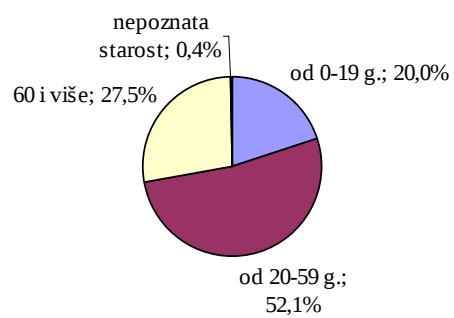
Dobna struktura stanovništva Županije je starost, odnosno duboka starost stanovništva s koeficijentom starenja od 1,094. Tu je 2001.god. živjelo 62.691 ili 20,5% mladog stanovništva (dobna skupina od 0 - 19 godina), zrelog stanovništva je bilo 172.595 ili 56,5% (dobna skupina od 20 - 59 godina) i starog stanovništva je bilo 68.558 ili 22,4% (dobna skupina od 60 i više godina). **(Slika 25)** Analiza po pojedinim mikroregijama ukazuje da Gorski kotar ima najstariju populaciju u Županiji s koeficijentom starenja od 1,372. Tako općina Brod Moravice ima koeficijent starenja od 2,280 i ima najstariju populaciju od svih analiziranih općina i gradova. Iza nje slijedi općina Skrad s koeficijentom starenja od 2,118. Osim ovih poraznih pokazatelja dobne strukture stanovništva Županije, ipak se pojavljuju općine i gradovi (u malom broju) koji imaju drugačiji odnos mladog i starog stanovništva. Višak mlade populacije nad starom ima općina Omišalj s koeficijentom starenja od 0,440, i ima karakteristike populacije na pragu starenja u kojoj većinom živi mlado stanovništvo, a zatim slijede općine s nešto manjim udjelom mladog i nešto većim udjelom starog stanovništva. To su općina Viškovo (s koeficijentom starenja od 0,548), zatim grad Kastav (s koeficijentom starenja od 0,714) i općina Čavle (s koeficijentom od 0,731). **(Tablica 36)**

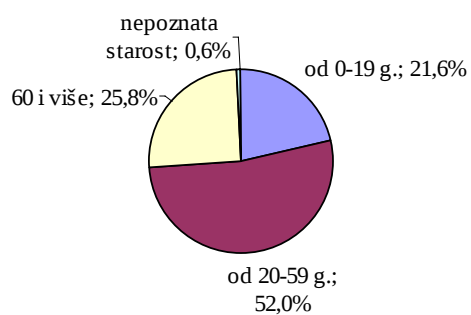
Priobalje

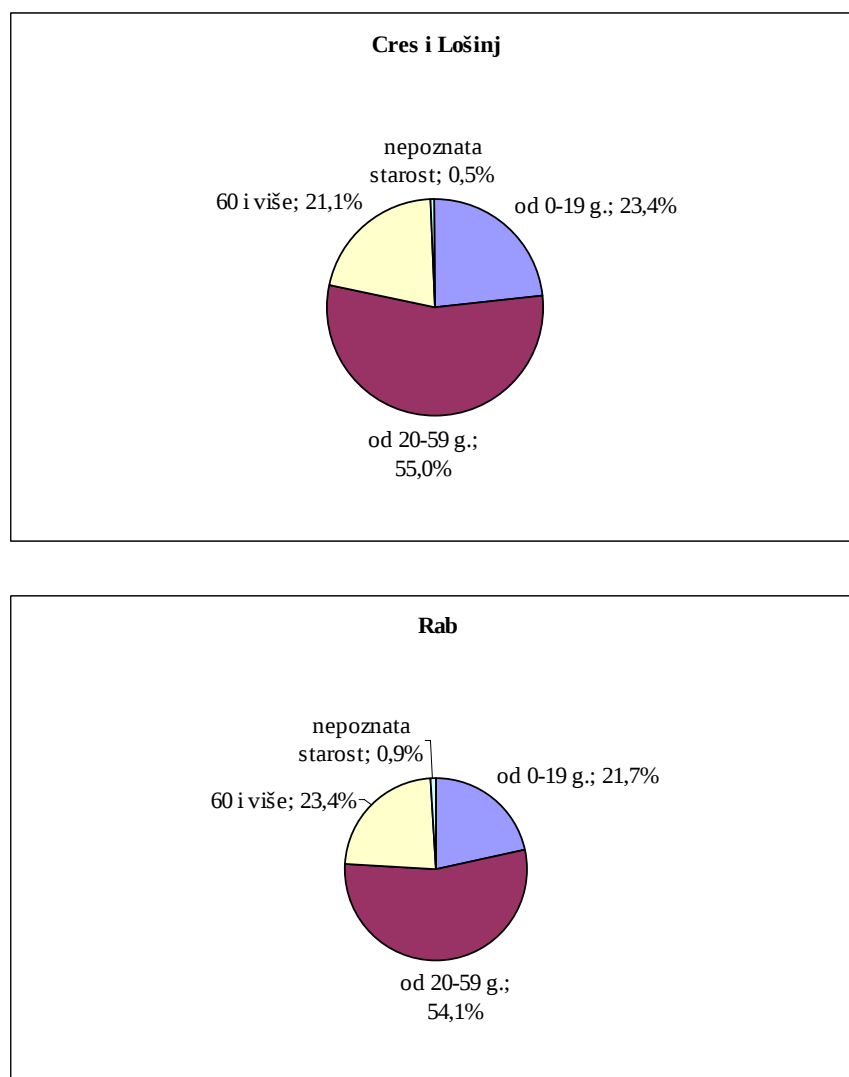

Gorski kotar

Krk

Slika 25. Dobna struktura stanovništva u PGŽ

Tablica 35. Spolna struktura stanovništva 2001.god.

OPĆINE, GRADOVI, MIKROREGIJE	BROJ STANOVNIKA 2001.	MUŠKO	%	ŽENSKO	%
PRIOBALJE					
<i>Općine</i>					
Čavle	6749	3365	49,9	3384	50,1
Jelenje	4877	2428	49,8	2449	50,2
Klana	1931	926	48,0	1005	52,0
Kostrena	3897	1939	49,8	1958	50,2
Lovran	3987	1906	47,8	2081	52,2
Matulji	10544	5131	48,7	5413	51,3

Mošćenička Draga	1641	814	49,6	827	50,4
Omišalj	2998	1457	48,6	1541	51,4
Vinodol	3530	1706	48,3	1824	51,7
Viškovo	8907	4382	49,2	4525	50,8
UKUPNO OPĆINE	49061	24054	49,0	25007	51,0
<i>Gradovi</i>					
Bakar	7773	3805	49,0	3968	51,0
Crikvenica	11348	5451	48,0	5897	52,0
Kastav	8891	4378	49,2	4513	50,8
Kraljevica	4579	2198	48,0	2381	52,0
Novi Vinodolski	5282	2594	49,1	2688	50,9
Opatija	12719	5905	46,4	6814	53,6
Rijeka	144043	68511	47,6	75532	52,4
UKUPNO GRADOVI	194635	92842	47,7	101793	52,3
UKUPNO PRIOBALJE	243696	116896	48,0	126800	52,0
GORSKI KOTAR					
<i>Općine</i>					
Brod Moravice	985	476	48,3	509	51,7
Fužine	1855	916	49,4	939	50,6
Lokve	1120	537	47,9	583	52,1
Mrkopalj	1407	713	50,7	694	49,3
Ravna Gora	2724	1306	47,9	1418	52,1
Skrad	1333	642	48,2	691	51,8
UKUPNO OPĆINE	9424	4590	48,7	4834	51,3
<i>Gradovi</i>					
Čabar	4387	2200	50,1	2187	49,9
Delnice	6262	3035	48,5	3227	51,5
Vrbovsko	6047	2989	49,4	3058	50,6
UKUPNO GRADOVI	16696	8224	49,3	8472	50,7
UKUPNO GORSKI KOTAR	26120	12814	49,1	13306	50,9
OTOČNA SKUPINA OTOK KRK					
<i>Općine</i>					
Baška	1554	723	46,5	831	53,5
Dobrinj	1970	939	47,7	1031	52,3
Malinska - Dubašnica	2726	1319	48,4	1407	51,6
Punat	1876	947	50,5	929	49,5
Vrbnik	1245	605	48,6	640	51,4
UKUPNO OPĆINE	9371	4533	48,4	4838	51,6

<i>Gradovi</i>					
Krk	5491	2719	49,5	2772	50,5
UKUPNO GRADOVI	5491	2719	49,5	2772	50,5
UKUPNO OTOK KRK	14862	7252	48,8	7610	51,2
OTOCI CRES I LOŠINJ					
<i>Gradovi</i>					
Cres	2959	1481	50,1	1478	49,9
Mali Lošinj	8388	4044	48,2	4344	51,8
UKUPNO OTOCI CRES I LOŠINJ	11347	5525	48,7	5822	51,3
OTOK RAB					
<i>Gradovi</i>					
Rab	9480	4728	49,9	4752	50,1
UKUPNO OTOK RAB	9480	4728	49,9	4752	50,1
UKUPNO OTOČNA SKUPINA	35689	17505	49,0	18184	51,0
PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA	305505	147215	48,2	158290	51,8
HRVATSKA	4437460	2135900	48,1	2301560	51,9

Tablica 36. Dobna struktura stanovništva 2001.god.

OPĆINE, GRADOVI, MIKROREGIJE	GLAVNE DOBNE SKUPINE										KOEFIČIJENT STAROSTI 60 I VIŠE/0-19
	UKUPNO		0 -19		20 - 59		60 I VIŠE		NEPOZNATA STAROST		
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
PRIOBALJE											
<i>Općine</i>											
Čavle	6749	100,0	1545	22,9	4041	59,9	1130	16,7	33	0,5	0,731
Jelenje	4877	100,0	1091	22,4	2832	58,1	930	19,1	24	0,5	0,852
Klana	1931	100,0	340	17,6	1108	57,4	473	24,5	10	0,5	1,391
Kostrena	3897	100,0	784	20,1	2349	60,3	745	19,1	19	0,5	0,950
Lovran	3987	100,0	749	18,8	2238	56,1	990	24,8	10	0,3	1,322
Matulji	10544	100,0	2240	21,2	6063	57,5	2218	21,0	23	0,2	0,990
Mošćenička Draga	1641	100,0	285	17,4	915	55,8	436	26,6	5	0,3	1,530
Omišalj	2998	100,0	864	28,8	1731	57,7	380	12,7	23	0,8	0,440
Vinodol	3530	100,0	682	19,3	1857	52,6	960	27,2	31	0,9	1,408
Viškovo	8907	100,0	2179	24,5	5440	61,1	1195	13,4	93	1,0	0,548
UKUPNO OPĆINE	49061	100,0	10759	21,9	28874	58,2	9457	19,3	271	0,6	0,879
<i>Gradovi</i>											
Bakar	7773	100,0	1698	21,8	4421	56,9	1639	21,1	15	0,2	0,965
Črikvenica	11348	100,0	2341	20,6	6357	56,0	2578	22,7	72	0,6	1,101
Kastav	8891	100,0	1942	21,8	5503	61,9	1386	15,6	60	0,7	0,714
Kraljevica	4579	100,0	1001	21,9	2594	56,6	953	20,8	31	0,7	0,952
Novi Vinodolski	5282	100,0	1206	22,8	2850	54,0	1188	22,5	38	0,7	0,985
Opatija	12719	100,0	2248	17,7	7083	55,7	3287	25,8	101	0,8	1,462
Rijeka	144043	100,0	28346	19,7	82509	57,3	32450	22,5	738	0,5	1,145
UKUPNO GRADOVI	194635	100,0	38782	19,9	111317	57,2	43481	22,3	1055	0,5	1,121

UKUPNO PRIOBALJE	243696	100,0	49541	20,3	139891	57,4	52938	21,7	1326	0,5	1,069
GORSKI KOTAR											
Općine											
Brod Moravice	985	100,0	164	16,6	446	45,3	374	38,0	1	0,1	2,280
Fužine	1855	100,0	355	19,1	953	51,4	543	29,3	4	0,2	1,530
Lokve	1120	100,0	219	19,6	585	52,2	309	27,6	7	0,6	1,411
Mrkopalj	1407	100,0	266	18,9	666	47,3	460	32,7	15	1,1	1,729
Ravna Gora	2724	100,0	511	18,8	1440	52,9	768	28,2	5	0,2	1,503
Skrad	1333	100,0	212	15,9	669	50,2	449	33,7	3	0,2	2,118
UKUPNO OPĆINE	9424	100,0	1727	18,3	4759	50,5	2903	30,8	35	0,4	1,681
Gradovi											
Čabar	4387	100,0	881	20,1	2400	54,7	1085	24,7	21	0,5	1,232
Delnice	6262	100,0	1412	22,5	3377	53,9	1446	23,1	27	0,4	1,024
Vrbovsko	6047	100,0	1210	20,0	3073	50,8	1741	28,8	23	0,4	1,439
UKUPNO GRADOVI	16696	100,0	3503	21,0	8850	53,0	4272	25,6	71	0,4	1,220
UKUPNO GORSKI KOTAR	26120	100,0	5230	20,0	13609	52,1	7175	27,5	106	0,4	1,372
OTOČNA SKUPINA											
OTOK KRK											
Općine											
Baška	1554	100,0	261	16,8	804	51,7	481	31,0	8	0,5	1,843
Dobrinj	1970	100,0	385	19,5	937	47,6	643	32,6	5	0,3	1,670
Malinska - Dubašnica	2726	100,0	621	22,8	1437	52,7	646	23,7	22	0,8	1,040
Punat	1876	100,0	400	21,3	962	51,3	499	26,6	15	0,8	1,248
Vrbnik	1245	100,0	248	19,9	595	47,8	395	31,7	7	0,6	1,593
UKUPNO OPĆINE	9371	100,0	1915	20,4	4735	50,5	2664	28,4	57	0,6	1,391
Gradovi											
Krk	5491	100,0	1296	23,6	2995	54,5	1171	21,3	29	0,5	0,904
UKUPNO GRADOVI	5491	100,0	1296	23,6	2995	54,5	1171	21,3	29	0,5	0,904
UKUPNO OTOK KRK	14862	100,0	3211	21,6	7730	52,0	3835	25,8	86	0,6	1,194
OTOCI CRES I LOŠINJ											
Gradovi											
Cres	2959	100,0	632	21,4	1555	52,6	757	25,6	15	0,5	1,198
Mali Lošinj	8388	100,0	2022	24,1	4685	55,9	1638	19,5	43	0,5	0,810
UKUPNO OTOCI CRES I LOŠINJ	11347	100,0	2654	23,4	6240	55,0	2395	21,1	58	0,5	0,902
OTOK RAB											
Gradovi											
Rab	9480	100,0	2055	21,7	5125	54,1	2215	23,4	85	0,9	1,078
UKUPNO OTOK RAB	9480	100,0	2055	21,7	5125	54,1	2215	23,4	85	0,9	1,078
UKUPNO OTOČNA SKUPINA	35689	100,0	7920	22,2	19095	53,5	8445	23,7	229	0,6	1,066
PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA	305505	100,0	62691	20,5	172595	56,5	68558	22,4	1661	0,5	1,094
HRVATSKA	4437460	100,0	1053240	23,7	2409359	54,3	955556	21,5	19305	0,4	0,907

- Aktivitet stanovništva**

Aktivitet stanovništva Primorsko - goranske županije ne odstupa od cjelokupne društveno - gospodarske razvijenosti i demografskih karakteristika Županije, koja je 2001.god. imala 141.139 ili 46,2% aktivnog stanovništva, osoba s osobnim prihodom 86.433 ili 28,3% i uzdržavanog stanovništva 77.933 ili 25,5%. Aktivitet stanovništva u Primorsko - goranskoj županiji 2001. prikazan je na **Slici 26.**

Razdioba unutar Županije po mikroregijama izgleda ovako:

- Priobalje je imalo 11.470 ili 47,0% aktivnih, 67.354 ili 27,6% osoba s osobnim prihodom i 61.872 ili 25,4% uzdržavanih,
- Gorski kotar je imao 11.102 ili 42,5% aktivnih, 8.694 ili 33,3% osoba s osobnim prihodom i 6.324 ili 24,2% uzdržavanog stanovništva,
- Otoci su imali 15.567 ili 43,6% aktivnih, 10.385 ili 29,1% osoba s osobnim prihodom i 9.737 ili 27,3% uzdržavanih.

Najviše aktivnih u Županiji ima općina Viškovo (50,0%), kao i najmanje osoba s osobnim prihodom (19,4%). Najmanje aktivnih u Županiji imaju općine Brod Moravice (34,5%) i Mrkopalj (37,5%), a najviše osoba s osobnim prihodom ima općina Brod Moravice (40,5%).

Sve više starog stanovništva, a sve manje mladog, te pad broja stanovnika uvjetuje sve manji udio aktivnog, a sve veći udio osoba s osobnim prihodom. Veći udio aktivnog stanovništva prisutan je u gradskim i općinskim središtima - centrima rada, te u turističkim područjima gdje je moguće zaposlenje pa je i udio aktivnih veći od prosjeka Županije. U tim je središtima nešto povoljnija dobna struktura, a isto tako imigracija je prisutnija od emigracije.

Stanovništvo u zemlji po mjestu stanovanja prema aktivnostima 2001.god. prikazano je u **Tablici 37.** u nastavku.

Poljoprivredno stanovništvo

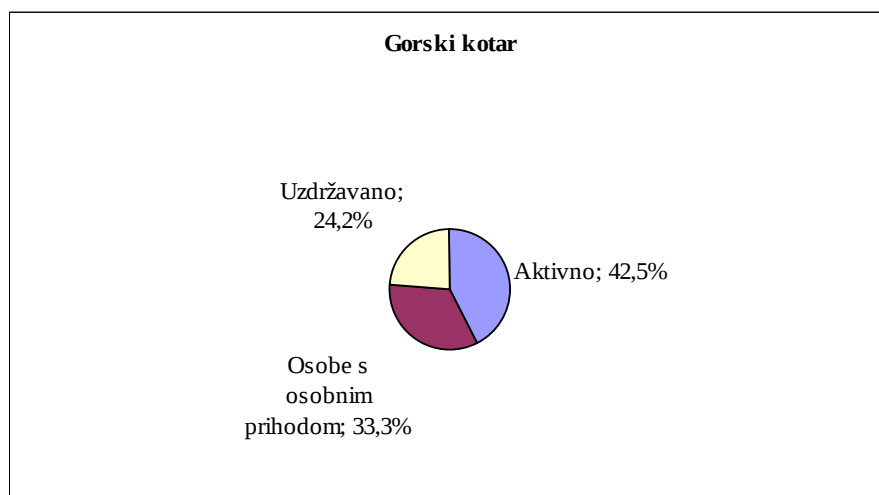
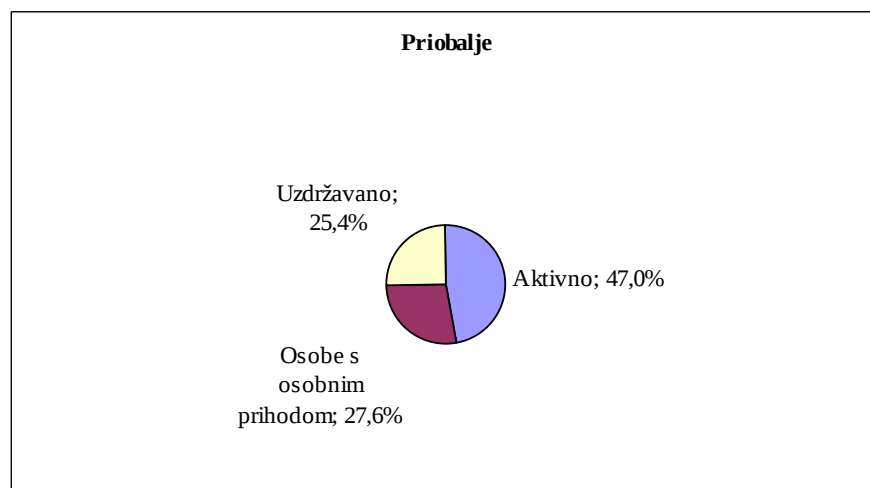
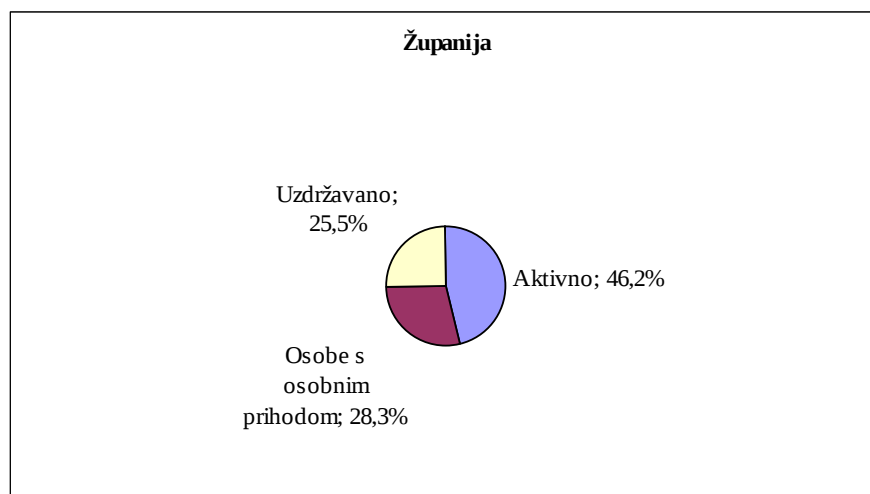
U Primorsko - goranskoj županiji prisutan je utjecaj deruralizacije, što se može vidjeti iz priloženih podataka. U 2001.god. bilo 3.465 ili 1,1% poljoprivrednog stanovništva. Aktivnih je bilo 2.092 (60,4% od ukupnog broja) ili 1,5% od ukupno aktivnih stanovnika. Uzdržavanih je bilo 1.373 ili 39,6% stanovništva. Od ukupnog broja poljoprivrednika, žene su zastupljene s prosječno 37,9% (od 31,5% na otocima do 44,2% u priobalju).

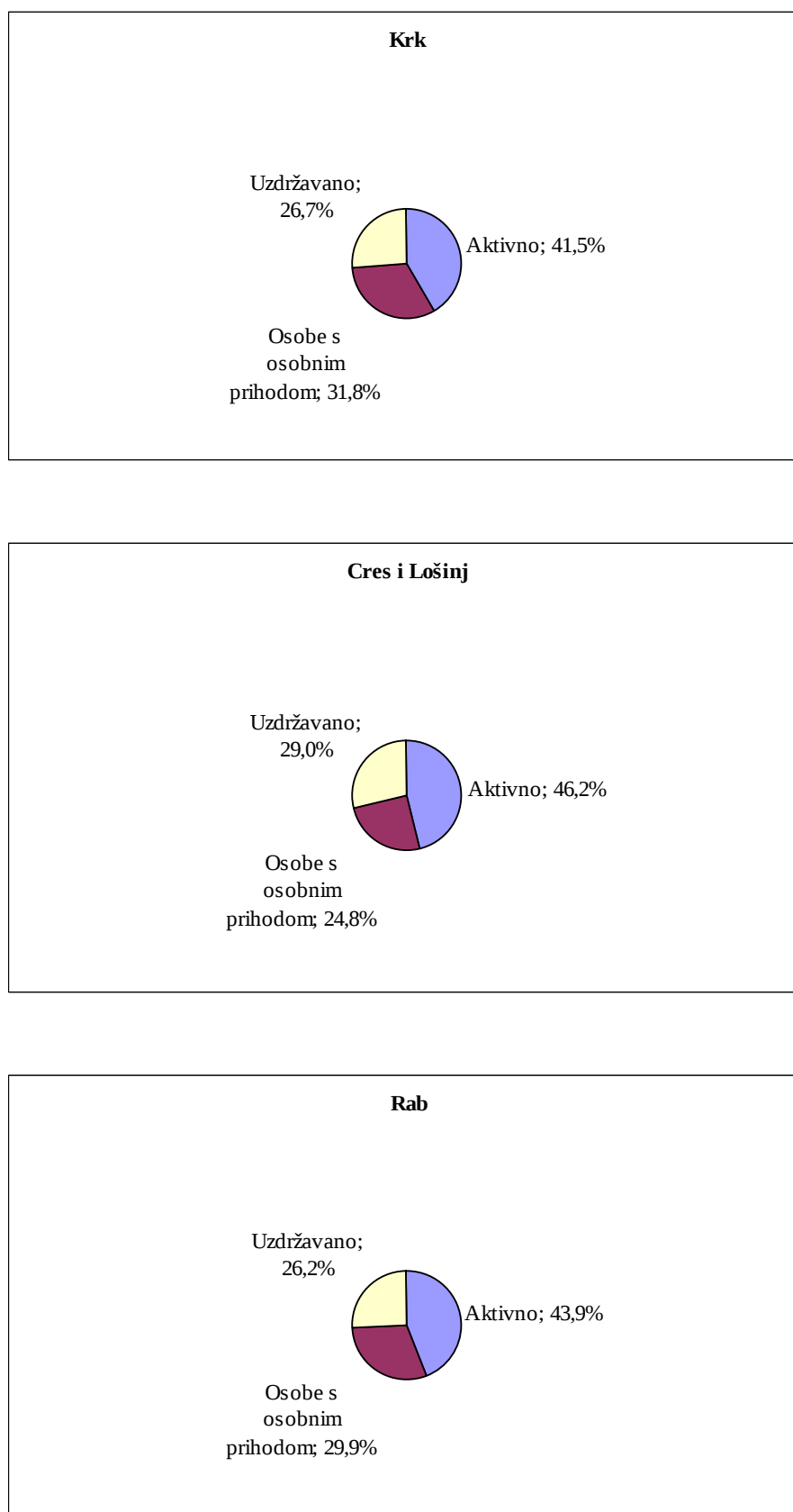
Razdioba po mikroregijama ukazuje na različitost udjela poljoprivrednog stanovništva u Županiji što se može vidjeti iz slijedećih analiza:

- ukupan broj poljoprivrednog stanovništva u priobalju je 1.496 osoba (0,6%), što u udjelu Županije čini 43,2%. Aktivnih je bilo 988 ili 66,0%, a uzdržavanih 508 ili 34,0,
- U Gorskom kotaru je bilo 807 ili 3,1% poljoprivrednog stanovništva, što u udjelu Županije čini 23,3%. Aktivnih je bilo 477 ili 59,1%, a uzdržavanih 330 ili 40,9%,
- Na otocima je bilo 1.162 ili 3,3% poljoprivrednog stanovništva, što u udjelu Županije čini 33,5%. Aktivnih je bilo 627 ili 54,0%, a uzdržavanih 535 ili 46,0%.

Iz priloženih podataka je vidljivo da je najveći udio poljoprivrednog stanovništva na otocima (naročito na Cresu i Lošinju) i u Gorskom kotaru, a najmanji u priobalju.

Poljoprivredno stanovništvo prema aktivnostima i spolu 2001.god. prikazano je u **Tablici 38.** u nastavku.

Slika 26. Aktivitet stanovništva u Primorsko - goranskoj županiji 2001.

Tablica 37. Stanovništvo u zemlji po mjestu stanovanja prema aktivnostima 2001.god.

OPĆINE, GRADOVI, PODRUČJA	UKUPNO STANOVNIŠTVO		AKTIVNO STANOVNIŠTVO		OSOBE S OSOBNIM PRIHODOM		UZDRŽAVANO STANOVNIŠTVO	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
PRIOBALJE								
<i>Općine</i>								
Čavle	6749	100,0	3300	48,9	1484	22,0	1965	29,1
Jelenje	4877	100,0	2400	49,2	1160	23,8	1317	27,0
Klana	1931	100,0	899	46,6	545	28,2	487	25,2
Kostrena	3897	100,0	1862	47,8	891	22,9	1144	29,4
Lovran	3987	100,0	1863	46,7	1203	30,2	921	23,1
Matulji	10544	100,0	5004	47,5	2871	27,2	2669	25,3
Mošćenička Draga	1641	100,0	722	44,0	533	32,5	386	23,5
Omišalj	2998	100,0	1440	48,0	528	17,6	1030	34,4
Vinodol	3530	100,0	1532	43,4	1197	33,9	801	22,7
Viškovo	8907	100,0	4453	50,0	1728	19,4	2726	30,6
UKUPNO OPĆINE	49061	100,0	23475	47,8	12140	24,7	13446	27,4
<i>Gradovi</i>								
Bakar	7773	100,0	3632	46,7	1942	25,0	2199	28,3
Crkvenica	11348	100,0	5514	48,6	3039	26,8	2795	24,6
Kastav	8891	100,0	4415	49,7	2079	23,4	2397	27,0
Kraljevica	4579	100,0	2078	45,4	1190	26,0	1311	28,6
Novi Vinodolski	5282	100,0	2477	46,9	1316	24,9	1489	28,2
Opatija	12719	100,0	5775	45,4	4125	32,4	2819	22,2
Rijeka	144043	100,0	67104	46,6	41523	28,8	35416	24,6
UKUPNO GRADOVI	194635	100,0	90995	46,8	55214	28,4	48426	24,9
UKUPNO PRIOBALJE	243696	100,0	114470	47,0	67354	27,6	61872	25,4
GORSKI KOTAR								
<i>Općine</i>								
Brod Moravice	985	100,0	340	34,5	399	40,5	246	25,0
Fužine	1855	100,0	758	40,9	619	33,4	478	25,8
Lokve	1120	100,0	493	44,0	345	30,8	282	25,2
Mrkopalj	1407	100,0	527	37,5	478	34,0	402	28,6
Ravna Gora	2724	100,0	1164	42,7	954	35,0	606	22,2
Skrad	1333	100,0	546	41,0	480	36,0	307	23,0
UKUPNO OPĆINE	9424	100,0	3828	40,6	3275	34,8	2321	24,6
<i>Gradovi</i>								
Čabar	4387	100,0	1988	45,3	1421	32,4	978	22,3
Delnice	6262	100,0	2774	44,3	1852	29,6	1636	26,1
Vrbovsko	6047	100,0	2512	41,5	2146	35,5	1389	23,0
UKUPNO GRADOVI	16696	100,0	7274	43,6	5419	32,5	4003	24,0
UKUPNO GORSKI KOTAR	26120	100,0	11102	42,5	8694	33,3	6324	24,2

OTOČNA SKUPINA								
OTOK KRK								
<i>Općine</i>								
Baška	1554	100,0	620	39,9	592	38,1	342	22,0
Dobrinj	1970	100,0	788	40,0	781	39,6	401	20,4
Malinska- Dubašnica	2726	100,0	1070	39,3	782	28,7	874	32,1
Punat	1876	100,0	804	42,9	576	30,7	496	26,4
Vrbnik	1245	100,0	482	38,7	397	31,9	366	29,4
UKUPNO OPĆINE	9371	100,0	3764	40,2	3128	33,4	2479	26,5
<i>Gradovi</i>								
Krk	5491	100,0	2402	43,7	1602	29,2	1487	27,1
UKUPNO OTOK KRK	14862	100,0	6166	41,5	4730	31,8	3966	26,7
OTOCI CRES I LOŠINJ								
<i>Gradovi</i>								
Cres	2959	100,0	1268	42,9	847	28,6	844	28,5
Mali Lošinj	8388	100,0	3972	47,4	1971	23,5	2445	29,1
UKUPNO OTOCI CRES I LOŠINJ	11347	100,0	5240	46,2	2818	24,8	3289	29,0
OTOCI RAB								
<i>Gradovi</i>								
Rab	9480	100,0	4161	43,9	2837	29,9	2482	26,2
UKUPNO OTOK RAB	9480	100,0	4161	43,9	2837	29,9	2482	26,2
UKUPNO OTOČNA SKUPINA	35689	100,0	15567	43,6	10385	29,1	9737	27,3
PRIMORSKO GORASKA ŽUPANIJA	305505	100,0	141139	46,2	86433	28,3	77933	25,5
HRVATSKA	4437460	100,0	1952619	44,0	1147554	25,9	1337287	30,1

Tablica 38. Poljoprivredno stanovništvo prema aktivnosti i spolu, popis 2001.god.

OPĆINE, GRADOVI, PODRUČJA	UKUPNO POLJOPRIVREDNO STANOVNIŠTVO		AKTIVNO POLJOPRIVREDNO STANOVNIŠTVO				UZDRŽAVANO POLJOPRIVREDNO STANOVNIŠTVO		Udio u %	
	Svega	Žensko	Svega	Žensko	ORAVLJA ZANIMANJE NA GOSPODARSTVU		Svega	Žensko	poljop.u ukupnom stan.	aktiv.polj. u ukup. aktivno stan.
					Svega	Žensko				
PRIOBALJE										
<i>Općine</i>										
Čavle	70	41	45	22	4	-	25	19	1,0	1,4
Jelenje	50	28	34	16	2	-	16	12	1,0	1,4
Klana	17	4	11	1	1	1	6	3	0,9	1,2
Kostrena	21	12	14	8	1	1	7	4	0,5	0,8
Lovran	38	11	25	4	-	-	13	7	0,9	1,3
Matulji	105	45	70	26	14	3	35	19	1,0	1,4
Mošenička Draga	116	33	69	2	3	1	47	31	7,1	9,6
Omišalj	23	10	12	2	1	-	11	8	0,7	0,8
Vinodol	41	20	26	9	1	1	15	11	1,2	1,7
Viškovo	52	30	39	22	1	1	13	8	0,6	0,9
UKUPNO OPĆINE	533	234	345	112	28	8	188	122	1,1	1,5

<i>Gradovi</i>										
Bakar	29	14	27	14	1	-	2	-	0,4	0,7
Crikvenica	100	44	54	15	-	-	46	29	0,9	1,0
Kastav	58	30	32	16	3	-	26	14	0,6	0,7
Kraljevica	12	5	9	4	-	-	3	1	0,3	0,4
Novi Vinodolski	136	46	72	10	2	-	64	36	2,6	2,9
Opatija	97	40	67	21	13	2	30	19	0,8	1,2
Rijeka	531	249	382	164	22	11	149	85	0,4	0,6
UKUPNO GRADOVI	963	428	643	244	41	13	320	184	0,5	0,7
UKUPNO PRIOBALJE	1496	662	988	356	47	21	508	306	0,6	0,9
<i>GORSKI KOTAR</i>										
<i>Općine</i>										
Brod Moravice	40	20	35	17	10	5	5	3	4,1	10,3
Fužine	67	26	33	7	3	2	34	19	3,6	4,3
Lokve	30	11	15	2	1	1	15	9	2,7	3,0
Mrkopalj	73	22	32	3	7	-	41	19	5,2	6,1
Ravna Gora	75	28	36	4	1	-	39	24	2,7	3,1
Skrad	29	9	17	2	-	-	12	7	2,2	3,1
UKUPNO OPĆINE	314	116	168	35	22	8	146	81	3,3	4,4
<i>Gradovi</i>										
Čabar	109	28	71	6	5	4	38	22	2,5	3,6
Delnice	168	51	97	12	3	-	71	39	2,7	3,5
Vrbovsko	216	89	141	46	34	13	75	43	3,6	5,6
UKUPNO GRADOVI	493	168	309	64	42	17	184	104	2,9	4,2
UKUPNO GORSKI KOTAR	807	284	477	99	64	25	330	185	3,1	4,3
<i>OTOK KRK</i>										
<i>Općine</i>										
Baška	48	12	31	6	12	1	17	6	3,1	5,0
Dobrinj	48	16	32	7	25	5	16	9	2,4	4,1
Malinska Dubašica	82	27	46	8	26	5	36	19	3,0	4,3
Punat	69	27	38	5	9	1	31	22	3,7	4,7
Vrbnik	45	17	27	2	18	1	18	15	3,6	5,6
UKUPNO OPĆINE	292	99	174	28	90	13	118	71	3,1	4,6
<i>Gradovi</i>										
Krk	230	70	109	6	8	-	121	64	4,2	4,5
SVEUKUPNO OTOK KRK	522	169	283	34	98	13	239	135	3,5	4,6
<i>OTOCI CRES I LOŠINJ</i>										
<i>Gradovi</i>										
Cres	127	32	73	8	18	7	54	24	4,3	5,8
Mali Lošinj	281	94	147	13	35	5	134	81	3,3	3,7
SVEUKUPNO OTOCI CRES I LOŠINJ	408	126	220	21	53	12	188	105	3,6	4,2
<i>OTOK RAB</i>										
<i>Gradovi</i>										
Rab	232	71	124	12	24	6	108	59	2,4	3,0
SVEUKUPNO OTOK RAB	232	71	124	12	24	6	108	59	2,4	3,0
SVEUKUPNO OTOKNA SKUPINA	1162	366	627	67	175	31	535	299	3,3	4,0
PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA	3465	1312	2092	522	308	77	1373	790	1,1	1,5
HRVATSKA	246089	121611	166044	71248	106908	41082	80045	50363	5,5	8,5

- **Obrazovna struktura**

U Primorsko - goranskoj županiji je 2001.god. od ukupno 262.670 osoba starih 15 i više godina bilo:

- bez škole 2.836 ili 1,1% osoba,
- nepotpuno osnovno obrazovanje (1 - 3 razreda i 4 - 7 razreda osnovne škole) je imalo 27.344 ili 10,4% osoba,
- osnovnu školu je imalo 48.583 ili 18,5% osoba,
- srednju školu je imalo 142.161 ili 54,1% osoba (najviše je zastupljena škola za KV i VKV radnike i ostali stručni kadar u trajanju od 1-3 godine),
- više obrazovanje je imalo 13.963 ili 5,3% osoba,
- visoko obrazovanje je imalo 24.424 ili 9,3% osoba,
- magisterij je imalo 919 ili 0,3% osoba,
- doktorat je imalo 584 ili 0,2% osoba.

Analiza po mikroregijama je slijedeća:

U **priobalju** je od ukupno 209.883 osoba starih 15 i više godina bilo:

- bez škole 2.210 ili 1,0% osoba,
- nepotpuno osnovno obrazovanje (1 - 3 razreda i 4 - 7 razreda osnovne škole) je imalo 17.421 ili 8,3% osoba,
- osnovnu školu je imalo 38.337 ili 18,3% osoba,
- srednju školu je imalo 115.633 ili 55,1% osoba (najviše je zastupljena škola za KV i VKV radnike i ostali stručni kadar u trajanju od 1 - 3 godine),
- više obrazovanje je imalo 11.851 ili 5,6% osoba,
- visoko obrazovanje je imalo 21.521 ili 10,2% osoba,
- magisterij je imalo 842 ili 0,4% osoba,
- doktorat je imalo 551 ili 0,3% osoba.

U **Gorskom kotaru** je od ukupno 22.642 osobe starih 15 i više godina bilo:

- bez škole 333 ili 1,5% osoba,
- nepotpuno osnovno obrazovanje (1 - 3 razreda i 4 - 7 razreda osnovne škole) je imalo 5.271 ili 23,3% osoba,
- osnovnu školu je imalo 4987 ili 22,0% osoba,
- srednju školu je imalo 10.173 ili 44,9% osoba (najviše je zastupljena škola za KV i VKV radnike i ostali stručni kadar u trajanju od 1 - 3 godine),
- više obrazovanje je imalo 688 ili 3,0% osoba,
- visoko obrazovanje je imalo 1.038 ili 4,6% osoba,
- magisterij je imalo 23 ili 0,1% osoba,
- doktorat je imalo 8 ili 0,03% osoba.

Na **otocima** je bilo 30.145 osoba starih od 15 i više godina od čega je:

- bez škole je bilo 293 ili 1,0% osoba,
- nepotpuno osnovno obrazovanje (1 - 3 razreda i 4 - 7 razreda osnovne škole) je imalo 4.652 ili 15,4% osoba,
- osnovnu školu je imalo 5.259 ili 17,4% osoba,
- srednju školu je imalo 16.355 ili 54,2% osoba (najviše je zastupljena škola za KV i VKV radnike i ostali stručni kadar u trajanju od 1 - 3 godine),

- više obrazovanje je imalo 1.424 ili 4,7% osoba,
- visoko obrazovanje je imalo 1.865 ili 6,2% osoba,
- magisterij je imalo 54 ili 0,2% osoba,
- doktorat je imalo 25 ili 0,08% osoba.

Najveći broj stanovnika u Primorsko - goranskoj županiji ima završenu srednju školu, kako u Županiji tako i po mikroregijama, a slično je i u Hrvatskoj. Ova županija je jedna od četiri županije u Hrvatskoj (Grad Zagreb, Primorsko - goranska, Splitsko - dalmatinska i Dubrovačko - neretvanska) koja ima više od 7% visoko obrazovnog stanovništva (fakulteti i umjetničke akademije) i također je, poslije Grada Zagreba, druga po redu sa najmanjim udjelom stanovništva bez škole u Hrvatskoj (1,1%).

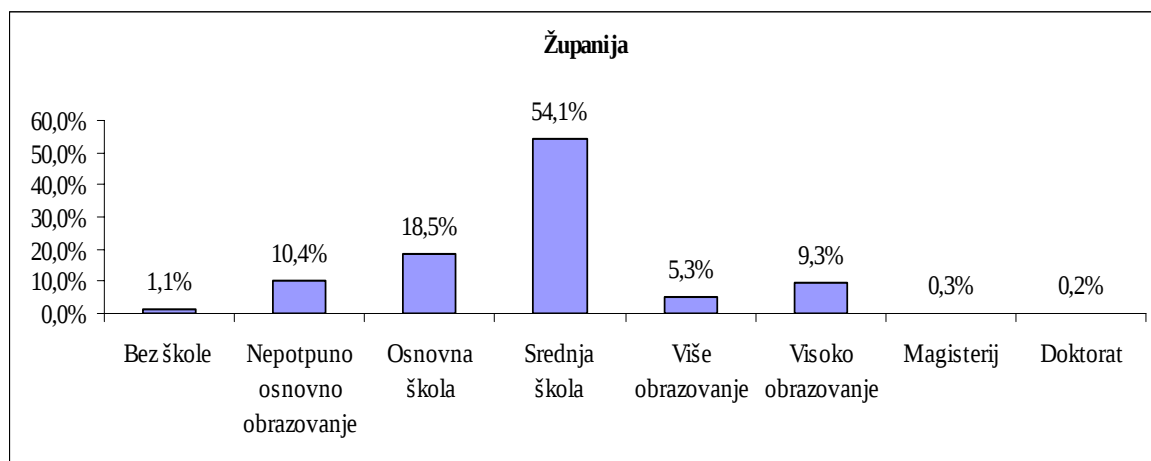
Unatoč takvoj obrazovnoj strukturi stanovništva razlike ipak postoje po pojedinim mikroregijama, općinama i gradovima, što ovisi o društveno - gospodarskom razvoju, starosti i drugim čimbenicima u svakoj od navedenih cjelina. Tako Gorski kotar zbog svog gospodarskog razvoja ima najviše osoba bez škole u Županiji, najviše onih koji imaju nepotpuno osnovno obrazovanje i najviše onih s osnovnom školom. Više obrazovanje, visoko, magisterij i doktorat najmanje su zastupljeni u ovoj mikroregiji. Otoci se po obrazovnoj strukturi nalaze iza Gorskog kotara.

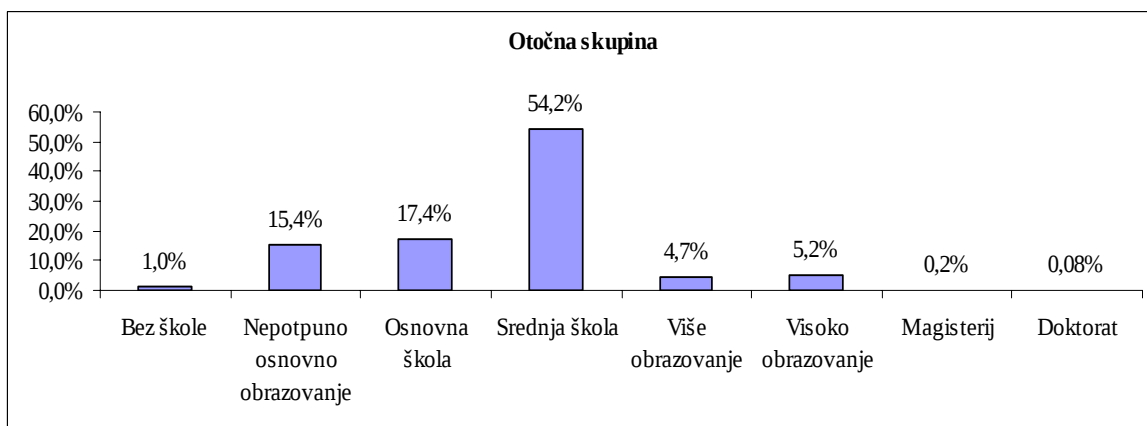
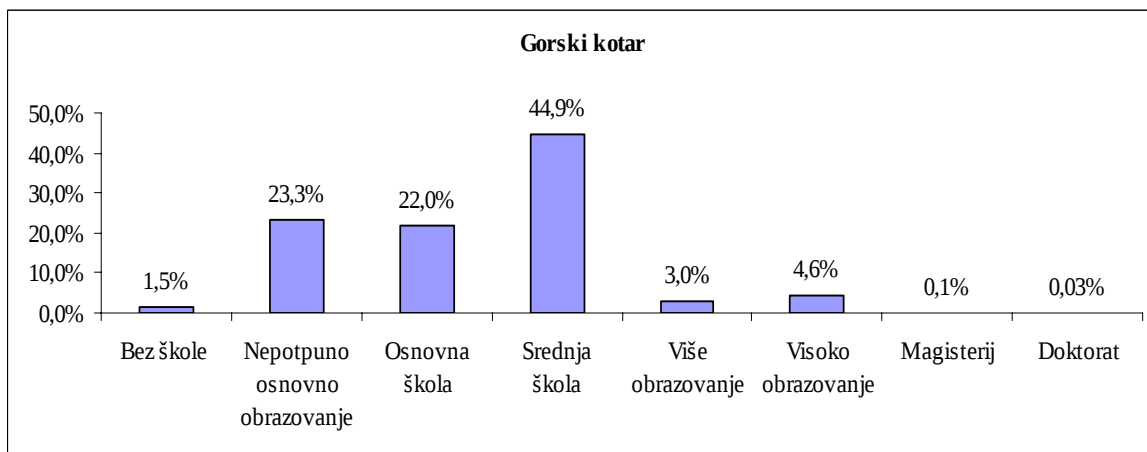
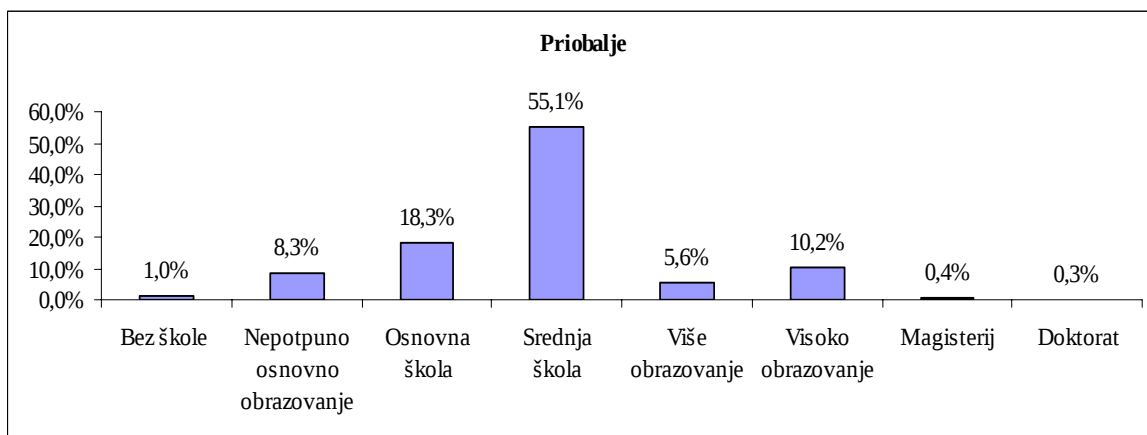
Obrazovna struktura stanovništva Primorsko - goranske županije 2001.god. prikazana je na **Slici 27**.

Podaci o stanovništvu županije prema spolu, školskoj spremi i pismenosti dani su u **Tablici 39**. u nastavku.

Obzirom na obrazovnu strukturu stanovništva treba se osvrnuti i na broj nepismenih u Županiji. Po posljednjem popisu stanovništva od ukupno 279.268 stanovnika starih 10 i više godina bilo je 1.681 ili 0,6% nepismenih, većinom žena, najviše u starijim dobnim skupinama od 60 - 64 i sa više od 65 godina, mada su i mlađe dobne skupine također zastupljene, ali u manjem obimu. Slična situacija je i u svim mikroregijama u Županiji, s tim što Gorski kotar ima najviše nepismenih od svih područja. Uspoređujući udio nepismenih Županije s Hrvatskom, vidi se, da ova županija obuhvaća 2,4% nepismenih cijele Hrvatske.

Podaci o stanovništvu starom 10 i više godina prema spolu, a nepismeni i prema starosti 2001.god. dani su u **Tablici 40**. u nastavku.

Slika 27. Obrazovna struktura stanovništva Primorsko - goranske županije 2001.god.

Tablica 39. Stanovništvo staro 15 i više godina prema spolu, školskoj spremi i pismenosti 2001.god.

OPĆINE GRADOVI MIKROREGIJE	Spol	Ukupno	Bez škole	1 - 3 razreda osnovne škole	4 - 7 razreda osnovne škole	osnovna škola	srednje škole				više obrazo- vanje	visoko obrazo- vanje	magi- sterij	dokto- rat	nepo- znato
							svaga	škole za KV i VKV radnike i ostali stručni kadar 1-3g.	gimnazija	srednje škole za stručni kadar 4 godine					
PRIOBALJE															
Općine															
Čavle	sv. m	5692 2825	54 9	131 30	398 135	1361 556	3220 1832	2044 1376	167 52	1009 404	217 117	272 122	13 9	4 2	22 13
Jelenje	sv. m	4163 2069	46 19	137 42	210 85	1280 535	2199 1256	1525 1020	86 31	588 205	106 50	131 54	5 4	- -	49 24
Klana	sv. m	1682 813	26 4	79 21	83 29	475 167	895 531	586 405	36 16	273 110	42 20	73 36	1 1	1 -	7 4
Kostrena	sv. m	3363 1657	25 6	82 17	174 57	538 211	1806 954	851 530	167 63	788 361	339 228	356 162	19 8	10 6	14 8
Lovran	sv. m	3512 1651	33 7	110 34	242 54	529 208	2033 1068	1262 801	169 60	602 207	211 99	316 161	13 3	7 5	18 12
Matulji	sv. m	9012 4360	81 11	190 36	906 252	1482 600	5268 2947	3431 2258	331 104	1506 585	423 203	594 271	19 13	11 8	38 19
Mošćenička Draga	sv. m.	1446 709	21 3	40 10	212 74	206 92	794 444	502 335	56 18	236 91	56 34	107 48	3 2	- -	7 2
Omišalj	sv. m	2426 1197	36 9	54 20	88 27	464 181	1357 736	715 487	171 55	471 194	146 76	254 132	10 6	8 5	9 5
Vinodol	sv. m	3051 1456	39 13	147 36	329 65	580 201	1723 1013	1173 787	97 28	453 198	96 49	118 70	3 2	1 1	15 6
Viškovo	sv. m	7401 3645	97 18	220 58	312 85	1370 540	4357 2395	2675 1773	315 101	1367 521	338 180	582 298	13 8	11 8	101 55
UKUPNO OPĆINE	sv. m	41748 20382	458 99	1190 304	2954 863	8285 3291	23652 13176	14764 9772	1595 528	7293 2876	1974 1056	2803 1354	99 56	53 35	280 148

Gradovi		sv.	6621	79	390	438	1334	3643	2199	251	1193	317	378	7	8	27
Bakar		m.	3235	14	115	116	519	2068	1536	67	465	188	191	6	5	13
Crikvenica		sv.	9675	71	309	630	1587	5597	3228	666	1703	545	799	31	13	93
		m.	4565	18	65	143	558	2985	2065	226	694	300	420	17	9	50
Kastav		sv.	7540	72	121	425	1200	4347	2490	365	1492	425	819	32	16	83
		m.	3690	7	35	143	462	2342	1656	116	570	221	403	22	10	45
Kraljevica		sv.	3884	37	55	266	739	2226	1244	176	806	278	250	9	4	20
		m.	1855	6	7	67	262	1228	847	59	322	152	112	5	3	13
Novi Vinodolski		sv.	4411	74	31	434	867	2396	1449	206	741	207	309	5	3	35
		m.	2133	14	18	131	340	1338	963	69	306	104	166	3	3	16
Opatija		sv.	11181	81	278	709	1388	6327	3554	739	2034	621	1551	74	50	102
		m.	5146	16	83	161	513	3156	2105	247	804	314	774	42	34	53
Rijeka		sv.	124823	1338	2823	6318	22937	67445	36098	7338	24009	7484	14612	585	404	877
		m.	58691	244	729	1704	8816	35063	23371	2369	9323	4085	7034	325	260	431
UKUPNO GRADOVI		sv.	168135	1752	4057	9220	30052	91981	50262	9741	31978	9877	18718	743	498	1237
		m.	79315	319	1052	2465	11470	48180	32543	3153	12484	5364	9100	420	324	621
UKUPNO PRIOBALJE		sv.	209883	2210	5247	12174	38337	115033	65026	11336	39271	11851	21521	842	551	1517
		m.	99697	418	1356	3328	14761	61356	42315	3681	15360	6420	10454	476	359	769
GORSKI KOTAR																
Općine																
Brod Moravice		sv.	865	22	45	236	147	354	207	22	125	27	32	1	-	1
		m.	413	5	8	69	70	228	157	7	64	15	17	1	-	-
Fužine		sv.	1620	19	31	340	392	739	450	44	245	45	46	-	2	6
		m.	789	4	8	90	169	468	330	14	124	23	23	-	1	3
Lokve		sv.	986	8	33	189	222	455	257	51	147	28	41	2	3	5
		m.	461	2	9	45	105	261	181	14	66	16	16	1	2	4
Mrkopalj		sv.	1228	10	47	347	255	499	276	44	179	20	36	-	-	14
		m.	619	1	18	136	122	307	210	16	81	9	21	-	-	5
Ravna Gora		sv.	2400	17	39	590	600	1012	568	87	357	65	67	3	1	6
		m.	1135	6	9	189	233	629	422	27	180	29	36	1	1	2
Skrad		sv.	1194	15	77	247	186	579	334	54	191	33	53	1	-	3
		m.	572	5	20	71	65	363	247	19	97	16	29	1	-	2
UKUPNO OPĆINE		sv.	8293	91	272	1949	1802	3638	2092	302	1244	218	275	7	6	35
		m.	3989	23	72	600	764	2256	1547	97	612	108	142	4	4	16

Gradovi	sv.	3817	49	425	480	833	1693	914	210	569	110	199	5	-	23
Čabar	m.	1898	12	164	164	348	1029	680	75	274	67	94	3	-	17
Delnice	sv.	5316	114	171	815	1062	2546	1404	417	725	198	370	8	1	31
	m.	2534	27	57	254	418	1471	1003	142	326	98	194	3	-	12
Vrbovsko	sv.	5216	79	197	962	1290	2296	1330	206	760	162	194	3	1	32
	m.	2551	16	53	338	544	1384	931	81	372	96	106	2	1	11
UKUPNO GRADOVI	sv.	14349	242	793	2257	3185	6535	3648	833	2054	470	763	16	2	86
	m.	6983	55	274	756	1310	3884	2614	298	972	261	394	8	1	40
UKUPNO GORSKI KOTAR	sv.	22642	333	1065	4206	4987	10173	5740	1135	3298	688	1038	23	8	121
	m.	10972	78	346	1356	2074	6140	4161	395	1584	369	536	12	5	56
OTOČNA SKUPINA OTOK KRK															
Općine															
Baška	sv.	1373	14	33	156	255	733	483	61	189	69	98	6	4	5
	m.	630	2	10	45	75	401	302	19	80	37	49	5	3	3
Dobrinj	sv.	1690	7	58	249	394	819	544	50	225	57	95	-	-	11
	m.	810	-	17	87	132	484	395	19	70	31	54	-	-	5
Matinska Dubašnica	sv.	2285	15	53	226	366	1283	830	110	343	130	158	9	7	38
	m.	1078	5	14	73	119	691	529	47	115	69	87	5	5	10
Punat	sv.	1577	4	51	147	280	876	532	73	271	83	118	4	1	13
	m.	784	2	11	40	108	497	363	17	117	48	69	2	-	7
Vrhnik	sv.	1082	7	73	65	337	494	298	43	153	31	69	1	-	5
	m.	526	2	27	20	117	305	230	16	59	18	34	1	-	2
UKUPNO OPĆINE	sv.	8007	47	268	843	1632	4205	2687	337	1181	370	538	20	12	72
	m.	3828	11	79	265	551	2378	1819	118	441	203	293	13	8	27
Gradovi															
Krk	sv.	4567	33	309	331	843	2438	1394	271	773	233	345	9	3	23
	m.	2217	10	97	118	327	1321	919	85	317	134	184	8	3	15
UKUPNO OTOK KRK	sv.	12574	80	577	1174	2475	6643	4081	608	1954	603	883	29	15	95
	m.	6045	21	176	383	878	3699	2738	203	758	337	477	21	11	42

[illegible]

Tablica 40. Stanovništvo staro 10 i više godina prema spolu, a nepismeni i prema starosti 2001.god.

OPĆINE GRADOVI MIKROREGIJE	spol	ukupno	nepismeni prema starosti														
			svaga		10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 i više	nepoznato
			broj nepismenih	udio u ukupnom (u %)													
PRIOBALJE																	
Općine																	
Čavle	sv.	6075	30	0,49	1	-	2	-	1	1	1	-	-	1	2	19	2
	m.	3035	7	0,23	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1	1	2	-
Jelenje	sv.	4449	23	0,52	1	1	1	-	1	2	1	1	1	-	2	13	-
	m.	2215	10	0,45	-	1	1	-	1	1	1	-	-	-	2	3	-
Klana	sv.	1783	9	0,5	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	6	1
	m.	862	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kostrena	sv.	3556	18	0,51	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	13	2
	mj.	1761	4	0,23	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1
Lovran	sv.	3694	17	0,46	-	-	-	-	-	-	-	4	-	1	2	10	-
	m.	1755	5	0,28	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	2	-	-
Matulji	sv.	9629	33	0,34	1	2	3	-	-	-	-	2	2	4	2	16	1
	m.	4672	6	0,13	1	1	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	1
Mošćenička Draga	sv.	1520	11	0,72	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	8	-
	m.	747	2	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Omišalj	sv.	2672	27	1,01	2	4	2	1	-	-	5	-	2	1	-	4	4
	m.	1309	9	0,69	1	2	1	-	-	2	-	-	-	-	1	1	1
Vinodol	sv.	3213	22	0,68	-	-	1	1	1	1	-	1	-	1	2	11	3
	m.	1547	7	0,45	-	-	1	-	1	1	-	1	-	1	-	1	2
Viškovo	sv.	7974	58	0,73	-	3	-	-	-	-	-	3	2	-	4	41	3
	m.	3927	9	0,23	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3
UKUPNO OPĆINE	sv.	44565	248	0,56	5	12	10	3	3	7	7	13	5	9	17	141	16
	m.	21830	59	0,27	3	6	4	1	3	3	2	6	1	1	7	14	8

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Kućanstva

Godine 2001. u Primorsko - goranskoj županiji je bilo 111.085 kućanstava i to 84.534 (76,1%) obiteljskih i 26.551 (23,9%) neobiteljskih kućanstava, uz 21,5% samačkih kućanstava. Prosječna veličina kućanstva je 2,7 članova.

Po broju članova prevladavaju dvočlana kućanstva (26.125) a zatim tročlana (24.735) i četveročlana kućanstva (24.301). Višečlanih je kućanstava malo zastupljeno.

Analize po mikroregijama ukazuju na slijedeće:

Priobalno područje od ukupno 88.591 kućanstva, ima 67.857 ili 76,6% obiteljskih i 20.734 ili 23,4% neobiteljskih (91,7% je samačkih kućanstava),

- po broju članova prevladavaju dvočlana kućanstva (20.687), zatim tročlana (20.461) i četveročlana kućanstva (19.609),
- prosječna veličina kućanstva je 2,7 članova,

Gorski kotar je od ukupno 9.703 kućanstava, ima 7.174 ili 73,9% obiteljskih i 2.529 ili 26,1% neobiteljskih (24,3% je samačkih kućanstava),

- po broju članova prevladavaju dvočlana kućanstva (2.451) zatim četveročlana (1.910) i tročlana kućanstva,
- prosječna veličina kućanstava je 2,7 članova,

Otoci od ukupno 12.791 kućanstva ima 9.503 ili 74,3% obiteljskih i 3.288 ili 25,7% neobiteljskih kućanstava (23,9% je samačkih kućanstava),

- po broju članova prevladavaju dvočlana (2.987) zatim četveročlana (2.782) i tročlana kućanstva (2.404),
- prosječna veličina kućanstva je 2,8 članova.

Uspoređujući podatke s Hrvatskom, vidi se da Primorsko - goranska županija ne odstupa od cjelokupne slike kućanstva u državi (obiteljskih je 77,5%, neobiteljskih je 22,5%, (samačkih je 20,8%), a prosječna veličina kućanstva je 3,0 članova). Pad broja stanovnika, iseljavanje, negativan prirodni prirast i starost uvjetuju sve više samačkih kućanstava, kao i sve manje članova u obiteljskim kućanstvima.

Tablica 41. Kućanstva Primorsko - goranske županije prema broju članova 2001.god.

OPĆINE GRADOVI PODRUČJA	KUĆANSTVA											
	UKUPNO	Obiteljska prema broju članova								NISU OBITELJSKA		
		SVEGA	2	3	4	5	6	7	8 i više			
									broj kućan.	Ukupno članova	sama- čka	više člana
PRIOBALJE												
Općine												
Čavle	2277	1898	508	543	642	141	42	13	9	80	353	26
Jelenje	1703	1370	397	399	420	103	38	10	3	25	307	26
Klana	659	516	155	125	140	65	23	8	-	-	121	22
Kostrena	1416	1122	322	366	354	67	10	2	1	9	271	23
Lovran	1463	1060	326	305	286	98	32	7	6	56	369	34
Matulji	3685	2941	828	869	887	251	79	19	8	70	692	52
Mošćenička Draga	595	434	133	114	121	43	18	5	-	-	134	27
Omišalj	1016	788	168	221	307	58	23	2	9	82	213	15
Vinodol	1344	960	337	245	255	88	29	3	3	25	347	37
Viškovo	2896	2477	574	737	859	215	72	13	7	66	394	25
UKUPNO OPĆINE	17054	13566	3748	3924	4271	1129	366	82	46	413	3201	287

Gradovi												
Bakar	2771	2115	610	583	656	174	66	19	7	59	608	48
Crikvenica	4198	3150	1049	888	873	222	79	28	11	107	975	73
Kastav	2933	2528	640	810	797	184	64	24	9	78	373	32
Kraljevica	1662	1281	390	368	382	103	25	11	2	16	358	23
Novi Vinodolski	1906	1442	459	352	463	113	38	10	7	59	436	28
Opatija	4661	3499	1171	1002	947	232	104	29	14	118	1053	109
Rijeka	53406	40276	12620	12534	11220	2747	847	196	112	994	12006	1124
UKUPNO GRADOVI	71537	54291	16939	16537	15338	3775	1223	317	162	1431	15809	1437
UKUPNO PRIOBALJE	88591	67857	20687	20461	19609	4904	1589	399	208	1844	19010	1724
GORSKI KOTAR												
Općine												
Brod Moravice	386	275	114	62	63	21	12	2	1	9	103	8
Fužine	703	512	181	129	139	39	18	5	1	8	180	11
Lokve	457	333	139	90	81	19	3	1	-	-	120	4
Mrkopalj	541	393	156	101	83	35	11	6	1	8	133	15
Ravna Gora	990	754	259	193	189	73	28	9	3	28	226	10
Skrad	520	383	149	103	92	25	10	3	1	8	131	6
UKUPNO OPĆINE	3597	2650	998	678	647	212	82	26	7	61	893	54
Gradovi												
Čabar	1542	1147	326	308	304	117	68	17	7	59	369	26
Delnice	2296	1750	568	497	508	123	33	11	10	92	508	38
Vrbovsko	2268	1627	559	387	451	149	63	12	6	48	586	55
UKUPNO GRADOVI	6106	4524	1453	1192	1263	389	164	40	23	199	1463	119
UKUPNO GORSKI KOTAR	9703	7174	2451	1870	1910	601	246	66	30	260	2356	173
OTOČNA SKUPINA												
OTOK KRK												
Općine												
Baška	668	421	167	109	119	17	6	2	1	8	232	15
Dobrinj	795	526	203	114	147	47	10	3	2	16	250	19
Malinska - Dubašica	1013	711	244	163	192	75	19	10	8	69	283	19
Punat	730	521	185	137	157	29	10	-	3	25	198	11
Vrbnik	496	341	137	73	82	37	10	2	-	-	146	9
UKUPNO OPĆINE	3702	2520	936	596	697	205	55	17	14	118	1109	73
Gradovi												
Krk	1942	1440	443	379	413	142	45	11	7	59	473	29
UKUPNO OTOK KRK	5644	3960	1379	975	1110	347	100	28	21	177	1582	102
OTOCI CRES I LOŠINJ												
Gradovi												
Cres	1123	786	246	206	244	66	14	7	3	25	309	28
Mali Lošinj	2970	2266	663	612	723	193	51	13	11	95	647	57
UKUPNO OTOCI CRES I LOŠINJ	4093	3052	909	818	967	259	65	20	14	120	956	85
OTOK RAB												
Gradovi												
Rab	3054	2491	699	611	705	288	126	40	22	184	523	40
UKUPNO OTOK RAB	3054	2491	699	611	705	288	126	40	22	184	523	40
UKUPNO OTOČNA SKUPINA	12791	9503	2987	2404	2782	894	291	88	57	481	3061	227
PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA	111085	84534	26125	24735	24301	6399	2126	553	295	2585	24427	2124
HRVATSKA	1477377	1144641	326019	277999	303592	136393	63540	23205	13893	122711	307089	25647

2.2.1.2. Sociološka analiza

Kretanje stanovništva u prostoru imigracijskog ili emigracijskog karaktera pokazatelji su (ne)zadovoljstva ljudi načinom života. Područja i mjesta koja nude veću mogućnost za poboljšanje uvjeta života u primarnim potrebama kao što su stanovanje, zaposlenje, obrazovanje i usluge društvenog standarda, predstavljaju željena odredišta. Stoga ne čudi da su grad Rijeka i mikroregija Priobalje najprivlačnija odredišta stanovništva Primorsko - goranske županije, ali i drugih područja. Nejednaki ekonomski uvjeti razvoja pojedinih županijskih prostornih cjelina uvjetovali su nesklad u prostoru. S jedne strane prisutna je velika koncentracija stanovništva i dobara u priobalnom dijelu Županije, dok s druge strane otočni, a posebno goranski ostaje bez vitalnog dijela stanovništva.

Nedovoljna ulaganja u matične privredne grane otočnog i goranskog područja imalo je za posljedicu odlazak mlađeg stanovništva u gradove, a ostalo je pretežno staro stanovništvo, nesposobno za demografsku obnovu. Život na otocima je otežan zbog nedovoljne opremljenosti javnim i uslužnim djelatnostima, nedostatka radnih mjesta, a osjećaj nesigurnosti stvara i otežana prostorna komunikacija sa gradovima na obali u slučaju hitne medicinske usluge. Slično je i u goranskom području, osim što su teškoće ovdje vezane i uz zimske uvjete.

Prigradska naselja se jače razvijaju od drugih naselja u Priobalju zbog ekonomske prihvatljivosti rješavanja stambenog pitanja i blizine usluga i institucija smještenih u Rijeci ili susjednom gradu. Naselja u blizini gradova su urbanizirana (ili prijelazna) naselja sa stanovništvom koje se pretežno doselilo iz nerazvijenih područja goranskog i otočnog dijela Županije, te iz drugih županija i drugih država, uglavnom iz BiH. Prevladava individualna stambena izgradnja realizirana uglavnom vlastitim sredstvima, sa okućnicom kao mjestom dodatnih izvora prihoda. Takvim načinom gradnje, često izvan kontrole nadležnih institucija, veliki dio prigradskog prostora koji bi trebao poslužiti višenamjenski (objekti društvenog standarda, uslužnih djelatnosti, mala privatna poduzeća i sl.), neracionalno je iskorišten jer je poslužio samo za funkciju stanovanja. To dodatno otežava planiranje razvoja prostora prigradskih naselja u pogledu njihovog opremanja infrastrukturom.

Rijeka kao najjače urbano središte Županije ostaje i dalje najatraktivnijim gradom, koji može ponuditi najviše sadržaja i mogućnosti za profesionalno napredovanje, društvenu promociju, obrazovanje i zadovoljenje kulturnih i umjetničkih potreba. Kao jako središte svih vidova informacijskih usluga i sadržaja za provođenje slobodnog vremena, Rijeka je posebno interesantna za život mladih.

2.2.2. Gospodarske djelatnosti

2.2.2.1. Osnovna obilježja Županije

Primorsko - goranska županija obuhvaća tri uža područja različitog prirodno - fizičkog značenja i stupnja razvoja: razvijeno područje Priobalja, srednje razvijeno područje kvarnerskih otoka i manje razvijeno područje Gorskog kotara - Goransko područje. Glavni dio stanovništva, gospodarskih i društvenih djelatnosti koncentriran je u Rijeci, a u njezinom gospodarstvu najveća je koncentracija kapitala i proizvodnje u naftnoj industriji, brodogradnji i prometu.

Goransko područje obuhvaća gradove: Čabar, Delnice i Vrbovsko, te općine: Brod Moravice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad. Glavne djelatnosti su šumarstvo i (devastirana) drvena industrija, te skromna poljoprivreda. Ovaj prostor ima kvalitetan zrak i vodu, bogatu floru i faunu, malo gospodarskih kapaciteta i tendenciju stalnog iseljavanja stanovništva.

Otočno područje obuhvaća gradove: Cres, Krk, Mali Lošinj i Rab te općine: Baška, Dobrinj, Malinska - Dubašnica, Omišalj²⁸, Punat i Vrbnik. Ovaj dio prostora, naročito obalni, ima razvijen turizam i ugostiteljstvo, djelomično ribarstvo i poljoprivredu sa sitnim stočarstvom, te s ponešto proizvodnih pogona i obrništvom.

Priobalno područje obuhvaća gradove: Bakar, Crikvenica, Kastav, Kraljevica, Novi Vinodolski, Opatija i Rijeka, te općine: Čavle, Jelenje, Klana, Kostrena, Lovran, Matulji, Mošćenička Draga, Viškovo i Vinodolska. Glavno središte regije je Grad Rijeka, s jakom brodogradnjom, preradom nafte, lukom i razvijenim društvenim djelatnostima.

Struktura prostora Županije u 2003.god. je slijedeća: u priobalnom dijelu obradive površine čine svega 12% ukupnog prostora, pašnjaci 21%, šumsko zemljište 58% i neplodno zemljište 9%; u otočnom dijelu obradive površine čine 9%, pašnjaci 47%, šume 32% i neplodno zemljište 12%; te u goranskom području obradive površine 23%, pašnjaci 10%, šume 64% i neplodno zemljište 3%. Stanje površina Primorsko - goranske županije u 2003.god. iskazano je u **Tablici 42**.

Tablica 42. Struktura površina Županije u 2003.u ha

Površine po namjeni	Priobalje	Otoci	Gorski kotar	Ukupno
Poljoprivredne površine	42.133	55.186	41.886	139.205
Od toga:				
- oranice i vrtovi	2.838	4.382	7.240	14.460
- voćnjaci	231	58	286	575
- maslinici		2.363		2.363
- vinogradi	510	1.490	40	2.040
- livade	12.347	409	21.832	34.588
- pašnjaci	26.207	46.484	12.488	85.179
Tršćaci i bare		92		92
Šumsko zemljište	73.784	31.829	81.717	187.330
Neplodno zemljište	11.083	11.290	3.637	26.010
Ukupno	127.000	98.397	127.240	352.637

Izvor: Uredi za katastar gradova i obrada dr.sc.Šverko

2.2.2.2.Strukturna obilježja gospodarstva Županije 2000 - 2003.god.

Zaposlenost

Od ukupnog broja stanovnika u 2001.god. na aktivno otpada 141.139 osoba (46,2%), na osobe s osobnim prihodom 86.433 (28,3%), dok je uzdržavanog stanovništva bilo 77.933 (25,5%). Od ukupnog broja aktivnih osoba, njih 113.424 je zaposleno i 27.715 nezaposleno.

²⁸ Općina Omišalj u analizi gospodarskih djelatnosti obrađena je unutar mikroregije "Otoci", a ne "Priobalje"

Prema podacima Županijskog ureda za statistiku u 2003.god. bilo je prosječno 93.128 zaposlenih osoba, a to je više od 5.000 osoba u odnosu na 2000.god, a u odnosu na 1994.god. manje za 5.850 osoba.

Broj zaposlenih po sektorima u 2000. i 2003.god. iznosi se u **Tablicama 43. i 44.** Broj zaposlenika po djelatnostima u 2000. i 2003. iskazan je u **Tablici 45.**

Tablica 43. Ukupan broj zaposlenih Primorsko goranske Županije u 2000.god.

Sektor / Područje	Primarni	Sekundarni	Tercijarni	Kvartarni	Ukupno
Priobalni dio	875	20.610	33.373	13.660	68.518
Otočni dio	449	3.054	7.232	1.886	12.621
Goranski dio	781	3.260	1.996	886	6.923
UKUPNO 2000.god.	2.105	26.924	42.601	16.432	88.062

Izvor: Županijski ured za statistiku Rijeka, Obrtnička komora Primorsko - goranske Županije i obrada autora dr.sc.Šverko

Tablica 44. Ukupan broj zaposlenih Primorsko goranske Županije u 2003.god.

Sektor / Područje	Primarni	Sekundarni	Tercijarni	Kvartarni	Ukupno
Priobalni dio	927	21.700	35.866	13.844	72.337
Otočni dio	597	2.991	8.381	1.949	13.918
Goranski dio	709	3.142	2.092	930	6.873
UKUPNO 2003.god.	2.233	27.833	46.339	16.723	93.128

Izvor: Županijski ured za statistiku Rijeka, Obrtnička komora Primorsko - goranske Županije i obrada autora dr.sc.Šverko

Tablica 45. Zaposlenost u Primorsko-goranskoj županiji 2000. i 2003.god.

Djelatnost	Priobalje		Otoki		Gorski kotar		Ukupno	
	2000.	2003.	2000.	2003.	2000.	2003.	2000.	2003.
A Poljoprivreda, lov, šumarstvo	478	497	94	120	763	692	1.335	1.309
B Ribarstvo	235	330	355	476		1	590	807
C Rudarstvo i vađenje kamena	162	100		1	18	16	180	117
D Prerađivača inustrija	14.433	15.499	1.474	1.358	2.661	2.419	18.568	19.276
E Opskrba električnom energijom, vodom i plinom	2.098	2.017	474	413	194	189	2.766	2.619
F Građevinarstvo	4.079	4.184	1.106	1.220	405	534	5.590	5.938
G Trgovina	9.576	10.706	1.690	2.016	522	585	11.788	13.307
H Hoteli i restorani	5.260	5.653	3.374	3.70	249	374	8.883	9.797
I Prijevoz, skladištenje i veze	9.522	8.942	880	951	786	653	11.188	10.546
J Financijsko	1.990	2.114	219	225	94	81	2.303	2.420

Djelatnost	Priobalje		Otoci		Gorski kotar		Ukupno	
	2000.	2003.	2000.	2003.	2000.	2003.	2000.	2003.
posredovanje i poslovne usluge								
K Poslovanje nekretninama i poslovne usluge	3.941	4.939	396	481	168	185	4.505	5.605
L Javna uprava, obrana i obvezno socijalno osiguranje	2.927	2.945	444	444	270	246	3.641	3.635
M Obrazovanje	4.994	5.206	679	700	467	519	6.140	6.425
N Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	5.739	5.693	763	805	149	165	6.651	6.663
O Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	2.244	2.633	333	584	102	135	2.679	3.352
P Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem	840	879	340	354	75	79	1.255	1.312
Ukupno	68.518	72.337	12.621	13.918	6.923	6.873	88.062	93.128

Na području Županije značajnu aktivnost iskazuju obrtnici i slobodna zanimanja. Njihov udio u ukupnom broju zaposlenih Županije bio je 20,2% (17.825 osoba) na dan 31.ožujka 2000.god. i 23,7% (21.950 osoba) na isti dan 2003.god. Povećanje zaposlenosti od prosječno 7,2% godišnje ukazuje na "žilavost" i lakšu prilagodljivost ovog dijela gospodarstva na nove tržišne izazove.

Značajan razvojni i socijalni parametar je broj nezaposlenih osoba, kojih je u 2003.god. na području Županije bilo 18.440, što je manje za oko 6.000 osoba u odnosu na 2000.god. Način evidentiranja zaposlenih je nakon 2000.god. izmjenjen, čime je iz popisa nezaposlenih brisan dio ljudi. Zbog toga, ova usporedba nije sasvim pouzdana.

Bruto domaći proizvod i investicije

Temeljni pokazatelji gospodarskog razvoja su: dinamika i rast bruto domaćeg proizvoda, proizvodnost rada, zaposlenost i investicije. Za usporedbu može se koristiti ostvarena razina bruto domaćeg proizvoda po stanovniku koja se smatra najpodesnijim globalnim pokazateljem razvijenosti nekog područja. Ostvarena razina bruto domaćeg proizvoda Primorsko - goranske županije iskazana je u **Tablici 46**.

Tablica 46. Bruto domaći proizvod Primorsko-goranske županije

Godina	Ukupna suma BDP u mln kuna, stalne cijene 2003.god.	Broj stanovnika	BDP po stanovniku u EUR-ima
1994.god.	12.966	330.961	5.180
2000.god.	10.834	304.410	4.706
2003.god.	14.445	305.505	6.251

Izvor: Javna poduzeća, FINA Rijeka, Obrtnička komora Primorsko-goranske županije i procjena autora dr.sc.M.Šverko. Napomena: 1 EUR= 7,5634 kune

Ukupna suma bruto domaćeg proizvoda porasla je za 33% ili prosječno godišnje 10% u razdoblju 2000. - 2003.god. Međutim, u usporedbi s 1994.god. to je svega 11%. U razdoblju 1994. - 2000.god. dolazilo je u pojedinim godinama do uspona i padova gospodarske aktivnosti (mjereno ukupnim prihodom koji se iskazuje u okviru FINA Rijeka). Tek od 1999.god. počinje iz godine u godinu rasti gospodarska aktivnost. Domaći bruto proizvod po stanovniku u 2003.god. iznosi oko 6.250 EUR-a

Broj poduzetnika koji podnose godišnji izvještaj FINA Rijeka je porastao na području Županije od 5.187 u 2000.god. na 6.224 u 2003.god. U taj broj su uključeni i obrtnici i slobodne profesije koji od 2003.god. ostvaruju godišnji promet veći od 185 tisuća kuna godišnje. Bez obzira na ove metodološke probleme porast broja obrtnika ukazuje na povećanje gospodarskih aktivnosti.

Gospodarsku aktivnost nekog područja moguće je usporediti i s podacima o ostvarenom ukupnom prihodu. Godišnje ostvarenje ukupnog prihoda na razini Županije prikazano je u **Tablici 47**.

Tablica 47. Godišnji ukupni prihod u Županiji

Godina	Godišnji ukupni prihod u mln kn (stalne cijene 2003.god.)	Verižni indeks
1994.	23.812	100
1995.	20.023	84
1996.	22.308	111
1997.	25.309	113
1998.	22.155	88
1999.	19.434	88
2000.	19.843	102
2001.	22.620	114
2002.	24.465	108
2003.	26.518	108

Ovi podaci iskazani su u dokumentaciji FINA Rijeka i u njih nisu uključena javna poduzeća i dio obrtnika (ispod 185 tisuća godišnjeg prihoda). Međutim, oni predstavljaju preko 60% gospodarstva Županije i ukazuju na opće tendencije gospodarskih aktivnosti Županije. Od 1994. - 1997.god. ostvaren je porast gospodarskih aktivnosti, a nakon toga dolazi do pada i stagnacije, a tek nakon 1999.god. počelo je oživljavanje.

U razdoblju 2000.- 2003.god. ostvarena je značajna investicijska aktivnost. Tako su ukupna ulaganja iznosila 10.453 mln kuna (stalne cijene 2003.god.) ili oko 1.382 mln EUR-a. Ulaganja su povećavana iz godine u godinu, a njihov udio u ostvarenom bruto domaćem proizvodu kretao se od 11 - 30% ili prosječno za cijelo razdoblje 21%. Ovo se razdoblje može smatrati uspješnim po investicijskim ulaganjima. No, valja uzeti u obzir da se to odnosi i na ulaganja u cestovne prometnice na području Županije.

Od ukupno uložених sredstava u investicije na pojedine djelatnosti otpada: prerađivačka industrija 16,6%, prijevoz, skladištenje i veze 16,3%, građevinarstvo 14,1%, trgovina 11,7%, hoteli i restorani 9% i opskrba električnom energijom, vodom i plinom 8%. U ribarstvo su uložena vrlo mala sredstva, a u ostale djelatnosti od 0,2 - 6,1%.

2.2.2.3. Stanje i razvoj ključnih gospodarskih grana

Prerađivačka industrija

U strukturi gospodarstva Primorsko - goranske županije industrija je do potkraj prošlog stoljeća bila vodeća djelatnost, a prema broju zaposlenih to je ostala do danas, usprkos činjenici da se iz godine u godinu bilježi smanjenje broja zaposlenih i sve manji udio financijskih pokazatelja poslovanja u strukturi gospodarstva Županije. Zaostajanje i stagnacija prerađivačke djelatnosti počinju sredinom osamdesetih godina, kada pojedine industrijske grane bilježe poteškoće u poslovanju, da bi do kraja prošlog stoljeća došlo do stečaja i likvidacije niza proizvodnih pogona pa i tradicionalnih industrijskih grana na riječkom području (metaloprerađivački kompleks) i u Gorskom kotaru (pogoni drvne industrije).

U prerađivačkoj industriji Županije je 2003.god. ostvaren ukupni prihod u iznosu od 5.592,7 mln kn²⁹, što je za 7,9% više nego prethodne godine. Udio prerađivačke industrije u strukturi ukupnog prihoda Županije iznosio je 21,1% što je za 0,5% manje nego 2002.god. Identično je i smanjenje dobiti industrije u spomenutom razdoblju. 2003.god. dobit ostvarena u industriji iznosila je 146,1 mln kn i bila je veća od prethodne godine za 3,5%. Prema ukupnom prihodu i dobiti industrija je druga djelatnost Županije, iza trgovine.

U posljednjem četverogodišnjem razdoblju od 2000. - 2003.god. dolazi do daljnjeg smanjenja industrijske djelatnosti, ali je trend smanjenja bitno usporen, što se vidi iz podataka iznesenim u **Tablici 48**.

Tablica 48. Udio zaposlenih* prerađivačke industrije u gospodarstvu Županije

	Djelatnosti i udjeli	Zaposleni		Indeks 2003/00.
		2000.	2003.	
1.	Prerađivačka industrija	15.950	15.916	99,8
2.	Obrtnici u industriji	2.618	3.202	122,3
3.	Opskrba električnom energijom plinom i vodom	2.766	2.628	95,0
4.	Ukupno 1+2+3	21.334	21.746	102,0
5.	Ukupno zaposleni u PGŽ	70.237	71.180	101,3
6.	Zaposleni u obrtu i slobodnim profesijama	17.825	21.950	123,1
7.	Sveukupno zaposleni u PGŽ	88.062	93.129	105,8
8.	Udio prerađivačke industrije u PGŽ	18,1%	17,1%	94,5
9.	Udio prerađivačke djelatnosti (1+2+3) u PGŽ	24,2%	23,4%	96,7

Izvor: Informacija o osnovnim financijskim rezultatima poduzetnika Primorsko – goranske županije Registra godišnjih financijskih izvještaja, FINA

* Godišnji prosjek zaposlenih

²⁹ Izvor podataka: FINA, (Informacija o osnovnim financijskim rezultatima poduzetnika Primorsko - goranske županije Registra godišnjih financijskih izvještaja)

Podaci pokazuju gotovo stagnantan broj zaposlenih u industriji, te istovremeni značajniji porast zaposlenih u obrtu u okviru prerađivačke industrije (za 22,0%) što ukupno daje povećanje od 3,0% zaposlenosti u ove dvije djelatnosti. Mala su odstupanja broja zaposlenih u industriji u četverogodišnjem razdoblju kada se doda i proizvodnja električne energije, jer je ukupni porast za prerađivačku djelatnost (stavke 1 - 3 prethodne tablice) 2,0%. Također, nema značajnijih odstupanja udjela prerađivačke djelatnosti u strukturi gospodarstva Županije, što upućuje na zaključak da je proces deindustrijalizacije završen. Prema podacima FINA-e: Informacija o osnovnim financijskim rezultatima poduzetnika Primorsko - goranske županije Registra godišnjih financijskih izvještaja, u 2003.god. u Županiji ostvareni ukupni prihod iznosio je 26.517,7 mln kn, od čega je 5.592,7 mln kn ostvareno u prerađivačkoj industriji, što iznosi 21,1% ukupnog prihoda Županije.

Istovremeno, ukupna dobit nakon oporezivanja prema istom izvoru je za Županiju iznosila 956,2 mln kn, a u prerađivačkoj industriji 146,1 mln kn, što je 15,3% dobiti Županije.

Vodeće grane prerađivačke industrije u 2003. godini su:

- brodogradnja; veća brodogradilišta "3. Maj" i "Kraljevica", te više manjih brodogradilišta koji ostvaruju godišnju proizvodnju tankera od 86.652 GT 2003.god. i 1.008 GT putničkih brodova, uz povećanje proizvodnje (indeks 2003/2002.god. = 139), te remont brodova (brodogradilište V. Lenac u stečaju),
- proizvodnja naftnih derivata; INA u Urinju - Kostrena i INA na Mlaki - Rijeka, koje su 2003.god. proizvele 1.230.659 t plinskog ulja, 835.758 t motornog benzina, 612.174 t ulja za loženje i drugih derivata,
- proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda u DIOKI na Krku - 62.612 t polietilena, 39.860 t industrijskih plinova i drugo,
- prerada drva osim namještaja: "Finvest" u Čabru, "Ravna" i "Calligaris" u Ravnoj Gori i drugi pogoni - 140.156 m³ piljene građe bukve i četinjača i 43.760 komada građivinske stolarije,
- proizvodnja celuloze u Drvenjači Fužine 42.924 t,
- proizvodnja metala u više proizvodnih jedinica, - 1.870 t lijevanih proizvoda od željeza i čelika i proizvoda od obojenih metala,
- proizvodnja električnih aparata i strojeva; R.Končar u Industrijskoj zoni Bakar i drugi - ukupno 3.159 aparata,
- proizvodnja proizvoda od plastike u više proizvodnih jedinica s 3.535 t proizvoda od plastike, 1.351 t plastike za građevinarstvo, 1.080 t ambalaže od plastične mase itd.,
- proizvodnja hrane i pića PIK Rijeka, IVEX Rijeka, Radnik Opatija i dr, s proizvodnjom kruha, mlijeka i mliječnih prerađevina, alkoholnih i bezalkoholnih pića,
- proizvodnja odjeće; RIO Rijeka u stečaju, Lumik - Industrijska zona Bakar.

U Županiji se ostvaruje proizvodnja električne energije putem četiri elektrane ukupnog kapaciteta 1.736.017 Mwh i to termoelektrane TE Urinj - Kostrena 1.562.114 Mwh i tri hidroelektrane Vinodol 107.464 Mwh, Skrad 5.922 Mwh i Rijeka 59.316 Mwh.

Turizam

Turizam je gospodarska uslužna djelatnost koja međusobno povezuje ekonomske, socijalne, kulturne i ekološke elemente, pa je njegov utjecaj na gospodarstvo i na socijalno - kulturni okoliš velik. On ima pozitivan utjecaj na razvoj, ali istovremeno ugrožava kvalitetu okoliša od koje direktno ovisi. Turizam se osobito razvio posljednjih desetljeća, kao posljedica materijalnog blagostanja razvijenih zemalja svijeta i porasta slobodnog vremena građana. Prema posljednjim procjenama računa se da je na turizmu izravno ili neizravno utemeljena gospodarska aktivnost iz koje nastaje oko 10 - 12% ukupnog svjetskog društvenog bruto proizvoda. U dugoročnim predviđanjima turizam se ocjenjuje jednom od najdinamičnijih djelatnosti svjetskog gospodarstva.

U Primorsko - goranskoj županiji je 2003.god. turizam, (odnosno hoteli i restorani prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti) ostvario ukupni prihod u visini od 1.475 mln kn odnosno za 11,6% više nego 2002.god., što je udio od 5,5 - 5,6% ukupnih prihoda za navedene dvije godine. Dobit turizma je 2003.god. 112,7 mln kn, odnosno 11,8% dobiti Županije, dok je indeks povećanja bio izrazito visok i iznosio je 305,1. Prema ostvarenoj dobiti turizam je treća gospodarska grana Županije nakon trgovine i prerađivačke industrije, a vodeća djelatnost u dijelovima Priobalja i na otocima.

2003.god. ostvareno je 1.625.454 dolazaka turista i 8.840.512 noćenja turista, dok je prosječna godišnja iskorištenost kapaciteta iznosila 59,2 dana. Najveća iskorištenost bila je u hotelima 109,2%, slijede apartmanska naselja 97,1%, hotelsko - apartmanska naselja 64,8%, kampovi 67,9%, kućanstva s 34,2% itd.

U promatranom razdoblju Županija je značajno poboljšala turističku tržišnu poziciju. Spori tržišni oporavak, posebice na kvalitetnijim emitivnim tržištima, zbog sadržajno siromašne turističke ponude dobio je posljednjih godina značajno ubrzanje, a dogodile su se pozitivne promjene u strukturi turističke ponude.

U četvorogodišnjem razdoblju turizam Županije bilježi pozitivne trendove gotovo u svim pokazateljima. Tako su 2003.god. (u odnosu na 2002.) povećani dolasci turista za 3,8% (domaći 9,5%, strani 2,5%), dok su noćenja porasla za 0,2% (od toga noćenja domaćih turista 4,6%, a stranih za 0,4% manje nego prethodne godine). Istovremeno je došlo do povećanja efikasnosti rada, jer se uz stagnirajuću zaposlenost ostvaruju bolji financijski pokazatelji.

Tablica 49. Godišnji prosjek zaposlenih u turizmu

	Područje	Zaposleni		Indeks 03/00	Struktura 2003. u %
		2000.	2003.		
1.	Gorski kotar	79	140	177,2	2,7
2.	Grad Rijeka	987	809	82,0	15,8
3.	Priobalje	2.353	2.226	94,6	43,5
4.	Otoci	2.034	1.947	95,7	38,0
5.	Ukupno	5.453	5.122	93,9	100,0
6.	Obrtnici u turizmu	3.481	4.135	118,8	
7.	Sveukupno	8.934	9.257	103,6	

Izvor: Odsjeka za statistiku Službe za gospodarstvo, Ureda državne uprave u Primorsko – goranskoj županiji

Broj zaposlenih računat na bazi godišnjeg prosjeka djelomično obuhvaća sezonsko zapošljavanje karakteristično za hotelsko i ugostiteljsko poslovanje. **(Tablica 49.)** Iz podataka je vidljivo da je zaposlenost u turizmu (odnosno hotelima i restoranima)³⁰ u opadanju, s izuzetkom Gorskog kotara. Negativni trend je najizraženiji u Gradu Rijeci, dok je u priobalju i na otocima iznosio oko 5% u promatrane četiri godine. Istovremeno je zabilježeno povećanje od 18,8% zaposlenih obrtnika u turizmu, čime je ukupna zaposlenost u ovoj djelatnosti u blagom porastu. Također je udio turizma u gospodarstvu Županije po zaposlenosti na kraju četverogodišnjeg razdoblja manji za 0,3%, jer je 2000.god. iznosio 10,2%, a 2003.god. 9,9%.

Prostorni raspored zaposlenih po područjima Županije pokazuje najveći udio priobalja s 43,5% prosječno zaposlenih, mada je na tom području svega 32,7% smještajnih kapaciteta odnosno postelja, što govori u prilog kvalitetnijoj usluzi i raznovrsnijoj turističkoj ponudi. Slijede otoci s 38% zaposlenih i 64,5% smještajnog kapaciteta Županije.

Godine 2003. je u Županiji bilo ukupno 149.399 komercijalnog smještajnog kapaciteta, od čega u objektima kao što su hoteli, vile, hotelska naselja, apart - hoteli, moteli i pansioni, dakle u osnovnim kapacitetima svega 17,1%. **(Tablica 50. i 51.)**

³⁰ Izvor: podaci Odsjeka za statistiku Službe za gospodarstvo, Ureda državne uprave u Primorsko - goranskoj županiji

Tablica 50. Kapaciteti smještaja 2000. god.

Kapaciteti smještaja 2000.	Grad / Općina	Osnovni kapaciteti	Hoteli	Pansioni	Moteli	Turistička naselja	Ostale ugostiteljske jedinice za smještaj	Kompleksni kapaciteti	Klimatska iječilišta	Planinarski domovi	Radnička odmarališta	Odmarašta za djecu i mladež	Kampovi i kampirališta	Brodske kabine	Kućanstva	Stalne postelje - UKUPNO	Pomoćne postelje - UKUPNO
PGŽ ukupno		29.568	21.419	537	66	6.129	1.417	113.799	853	139	4.293	3.152	41.135	1.736	62.491	143.367	13.904
GRAD RIJEKA		1.312	490	10	0	0	812	2.146	0	0	0	0	400	1.736	10	3.458	25
Ukupno Grad Rijeka		1.312	490	10	0	0	812	2.146	0	0	0	0	400	1.736	10	3.458	25
PRIOBALJE																	
Kostrena		152	152	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	175	327	19
Bakar		58	58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58	14
Cavle		0	0	0	0	0	0	70	0	70	0	0	0	0	0	70	0
Jelenje		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kastav		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klana		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viškovo		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kraljevica		967	645	0	22	172	128	1.734	80	0	24	0	1.500	0	130	2.701	314
Crkvenica		4.085	3.165	108	0	752	60	16.584	361	0	1.308	1.095	2.430	0	11.390	20.669	2.231
Novi Vinodolski		1.405	481	18	0	906	0	9.406	0	0	292	230	3.610	0	5.274	10.811	1.374
Vinodolska (Bribir)		52	0	0	0	0	52	109	0	0	0	0	0	0	109	161	15
Opatija		3.890	3.835	49	0	0	6	2.850	232	0	34	0	1.000	0	1.584	6.740	449
Lowran		995	759	71	0	165	0	2.225	0	0	99	0	980	0	1.146	3.220	414
Mošenička Draga		502	469	33	0	0	0	2.106	0	0	53	0	400	0	1.653	2.608	232
Matulji		0	0	0	0	0	0	281	0	0	0	0	0	0	281	40	0
Ukupno Priobalje		12.106	9.564	279	22	1.995	246	35.540	673	70	1.810	1.325	9.920	0	23.742	47.646	5.102
OTOCI																	
Cres		584	431	0	0	0	153	8.257	0	0	495	0	4.950	0	2.811	8.841	675
Mali Lošinj		4.827	3.289	0	0	1.500	38	15.855	180	0	1.044	520	7.730	0	6.381	20.682	1.787
Krk		926	926	0	0	0	0	7.404	0	0	0	0	3.320	0	4.884	8.330	867
Punat		768	485	86	0	121	76	5.149	0	0	64	560	3.010	0	1.515	5.917	400
Baška		1.146	1.093	53	0	0	0	6.536	0	0	0	397	3.100	0	3.039	7.682	1.026
Dobrinj		0	0	0	0	0	0	1.568	0	0	0	0	275	0	1.293	1.568	238
Malinska		2.232	1.619	30	0	583	0	4.213	0	0	4	0	30	0	4.179	6.445	1.210
Omišalj		2.276	1.766	0	0	510	0	5.419	0	0	481	146	3.500	0	1.292	7.695	813
Vrbinj		20	20	0	0	0	0	198	0	0	0	0	0	0	198	218	39
Rab		3.171	1.696	55	0	1.420	0	21.118	0	0	340	80	4.900	0	15.798	24.289	1.664
Ukupno Otoci		15.950	11.325	224	0	4.134	267	75.717	180	0	2.429	1.703	30.815	0	41.390	91.667	8.719
GORSKI KOTAR																	
Cabar		26	0	0	0	0	26	12	0	0	0	0	0	0	12	38	6
Delnice		91	0	0	44	0	47	90	0	32	0	0	0	0	58	181	28
Lokve		0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	4	4	2
Fuzine		24	0	24	0	0	0	58	0	0	32	0	0	0	26	82	6
Skrad		40	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	8
Ravna Gora		0	0	0	0	0	0	140	0	0	0	124	0	0	16	140	0
Mirkopalj		0	0	0	0	0	0	92	0	37	22	0	0	0	33	92	8
Brod Moravice		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrbovsko		19	0	0	0	0	19	0	0	0	0	0	0	0	0	19	0
Ukupno Gorski Kotar		200	40	24	44	0	92	396	0	69	54	124	0	0	149	596	58

Tablica 51. Kapaciteti smještaja 2003. god.

Općina / Općina	Osnovni kapaciteti	Hoteli	Vile	Hotelska naselja	Hotelsko - apartmanska naselja	Aparthoteli	Apartmanska naselja	Aparmani	Hoteli	Fanzioni	Komplementarni kapaciteti	Kampovi	Apdman	Apdman - tip studio	Kuća za odmor	Sobe za iznajmljivanje	Prenosilica	Odmarašnice	Klimatska iječista	Pamirski domovi	Lovski domovi	Privremeni smještajni objekti	Brodske kabine	Neakogorizirani objekti	Kućarstva - i kuće za odmor	Kućarstva - kamp jedinice u kampovima	Stalne postelje - ukupno	Pomoćne postelje - ukupno						
PGŽ ukupno	25.523	17.599	16	4.281	1.360	0	1.221	745	69	242	123.836	32.936	47	505	0	1.214	638	5.208	1.361	902	362	627	111	1.736	742	72.476	596	146.339	18.645					
GRAD RIJEKA	461	461	0	0	0	0	0	0	0	0	2.782	495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Ukupno Grad Rijeke	461	461	0	0	0	0	0	0	0	0	2.782	495	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
PRIOBALJE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Kostrena	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Bakar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Cyble	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Jelenje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Kršaj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Klana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Viškovo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Kraljevica	764	60	0	0	634	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Crivencia	4.309	2.112	0	2.127	0	0	0	0	0	0	17.952	1.900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Novi Vinodolski	7.502	580	0	172	734	0	0	0	0	0	8.173	2.895	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Vinodolska (Bribir)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Opuzija	4.059	4.011	18	0	0	0	0	0	0	0	30	4.089	487	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Lorran	818	764	0	0	0	0	0	0	0	0	38	2.319	1.134	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Mošćenička Druga	447	447	0	0	0	0	0	0	0	0	2.086	400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Mutalji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	665	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Ukupno Priobalje	12.121	8.196	18	2.299	1.368	0	0	16	22	202	36.702	6.948	11	0	0	0	0	2.875	337	52	722	155	100	0	415	24.417	354	48.821	7.377	0	0			
OTOCI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Cres	835	447	0	0	0	0	0	388	0	0	7.163	4.400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Mal Lošinj	4.194	2.499	0	406	0	0	1.221	0	0	0	48	14.883	7.880	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Krk	779	779	0	0	0	0	0	0	0	0	9.435	3.450	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Punat	539	418	0	0	0	0	0	121	0	0	6.808	4.999	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Baska	954	894	0	0	0	0	0	60	0	0	7.033	2.800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Dobrinj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.997	470	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Malinska	722	562	0	0	0	0	0	160	0	0	5.727	40	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Omišalj	1.736	1.736	0	0	0	0	0	0	0	0	5.253	2.350	510	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Vrtnik	28	28	0	0	0	0	0	0	0	0	2.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Rab	3.019	1.443	0	1.576	0	0	0	0	0	0	23.903	5.004	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Ukupno Otoki	12.796	8.806	0	1.982	0	0	1.221	729	0	48	83.490	30.493	36	510	0	855	109	2.106	904	110	180	0	0	0	211	47.742	222	96.286	11.016	0	0	0		
GORSKI NOTAR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Čabar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	80	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Delnice	47	0	0	0	0	0	0	0	47	0	163	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Lokve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Fuzine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	299	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Sušak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ravna Gora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	104	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Mikopaj	98	86	0	0	0	0	0	0	0	0	12	129	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Brod Moravice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vrbovsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ukupno Gorski Notar	745	86	0	0	0	0	0	0	47	12	902	0	0	0	0	53	25	225	0	0	0	107	87	0	85	309	0	1.047	132	0	0	0	0	0

Prijevoz, skladištenje i veze

Tu djelatnost čine pomorski promet (luke, brodarstvo i uslužne djelatnosti), kopneni (željeznički, cestovni, poštanski, telekomunikacijski, cjevovodni, te gradski javni promet) i zračni promet.

Stanje **pomorskog prometa** je vrlo nepovoljno. Na području Županije djeluju dva veća brodarstva i to "Jadrolinija", koja djeluje u javnom pomorskom prijevozu putnika i "Lošinjska plovidba" za RO - RO prijevoz robe kontejnerskom linijom za istočni Mediteranom i Sjevernu Afriku i feeder liniju Rijeka - Ploče - Malta - Giogia Tauro, te dvije manje tvrtke - "Rapska plovidba", koja obavlja trajetni promet putnika i robe između otoka Raba i kopna, te brodogradilište "Cres", koje ima manji broj brodova za prijevoz rasutih tereta i cementa po Jadranu i Mediteranu te manji putnički brod za lokalni promet. Osim njih, na području Županije djeluje i "Jadranski pomorski servis" s brodovima tegljačima i manjim brodovima, kojima prijevozi naftne derivate u lokalnom i dužobalnom prijevozu.

Poslije osamostaljenja Hrvatske, brodarstvo je zbog rata i tranzicije zapadalo u sve veće teškoće, krizu i gubitke. U tom razdoblju su ukinute subvencije brodarima, (zadržane su subvencije "Jadroliniji" za pokriće troškova, a država sufinancira nabavu novih brodova i trajekata). Nakon 2000.god. došlo je do laganog oživljavanja svjetskog pomorskog tržišta, pa je to pridonijelo dijelomičnom oporavku brodarstva i u Županiji.

Na području Županije u 2003.god. bilo je evidentirano 17 klasičnih putničkih brodova ukupnog kapaciteta 8.7700 putničkih mjesta; 38 trajekata s 13.816 putničkih mjesta; te 19 brodova za prijevoz raznih vrsta tereta ukupne nosivosti od 110 tisuća DWT. U odnosu na stanje u 2000.god. kapaciteti nisu bitno mijenjani, ali je ostvareno povećanje za tri putnička broda, uz povećanje broja putničkih mjesta, te smanjenje za tri teretna broda i smanjenu nosivost za 7.000 DWT.

Na području Županije u pomorskom i obalnom prijevozu u 2000.god. prevezeno je 7.392 tisuće putnika, 1.631 tisuću vozila i 1.902 tisuće tona razne robe, dok je u 2003.god. prevezeno 9.580 tisuća putnika, 2.072 tisuće vozila i 2.084 tisuća tona razne robe. Postepeno se iz godine u godinu povećava fizički obujam ovog oblika prijevoza. Na "Rapsku plovidbu" otpada oko 9,5% prometa putnika i oko 15% prevezenih vozila.

Lučka djelatnost ima značajne gospodarske funkcije (prometnu, trgovinsku i industrijsku), a veličina prometa ovisi o geoprometnom položaju, gravitacijskom području, veličini lučkih kapaciteta, infrastrukture, broja linijskih servisa, organizacije rada u luci i stručnosti lučkog osoblja.

U skladu sa Zakonom o morskim lukama formirane su lučke uprave koje su preuzele upravljanje i ulaganja u lučku infrastrukturu i suprastrukturu, dok su operativne poslove zadržala lučka poduzeća koja su se pretvorila u trgovačka društva. Lučka uprava na temelju javnog natječaja dala je koncesiju za obavljanje lučke djelatnosti trgovačkom društvu uz određene uvjete. Time je u lukama uveden dvojni pravni režim: Lučka uprava ubire lučke pristojbe i naknadu za peljarenje, dok trgovačko društvo pokriva svoje troškove naknadama za izvršene lučke usluge. Zbog toga su u lukama mogući određeni antagonizmi i sukobi.

Riječka luka je početno - završna točka glavnog prometnog pravca Hrvatske, u kojoj je znatno smanjen promet. Ukupno instalirani lučki kapaciteti (12 mln tona za generalni i rasuti promet) nedovoljno se koriste. Tako je u luci Rijeka pretovareno (ukrcaj i iskrcaj) 4.538 tisuća tona tereta u 2000.god. i 6.159 u 2003.god. U posljednje četiri godine

promet robe u luci Rijeka se postepeno povećava, tako da je u 2003.god. iskoristivost kapaciteta bila oko 50%, dok je ranijih godina bila jedva oko ¼. Luka Rijeka ima luku u Rijeci (na zapadu i na Brajdici) zatim u Bakru i Raši, te terminal nafte u Omišlju. Ti kapaciteti su uglavnom zastarjeli.

U lukama Primorsko - goranske županije u razdoblju 2000. - 2003.god. ostvaren je slijedeći promet:

	2000.	2003.
— Broj prispjelih brodova i trajekata (u tis.)	38.901	44.356
— Broj otputovalih i prispjelih putnika brodovima i trajektima (u tis)	3.025	3.756
— od toga trajektima	2.645	3.089
— Broj prevezenih vozila (tisuće)	1.075	1.264
— Promet robe (tisuće tona)	9.245	12.493
— od toga, međunarodni	7.750	10.898

Broj prispjelih brodova povećavao se prosječno godišnje za 4,5%, broj prispjelih i otputovalih putnika za 7,5%, uz nešto brži rast prijevoza trajektima. Broj prevezenih vozila je povećan za 5,5%, a promet robe ima povećanje od 10,6% prosječno godišnje. U lučkom prometu vidljiv je porast fizičkog obujma, kako putnika tako i tereta. Od 12.493 tisuće tona prometa robe u 2003.god. na transport nafte preko luke u Omišlju otpada 6.259 tisuća tona.

Željeznički promet. Sa željezničkih postaja u Županiji otputovalo je 412 tisuća putnika u 2000.god., a u 2003.god. svega 304 tisuće. Promet putnika željeznicom je iz godine u godinu sve manji, što ukazuje na nekonkurentnost i nespremnost ovog sistema na povećani prijevoz putnika. Prijevoz tereta (ukrcaj i iskrcaj) na željezničkim postajama Županije je ostvaren u 2000.god. sa 2.086 tisuća tona, a u 2003.god. s 2.661 tisuću tona. Dostignuta razina prijevoza tereta u 2003.god. je za 20% manja od ostvarene u 1998.god.

Cestovni promet odvija se na državnim, županijskim i lokalnim cestama. Na području Županije registrirano je u 2000.god. ukupno oko 118 tisuća vozila, od kojih su 465 autobusa i 8.259 teretnih vozila. U 2003.god. registrirano je ukupno 140 tisuća vozila od kojih 506 autobusa i 10.383 teretna vozila. Broj autobusa je povećan za 41, a broj teretnih vozila za 2.124.

U javnom putničkom cestovnom prijevozu na području Županije prevezeno je u 2003.god. 5.853 tisuće putnika ili za 37% više o odnosu na 2000.god. Istodobno je cestovni prijevoz robe ostvaren s 2.869 tisuća tona, što je više za 16% u odnosu na 2000.god.

U **zračnom prometu** ostvaren je promet zrakoplova od 1.184 u 2003.god. a prevezeno je oko 40 tisuća putnika. Promet zrakoplovima je manji u odnosu na 2000.god. za 40%, a broj prevezenih putnika veći za oko 2,7 puta.

U **poštanskom prometu** došlo je do laganog pada slanja paketa (3%), zatim smanjenja slanja brzopla (7%), smanjenja usluga u novčanom prometu (10%), uz zadržavanje razine slanja pismonosnih pošiljaka. Razvojem bankarstva, suvremenih prijenosnih sustava i telekomunikacijskih usluga, pošta bitno smanjuje obujam usluga, a osim razvijene konkurencije problem je i zastarjela oprema.

Telekomunikacijski promet dostigao je visoku razinu razvoja zahvaljujući jakom čvorištu u Rijeci, te velikim ulaganjima u infrastrukturu. Praćenjem ukupnog prihoda za razdoblje 2000 - 2003.god. (stalne cijene 2003.god.) na razini djelatnosti prijevoza, skladištenja i veza moguće je ukazati na tendencije u gospodarskim aktivnostima. Podaci s kojima raspolaže FINA ne obuhvaćaju podatke željeznice, pošte i telekomunikacija, pa iskazan prihod ne odražava pravo stanje. Iz takvih odnosa proizlazi da je u području prometa, skladištenja i veza ostvaren prosječni godišnji rast aktivnosti od čak 13,8%.

Trgovina

U povezanom svjetskom tržišnom prostoru trgovina ima značajnu razvojnu ulogu, što vrijedi i za trgovinu Županije. Prema podacima FINA-e: Informacija o osnovnim financijskim rezultatima poduzetnika Primorsko - goranske županije Registra godišnjih financijskih izvještaja, 2003.god. u trgovini Županije je ostvaren ukupni prihod u iznosu od 11.914 mln kn, što je za 10,7% više nego prethodne godine. Udio trgovine u strukturi ukupnog prihoda Županije iznosio je visokih 44,9%, identično kao i godinu dana ranije. Prema ostvarenoj dobiti u iznosu od 367,1 mln kn u 2003.god, što je za 1,4 % manje nego godinu dana ranije, trgovina ima udio od 38,4% u gospodarstvu Županije. Navedeni financijski pokazatelji poslovanja trgovine u 2003.god.(ukupni godišnji prihod i dobit) stavljaju trgovinu na vodeću poziciju županijskog gospodarstva.

Tablica 52. Godišnji prosjek zaposlenih u trgovini

	Područje	Broj zaposlenih		Indeks 03/00.	Struktura 2003. u %
		2000.	2003.		
1.	Gorski kotar	341	385	112,9	4,1
2.	Grad Rijeka	4.837	5.351	110,6	57,6
3.	Priobalje	2.239	2.460	109,9	26,5
4.	Otoci	890	1.091	122,6	11,8
5.	Ukupno	8.307	9.287	111,8	100,0

Izvor: Odsjeka za statistiku Službe za gospodarstvo, Ureda državne uprave u Primorsko – goranskoj županiji

U trgovini (prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti točan naziv djelatnosti je "Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala te predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo") je 2003.god. evidentirano 2.398 poduzetnika, što je 38,5% broja poduzetnika Županije, a za 45 poduzetnika manje nego godinu dana ranije. Udio zaposlenih u trgovini u ukupnom gospodarstvu Županije povećao se sa 9,4% 2000.god. na 10,0% 2003.god. Postotak povećanja po područjima kreće se između 9,9% i 12,9%, s iznimkom otoka gdje je povećanje najveće i iznosi 22,6%. (**Tablica 52.**)

Iskorištavanje mineralnih sirovina

Na području Županije postoji niz kamenoloma na kojima se eksploatira i prerađuje kameni materijal, odnosno karbonatne sedimentne stijene. Otvoreno je približno 50 kamenoloma mezozojskih vapnenaca i dolomita. Kamen eruptivnog podrijetla (andezit) vadi se jedino u Fužinskom Benkovcu.

Šljunak za potrebe građenja se eksploatirao u kvartarnim sedimentima. Ležišta se nalaze u području Klane, Grobničkog polja i Gorskom kotaru kod Mrkoplja. Kopovi na

Grobničkom polju i na području Gumanca kod Klane su napušteni, dok se eksploatacija povremeno obavlja na lokaciji Malo Duboko kod Mrkoplja.

Morski pijesak vadi se povremeno i nekontrolirano u više zona podmorja. Ranije je eksploatacija bila intenzivna u Bakarskom zaljevu i Vinodolskom kanalu u blizini Šila. U sadašnjem razdoblju primjetno je veće kopanje u Barbatskom kanalu kod otoka Raba.

Ležišta barita nalaze se Gorskom kotaru, na području između naselja Homer, Mrzle Vodice i Crni Lug. Rudna tijela su oblika manjih ili većih leća, dužine do 300 metara. Ležišta su većim dijelom iscrpljena i mali su izgledi za pronalaženje novih velikih rudnih rezervi.

Ležišta boksita protežu se, s prekidima, duž otoka otoka Krka, Cresa, Lošinja i Raba. Redovito su to mala, ali brojna ležišta kvalitetnog boksita. Ukupne rezerve ovog horizonta nisu velike. Kopovi su napušteni.

2.2.3. Komunalne djelatnosti

2.2.3.1. Groblja

Sukladno "Pravilniku o načinu i sadržaju vođenja evidencije i načinu obilježavanja i održavanja groblja i grobova pripadnika stranih oružanih sila" (NN.18/93), jedinice lokalne samouprave dužne su voditi knjigu svidencije groblja, odnosno grobova, koja se dostavlja na ovjeru županiji. Skupnu evidenciju groblja treba voditi Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Na temelju prikupljenih podataka dobivenih u ožujku 2005. god. od jedinica lokalne samouprave (priloženih u **Tablici 53.** u nastavku) utvrđeno je da na području Primorsko – goranske županije postoji ukupno 162 lokacije groblja, od čega se 61 lokacija nalazi u Priobalju, 46 u Gorskom kotaru, te 55 na otocima - po 24 na otoku Krku, odnosno otocima Cresu i Lošinju, te 7 lokacija na otoku Rabu.

Ukupna površina koju zauzimaju površine postojećih groblja u Primorsko – goranskoj županiji iznosi 104,44 ha (za nekolicinu lokacija podaci o površini ostali su nedostupni – četiri lokacije u Priobalju, te 24 u Gorskom kotaru). Ukupni kapacitet groblja u Županiji iznosi 82.077 grobnih mjesta.

Ukupna površina koju zauzimaju groblja u **Priobalju** iznosi 84,36 ha (80,1% ukupnog iznosa za Županiju), te je ukupnog kapaciteta 56.335 grobnih mjesta (68,6% kapaciteta Županije); od toga na Grad Rijeku otpada 58,16 ha (55,7% grobnih površina Županije), odnosno 40.363 grobna mjesta (49,2% kapaciteta Županije). Na području Priobalja planira se proširenje groblja na 42 od ukupno 61 lokacije (67%).

U Gorskom kotaru površine groblja zauzimaju ukupno 9,56 ha (9,2% ukupnog iznosa za Županiju), a kapacitet iznosi 12.532 grobna mjesta (15,3% Županije). Planira se proširenje groblja na 11 od ukupno 46 lokacija (24%).

Na otocima Krku, Cresu i Lošinju te Rabu površine groblja zajedno obuhvaćaju 10,52 ha (10,1% ukupnog iznosa za Županiju), sa ukupno 13.210 grobnih mjesta (16,1% kapaciteta Županije); od čega otok Krk 7.430 grobnih mjesta na površini od 6,44 ha; otoci Cres i Lošinj 3.663 grobna mjesta na površini od 2,24 ha, te otok Rab 2.117 grobnih mjesta na površini od 1,84 ha. Planira se proširenje groblja na 8 lokacija na otoku Krku (od ukupno 24), zatim na 2 (od 24) na otocima Cresu i Lošinju, te na 5 (od 7) lokacija na otoku Rabu.

Tablica 53. Lokacije, površine i broj grobnih mjesta na području Županije

Mikroregije	Općine i gradovi	Naziv groblja	Površina groblja (m ²)	Broj grobnih mjesta	Napomene
Priobalje	Općina Čavle	Cernik (u naselju Buzdohanj)	24.600	947	Obzirom na nedavno izvršena proširenja, slijedeće tri godine ne postoji potreba za izgradnjom novih ukopnih polja, no ipak se rade planovi za izgradnju istih.
		Grobnik	25 200	618	
	Općina Jelenje	Jelenje	9.600	1.240	Postoji potreba za proširenjem; mogućnost na zapadnom i istočnom dijelu zemljišta u produžetku groblja.
	Općina Kostrena	Sv. Lucija		1.014	
		Sv. Barbara		258	Planira se proširenje.
	Općina Omišalj	Sv. Duh	6.000	563	Prostornim planom Općine Omišalj predviđeno je groblje ukupne površine 29.488 m ² .
	Općina Viškovo	Viškovo	15.000	1.550	Planira se proširenje postojećeg groblja za 0,6 ha, te izgradnja novog na području Radne zone br.6 Brtuni, koja nije u funkciji, a površine je 4,5 ha.
	Općina Lovran	Lovran	9.840	1.272	Namjera proširenja uz postojeće groblje.
	Općina Matulji	Matulji	3.480	733	Postoji potreba za novim grobljem, koje će se graditi u Rupci, te se planira proširenje groblja Matulji, Rukavac i Zvoneća.
		Rukavac	2.529	533	
		Brešća	1.217	241	
		Veli Brgud	1.655	251	
		Zvoneća	457	112	
		Mune	2.230	392	
	Općina Mošćenička Draga	Mošćenice	2.125	340	Na postojećim grobljima nema slobodnih grobnih mjesta.
		Brseč	896	255	
	Općina Klana	Klana	5.450	560	Potreba za proširenjem.
		Breza	250	50	
	Općina Vinodolska	Bribir	3.420	762	Potreba za proširenjem.
		Grižane – Barci	1.462	325	
		Grižane – Belgrad	2.305	512	Potreba za proširenjem.
		Tribalj	2.164	481	
		Drivenik	1.206	268	

Mikroregije	Općine i gradovi	Naziv groblja	Površina groblja (m ²)	Broj grobnih mjesta	Napomene
Priobalje	Grad Rijeka	Kozala	109.847	12.032	Groblje u granicama koje se ne mogu širiti, te će se po potrebi i mogućnostima povećavati broj grobnih mjesta.
		Trsat	34.035	3.847	Ne postoji mogućnost vanjskog ni unutarnjeg proširenja.
		CGG Drenova	412.000	8.452	Groblje je u izgradnji. Izvedeno je cca 40% predviđene površine.
		Zamet	8.064	2.474	Proširenje groblja je u tijeku (nova grobna mjesta su u ukupnom zbroju).
		Sveti Kuzam	1.119	106	Proširenje je potrebno za cca 30-50 grobnih mjesta.
		Draga	3.679	633	Proširenje je potrebno za cca 120-140 grobnih mjesta.
		Donja Drenova	5.560	514	
		Gornja Drenova	7.259	161	Proširenje je potrebno za cca 30-50 mjesta.
	Grad Bakar	Grad Bakar	17.800	Ukupno: 3.619	Potreba za izgradnjom novog groblja u naselju Bakar.
		Hreljin	15.400		
		Krasica	13.000		
		Kukuljanovo	6.400		
		Praputnjak	2.200		
		Škrlevo	8.600		
		Zlobin	1.500		
	Grad Kastav	Kastav	12.842	1.673	Prostornim planom uređenja Grada Kastva predviđeno je novo groblje na lokaciji Zagrad, površine 46.700 m ² .
	Grad Kraljevica	Bakarac	1.698	181	PPUG-om predviđeno proširenje 0,22 ha.
		Kraljevica	4.789	607	PPUG-om predviđeno proširenje 1,89 ha.
		Šmrika	2.695	343	PPUG-om predviđeno proširenje 0,78 ha.
		Križišće	3.592	325	PPUG-om predviđeno proširenje 0,78 ha.
		Sv. Trojica	4.600		Napušteno groblje.
	Grad Opatija	Opatija	11.143	1.406	
		Volosko	8.000	1.347	
		Poljane	2.500	403	
		Veprinac	1.450	215	

Mikroregije	Općine i gradovi	Naziv groblja	Površina groblja (m²)	Broj grobnih mjesta	Napomene
	Grad Crikvenica	Crikvenica	Iscrpljene prostorne mogućnosti groblja – u centru mjesta	1.312	Planirana groblja u Crikvenici – Potkotor (površine1,59 ha) i Selcu (površine 0,53 ha) – neizgrađeno.
		Selce		549	
		Dramalj		370	Postoji mogućnost proširenja za cca 1.000 m², planirano UPU-om u izradi.
		Jadranovo	2.518 (700 čhv)	450	Postoji mogućnost proširenja, koje je planirano UPU-om u izradi.
	Grad Novi Vinodolski	Novi Vinodolski	6.600	860	Ne postoji slobodno mjesto; potrebno hitno prići realizaciji novog groblja (predviđenog na lokalitetu Brisnica u Novom Vinodolskom).
		Povile	870	99	Potrebno proširenje groblja i izgradnja mrtvačnice.
		Krmpote – novo	4.350	334	
		Krmpote – staro	1.440	91	
		Krmpote – Luka	600	34	
		Klenovica	980	47	
		Sibinj	425	33	
		Donji Zagon	1.840	178	
		Ledenice	3.100	363	
		Priobalje – ukupno:		61 lokacija	843.581 m²

Mikroregije	Općine i gradovi	Naziv groblja	Površina groblja (m ²)	Broj grobnih mjesta	Napomene
Gorski kotar	Općina Fužine	Fužine	3.015	549	Postoji potreba za proširenjem.
		Lič	2.200	388	Ne postoji potreba za proširenjem.
	Općina Lokve	Lokve	10.000	564	Potrebno proširenje za cca 100 grobnih mjesta.
		Mrzla Vodica	5.000	130	
	Općina Mrkopalj	Groblje kod crkve Majke Božje od sedam žalosti	11.200	1.100	Navedena groblja imaju još neiskorištenog prostora.
		Groblje u Tuku kod crkve Sv. Petra	1.600	65	
	Općina Ravna Gora	Kupjak	5.246,5	212	Ne postoji potreba za novim grobljem.
		Ravna Gora	14.732,3	1.357	
	Općina Skrad	Skrad		481	Na području Općine Skrad ne postoji potreba za novim grobljem.
		Divjake		164	
		Rogi		69	
	Općina Brod Moravice	Brod Moravice		485	Postoji žurna potreba za proširenjem mjesnog groblja u Brod Moravicama; lokacija predviđena Prostornim planom uređenja Općine neposredno uz postojeće.
		Male Drage		55	
		Podstene		79	
		Šimatovo		72	
		Goršeti		27	
	Grad Delnice	Delnice	13.683	1.320	U 2004.g. prošireno za 11.480 m ² , sa mogućnošću izgradnje 740 grobnih mjesta.
		Zamost Brodski	4.990	396	Sva grobna mjesta su popunjena; u postupku je sređivanje imovinsko-pravnih odnosa u svrhu proširenja.
		Crni Lug	4.200	266	Površina zadovoljava, postoji mogućnost izgradnje dodatnih grobnih mjesta.
		Kuželj	1.435	148	Sva grobna mjesta popunjena, ali ne postoji potreba za proširenjem (zbog malog broja stanovnika).
		Turki	1.723	120	Površine zadovoljavaju.
		Marija Trošt	522	111	
		Razloge	752	78	
		Hrvatsko	1.780	30	

Gorski kotar	Grad Čabar	Plešce	1.636	244	
		Čabar	2.579	390	
		Prezid	2.813	429	
		Tršće	2.799	416	
		Geroovo	3.200	474	
		Hrib	498,3	78	
	Grad Vrbovsko	Vrbovsko "Krš"		686	Postoji potreba za proširenjem.
		Vrbovsko "Lovnik"		148	
		Moravice, Dokmanovići		359	Postoji potreba za proširenjem.
		Moravice, Ilije Petrovića		152	
		Moravice, Sv. Tereza		53	
		Moravice, Radoševići		45	
		Lukovdol		112	Postoji potreba za proširenjem.
		Plemenitaš		92	
		Gomirje		169	Postoji potreba za proširenjem.
		Ljubošina		83	
		Damalj		75	Postoji potreba za proširenjem.
		Veliki i Mali Jadrč		63	Postoji potreba za proširenjem.
		Osojnik		68	
		Zdihovo		56	
		Liplje		29	
		Severin na Kupi		45	
Gorski kotar – ukupno:		46 lokacija	95.604 m²	12.532	

Mikroregije	Općine i gradovi	Naziv groblja	Površina groblja (m²)	Broj grobnih mjesta	Napomene
Otok Krk	Općina Baška	Baška – Sv. Ivan	4.248 (zajedno sa crkvom)	946	
		Jurandvor – Sv. Lucija	1.753	300	
		Batomalj – MBG	456	85	
		Draga Baščanska – Sv. Elisafte	1.293	298	
	Općina Dobrinj	Dobrinj	4.000	300	U nekoliko navrata izvršeno proširenje groblja u Sužanu, izgradnja niša u Polju.
		Polje	3.000	200	
		Gabonjin	3.000	200	
		Rasopasno	1.000	80	
		Kras	3.000	200	
		Sužan	2.000	100	
	Općina Malinska - Dubašnica	Bogovići	4.500	360	Planirano proširenje; otkupljen teren površine 3.000 m².
		Sv. Vid	1.400	100	Planirano proširenje; otkupljen teren površine 1.500 m².
		Dubašnica	2.200	190	Planirano proširenje; potrebno izvršiti otkup terena.
	Općina Punat	Groblje Sv. Blaža, Punat	9.000	500	Planirano proširenje ukupne površine za 7.000 m² u produžetku postojeće lokacije.
		Stara Baška	1.500	70	Razmišlja se o proširenju, u produžetku postojećeg groblja.
	Općina Vrbnik	Vrbnik	4.000	399	U 2005.g. predviđa se proširenje sa 50 novih ukopnih mjesta.
		Risika	2.900	308	Ne planira se proširenje.
		Garica	2.500	300	
	Grad Krk	Grad Krk	6.000	750	Prema Urbanističkom planu naselja Krk planirana nova lokacija groblja u sjevernom dijelu naselja površine cca 60.000 m².
		Vrh	1.500	250	Prema Idejnom programskom rješenju predviđeno proširenje na ukupno 4.000 m².
		Kornić	600	290	
		Poljica	900	348	
		Milohnić	1.200	501	
		Pinezić	2.500	355	
Otok Krk – ukupno:		24 lokacije	64.450 m²	7.430	

Mikroregije	Općine i gradovi	Naziv groblja	Površina groblja (m²)	Broj grobnih mjesta	Napomene
Otoci Cres i Lošinj	Grad Cres	Cres	4.230	405	
		Lubenice	180	60	
		Vrana	88	22	
		Orlec	670	165	
		Martinščica	510	161	
		Stivan	205	57	
		Valun – Sv. Marko	230	66	
		Merag	38	12	
		Dragozetići	250	77	
		Predošćica	70	28	
		Beli	400	114	
		Loznati	185	12	
	Grad Mali Lošinj	Mali Lošinj	5.465	1.105	U tijeku je proširenje postojećeg groblja Sv. Martin, s površinom od 3.397 m², te 380 novoformiranih grobnih mjesta.
		Veli Lošinj	1.606	170	Postoji potreba za 200 novih grobnih mjesta.
		Ilovik	638	119	
		Susak	1.520	297	
		Unije	970	127	
		Čunski	560	122	
		Sv. Jakov	432	60	
		Nerezine	1.919	242	
		Osor	1.406	111	
		Punta Križa	485	49	
		Belej	175	59	
		Ustrine	149	23	
Otoci Cres i Lošinj – ukupno:		24 lokacije	22.381 m²	3.663	
Otok Rab	Grad Rab	Grad Rab	4.250	482	Potreba za proširenjem.
		Kampor	2.050	288	Potreba za proširenjem.
		Barbat	3.850	458	
		Banjol	2.250	273	Potreba za proširenjem.
		Mundaniye	1.800	162	
		Supetarska Draga	2.200	193	Potreba za proširenjem.
		Lopar	2.000	261	Potreba za proširenjem.
Otok Rab – ukupno:		7 lokacija	18.400 m²	2.117	
Otoci – ukupno:		55 lokacija	105.231 m²	13.210	
Primorsko–goranska županija		162 lokacija groblja	1.044.416m² (104,44 ha)	82.077	

2.2.3.2.Privezišta za barke

Prikaz privezišta na području Primorsko - goranske županije prema područjima jedinica lokalne samouprave sa brojem vezova prikazan je u nastavku³¹.

1. Područje Grada Kraljevice:	115
— Carevo:	30
— Javorište	20
— Uvala Tiha	10
— Uvala Scott	5
— Uvala Dumboka	15
— Uvala Malenska	5
— Uvala Rastica - Neriz	30
2. Područje Grada Crikvenica:	762
— Sidrište Kačjak	-
— Lučica hotela "Selce"	50
— Lučica hotela Ad Turres Dramalj	4
— Perčin - Jadranovo	80
— Ertak - Jadranovo	20
— Vodna - Perkov mul - Jadranovo	100
— Kačjak - Bršćanovica - Dramalj	30
— Pazdehova - Dramalj	30
— Dramalj - Omorika	20
— Crni mol - Crikvenica	110
— Potok - Crikvenica	15
— Podvorska - Crikvenica	200
— Polača - Selce	35
— Mulina - Selce	35
— Slana - Selce	3
— Selce - luka	30
3. Područje Grada Novi Vinodolski:	70
— Povile	50
— Smokvica	20
4. Područje Općine Malinska:	94
— Porat - luka	40
— Vantačići - luka	25
— Ribarsko selo	7
— Glavotok - sidrište	7
— Uvala Čavlena	15
5. Područje Grada Krka:	120/150
— Portapisana	50
— Sidrište Sv. Juraj	50
— Torkul - privezište/sidrište	20/50

³¹ Izvor: Upravni odjel za pomorstvo, promet i veze, listopad 2004.

— Sidrište Mala Jana	-
6. Područje Općine Punat:	170
— Pod Gušternu	50
— Sidrište kampa "Pila"	100
— Sidrište kampa "Konobe" - Ljetno	20
7. Područje Općine Vrbnik:	20
— Sv. Marak	20
8. Područje Općine Dobrinj:	165
— Lokvišća (u izgradnji)	60
— Čižići (u izgradnji)	60
— Soline (u izgradnji)	30
— Rudine	10
— Vodice	5
9. Područje Općine Omišalj:	56
— Peškera - operativna obala kamenoloma	1
— Hotel "Jadran"	-
— Vila "Eva" Omišalj	5
— Njivice	10
— Uvala Kijac - Njivice	40
10. Područje Grada Cresa:	60
— Privezište brodogradilišta "Cres"	20
— Sidrište kampa "Kovačine"	40
11. Područje Grada Mali Lošinj:	1105
— Ustrine	20
— Bijar	50
— Sidrište Maračol	100
— Sidrište Liski	25
— Artatore - sidrište/privezište	100
— Sv. Jakov	10
— Bučanje	10
— Sidrište Ul	20
— Biskupija	50
— Kandija - sidrište/privezište	30
— Čikat	100
— Sidrište Krivica	100
— Ilovički kanal - sidrište/privezište	200
— Osorski zaljev - sidrište	70
— Ustrine - sidrište	20
— Uvala Tomozina - sidrište	30
— Uvala Unije - sidrište	15
— Uvala Podkujni - sidrište	10
— Uvala Vognišća - sidrište	10

— Uvala Pijeski - sidrište	10
— Uvala Trasorka - sidrište	5
— Uvala Valdarka - sidrište	30
— Uvala luke Jadriščica - sidrište	60
— Uvala Meli - sidrište	10
— Uvala Kolorat - sidrište	10
— Uvala Majiška - sidrište	10

12. Područje Grada Raba³²: **120**

— "San Marino" - luka	80
— "Suha Punta" - luka	40

2.2.3.3. Zbrinjavanje otpada

Komunalni otpad

Način postupanja s komunalnim i industrijskim neopasnim otpadom na području Županije nije primjeren postojećoj legislativi Republike Hrvatske, a kamoli propisima EU koji će se u skoroj budućnosti morati poštivati. Djelatnost postupanja s komunalnim otpadom obuhvaća skupljanje i odlaganje komunalnog otpada. Skupljanje komunalnog otpada na području Županije obavljaju u najvećoj mjeri gradska komunalna trgovačka društva. Prema njihovim podacima skupljanjem otpada je obuhvaćeno 94% stanovnika.

Na području Primorsko-goranske županije danas postoji 10 legalnih odlagališta otpada: Osojnica, Viševac, Duplje, Treskavac, Pržić, Kalvarija, Sovinj, Cetin, Sović Laz i Peterkov Laz. (**Slika 28.**) Popis komunalnih poduzeća koji upravljaju pojedinim odlagalištem otpada, sa pripadajućim područjima prikazan je u nastavku:

- KD Čistoća, Rijeka:
 - odlagalište Viševac,
 - područje: Rijeka, Bakar, Čavle, Jelenje, Kastav, Klana, Viškovo, Kostrena, Kraljevica,
- Komunalac, Opatija:
 - odlagalište Osojnica,
 - područje: Opatija, Lovran, Matulji, Mošćenička Draga,
- GKTD Ivanj, Novi Vinodolski:
 - odlagalište Duplje
 - područje: Novi Vinodolski, Crikvenica, Vinodolska,
- Vodovod i čistoća Cres - Mali Lošinj:
 - odlagalište Pržić (Cres) i Kalvarija (Lošinj),
 - područje: Cres, Mali Lošinj,
- Ponikve, Krk:
 - odlagalište Treskavac,
 - područje: Krk, Baška, Dobrinj, Malinska, Omišalj, Punat, Vrbnik,
- Vrelo, Rab:
 - odlagalište Sorinj

³² Na području Lučke kapetanije - Ispostava Rab postoje molovi i obale koji se (ne)gospodarski koriste, ukupne dužine 5.000 m.

- područje: Rab,
- Komunalac, Vrbovsko:
 - odlagalište Cetin,
 - područje: Vrbovsko,
- Komunalac Delnice:
 - odlagalište Sović Laz,
 - područje: Delnice, Ravna Gora, Mrkopalj, Skrad, Lokve, Brod Moravice, Fužine,
 - KD Čabranka Čabar:
 - odlagalište Peterkov Laz,
 - područje Čabar.

Specifičan je problem skupljanje otpada s malih otoka lošinjskog arhipelaga. Otpad koji nastaje na otocima Susak i Ilovik eko - brodicama se prevozi u Mali Lošinj, a onaj nastao na otoku Unije zbrinjava se na lokalnom odlagalištu.

Slika 28. Mreža odlagališta otpada na području Županije

Prilikom skupljanja otpada još se uglavnom ne vrši selekcija po vrstama, iako su posljednjih godina i u tome pogledu učinjeni pozitivni pomaci. Komunalna društva periodično organiziraju prikupljanje tzv. "glomaznog" otpada iz kućanstava.

Jedan od najvažnijih problema je problem popunjenosti kapaciteta postojećih odlagališta, osobito onih na koja se odlaže otpad nastao na području grada Rijeke i prigradskih općina (Viševac), s otoka Krka (Treskavac) i Malog Lošinja (Kalvarija).

Pregled osnovnih podataka o odlagalištima, na temelju informacije županijskog Upravnog odjela za upravljanje imovinom i komunalne djelatnosti Županijskom poglavarstvu o komunalnoj djelatnosti odlaganja komunalnog otpada u 2001. godini prikazan je u **Tablici 54.**

Tablica 54. Podaci o odlagalištima na području Županije

Odlagalište	Smještaj	Površina	Kapacitet		Količina otpada	Vrijeme korištenja
			Ukupni	Iskorišteni		
Osojnica	Općina Matulji, 3 km od Jušića, 550 m do najbližeg naselja Ivanići	25.000 m ²	470.000 m ³	350.000 m ³	24.000 m ³ godišnje	od 1975. god.
Viševac	Općina Viškovo, na području naselja Marinići	74.000 m ²	1.350.000 m ³	100%	206.000 m ³ godišnje (god. zauzeće depon. prostora 43.000 m ³)	od 1964. god.
Duplje	7 km od grada Novi Vinodolski	8.000 m ²	74.000 m ³	47.000 m ³	40.000 m ³ godišnje (70% izgori)	od 1969. god.
Kalvarija	2 km od grada Mali Lošinj, u blizini turističkog naselja Čikat	27.000 m ²	350.000 m ³	280.000 m ³	42.471 m ³ (2001. god.)	od 1967. god.
Pržić	3 km od grada Cresa	14.000 m ³	200.000 m ³	80.000 m ³	14.000 m ³ (2001. god.)	od 1980. god.
Treskavac	Općina Vrbnik, najbliže naselje 2,3 km	50.000 m ³	270.000 m ³	242.000 m ³	140.000 m ³ (2001. god.)	od 1975. god.
Sorinj	12,5 km od grada Raba, najbliže naselje 2,5 km	40.000 m ²	600.000 m ³	424.000 m ³	27.496 m ³ (2001. god.)	od 1969. god.
Cetin	6,6 km od Vrbovskog, najbliže naselje 4 km	6.500 m ²	50.000 m ³	35.000 m ³	3.000 m ³ godišnje	od 1985. god.
Petrkov Laz	6 km od Gerova	18.000 m ²	54.000 m ²	18.000 m ³	1.500 m ³ + 10 t krupnog otpada	od 1989. god.
Sović Laz	2 km od grada Delnice	12.000 m ²	125.050 m ³	25.000 m ³	15.000 m ³	od 1995. god.

Dnevno se u Županiji proizvede 200 - tinjak tona komunalnog i industrijskog neopasnog otpada koji se bez selekcije deponira na odlagališta. Većina postojećih odlagališta nalazi se pred konačnim popunjavanjem svojih kapaciteta, a niti jedno nije u skladu s važećim propisima.

Godišnje se na području Županije prikupi oko 513.000 m³ komunalnog otpada³³, što u odnosu na ukupni broj od 305.505 stanovnika iznosi 1,679 m³/stanovniku. Najveći dio - 40% ukupne količine otpada (200.000 m³) odloži se na odlagalištu Viševac u općini Viškovo, 27% (140.000 m³) na odlagalištu Treskavac na otoku Krku, a preostalih 33% na svim ostalim odlagalištima.

Nakon stupanja na snagu propisa koji reguliraju postupanje s otpadom, postupanje s otpadom na odlagalištima se u odnosu na prijašnje stanje bitno popravilo. Uspostavljena je kontrola i evidencija otpada, odlagališta su uglavnom ograđena, otpad se prekriva inertnim materijalom, regulira se otplinjavanje, izgrađeni su protupožarni pojasi i minimum prateće infrastrukture. Stanje na odlagalištima kontrolira se redovnim pregledima inspekcije zaštite okoliša, te prilikom godišnjeg obilaska odlagališta otpada u okviru Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku

Postupanje s tehnološkim otpadom

Na području Primorsko - goranske županije odvija se niz proizvodnih i uslužnih djelatnosti u kojima nastaju razne vrste tehnološkog otpada. Otpad nastaje u rafinerijama nafte, petrokemijskoj industriji, metalnoj industriji, lukama, brodogradilištima, marinama, proizvodnji i preradi drva, proizvodnji prehrambenih proizvoda, pri uslugama prijevoza robe i putnika, u hotelima, kampovima i ugostiteljskim objektima, peradarskim farmama, proizvodnji i distribuciji električne energije, trgovini i dr. Poseban problem čini otpad koji nastaje u djelatnosti zaštite zdravlja ljudi i životinja i proizvodnji i distribuciji farmaceutskih proizvoda.

Do sredine devedesetih godina dvadesetog stoljeća, a osobito do stupanja na snagu propisa iz oblasti zaštite okoliša koji reguliraju postupanje s otpadom, nije se vodila evidencija o vrstama, količinama, mjestu nastanka, te načinu i mjestu zbrinjavanja otpada. Opasni tehnološki otpad se odlagao na području Viškova, u tzv. "crnoj jami" Sovjak u razdoblju od 1955. - 1990.god. U cilju sanacije izrađene su potrebne studije - studija izvodljivosti (1998.god.), studija o utjecaju na okoliš (2000.god.), alokacijski model raspodjele troškova sanacije (2000.god.) i dokumentacija za pretkorektivnu akciju (2001.god.).

Na području Županije djeluje više skupljača tehnološkog otpada, koji su uglavnom specijalizirani za skupljanje pojedinih vrsta otpada. Podaci o proizvedenom, skupljenom i obrađenom tehnološkom otpadu dostavljaju se službi Ureda državne uprave u Primorsko - goranskoj županiji nadležnoj za zaštitu okoliša, kao dio katastra emisija u okoliš. U 2001. godini podatke je prijavilo 56 proizvođača opasnog tehnološkog otpada i 51 proizvođač neopasnog tehnološkog otpada, 8 skupljača opasnog i 8 skupljača neopasnog tehnološkog otpada, te 3 obrađivača opasnog tehnološkog otpada ("INA" rafinerija nafte na Urinju; HEP, Pogon TE Rijeka i "Rijekatank"). Prijavljeno je 12.590,19 t proizvedenog opasnog i 50.777,15 t neopasnog otpada. Dostavljeni su podaci o 3.727,02 t skupljenog opasnog otpada i 24.006,37 t neopasnog tehnološkog otpada. Prema prijavnim listovima koje su dostavila navedena tri obrađivača otpada na području Županije obrađeno je 1.498,25 t opasnog otpada.

Osnovni je problem u postupanju s tehnološkim otpadom nepostojanje odgovarajućih građevina za skladištenje, obrađivanje i odlaganje tog otpada. Isto tako, na razini države nije uspostavljen sustav postupanja s opasnim otpadom.

³³ Podatak iz Izvješća županijskoga Upravnog odjela za upravljanje imovinom i komunalne djelatnosti o komunalnoj djelatnosti odlaganja komunalnog otpada, svibanj 2002.

Problem tzv. "divljih" odlagališta

Uz navedena odlagališta, u 2003. godini registrirano je i više od 170 nelegalnih odlagališta otpada³⁴, iako pouzdani i cjeloviti podaci o broju, lokacijama, površini i vrstama odloženog otpada na tzv. "divljim" odlagalištima ne postoje, jer nije utvrđena obveza vođenja takve evidencije. Radom nadležnih županijskih službi tijekom niza godina uočeno je da se odlagališta građevnog otpada, čije lokacije najčešće određuju same jedinice lokalne samouprave često pretvaraju upravo u odlagališta najrazličitijeg otpada. Kao specifičnost potrebno je napomenuti da se nerijetko događaju takvi slučajevi i na samoj obali mora i nasipavanjem u more. Poseban je problem postojanje takvih odlagališta u vodozaštitnim područjima i u šumama. Najčešće se ipak otpad nekontrolirano odlaže uz prometnice.

Sustav gospodarenja otpadom

Kroz proteklih desetak godina izrađen je niz studija i elaborata koji su u svojim segmentima odredili osnove budućeg sustava. U okviru Programa tehničke pomoći za okoliš u Sredozemlju iz fonda METAP je 1996. godine dovršena izrada Studije "Sustav gospodarenja otpadom u kvarnerskom i istarskom području" kojom je cjelovito obrađena problematika zbrinjavanja otpada i predložen primjeren sustav gospodarenja otpadom. Rezultati studije prihvaćeni su zaključkom Povjerenika Vlade RH za Primorsko-goransku županiju. Nadogradnju predloženog sustava predstavljaju prijedlozi i rješenja dati u Prethodnoj, a potom i Konačnoj studiji o utjecaju na okoliš građevine za skladištenje, obradu i odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada s područja Primorsko-goranske županije.

2.2.4. Javne ustanove

2.2.4.1. Društvene djelatnosti

Društvene djelatnosti predstavljaju sadržaje od javnog interesa i prema glavnim svojstvima svrstavaju se u nekoliko osnovnih skupina. To su:

- Upravne funkcije
- Pravosuđe
- Udruge građana, političke stranke i druge organizacije
- Vjerske zajednice
- Prosvjeta
- Kultura
- Zdravstvo
- Socijalna skrb
- Sport

Društvene djelatnosti kao skupina središnjih uslužnih funkcija imaju za cilj pratiti razvoj i razmještaj njihovih korisnika, sa svrhom poboljšanja standarda i kvalitete života stanovništva. Njihov razvitak i struktura ovisi o potrebama korisnika njihovih usluga i o planiranom društveno - gospodarskom razvoju.

Središnje uslužne funkcije imaju svoje utjecajno područje i pružaju usluge korisnicima ili ih upućuju prema određenim gravitacijskim područjima, čime se stvara

³⁴ Izvor: www.ekoplus.hr

sustav pojedinih skupina društvenih djelatnosti koje su važne za razvijanje sustava središnjih naselja. O mreži središnjih naselja ovisi dostupljivost uslugama društvenog standarda, što neposredno utječe na stabilnost naselja i kvalitetu života stanovništva.

Prema odgovarajućim standardima koji se određuju u svrhu razvitka prostora, svakoj se pojedinoj skupini ili podskupini društvenih djelatnosti i institucija određuje mjesto u sustavu središnjih naselja. Pritom se prate stvarne potrebe i veličina njihovog utjecajnog i gravitacijskog područja u prostoru. Sukladno tomu određuju se sljedeći sadržaji uslužnih funkcija:

Upravne funkcije i pravosuđe

U skladu sa zakonodavstvom, prostorne uvjete razvoja osiguravaju sadržaji državne uprave, županijske i lokalne samouprave, odnosno opće službe i institucije. U okviru pravosuđa djeluju pravosudna tijela (sudovi, državna odvjetništva i Državno pravobraniteljstvo Primorsko - goranske županije). Prekršajni sudovi su definirani kao tijela državne vlasti koja sudbenu vlast obavljaju samostalno i neovisno. U Primorsko - goranskoj županiji djeluje 9 prekršajnih sudova na razini općina i Trgovački sud - županijski u Rijeci, te Županijsko državno odvjetništvo i 4 općinska državna odvjetništva. Sudska nadležnost navedenih pravosudnih tijela utvrđena je zakonima o područjima i sjedištima sudova, državnih odvjetništava i prekršajnim sudovima.

Udruge građana, političke stranke i njima srodne organizacije

Udruge građana, političke stranke i njima srodne organizacije nastaju iz potrebe ljudi da se međusobno organiziraju oko rješavanja svojih društvenih potreba te da percipiraju kod donošenja odluka za poboljšanje životnih uvjeta šire zajednice.

Vjerske zajednice

Djelovanje vjerskih zajednica podrazumijeva slobodno i zakonskim aktima osigurano obavljanje obreda, osnivanje škola, učilišta te socijalnih i dobrotvornih ustanova (dječjih vrtića, skrb za stare i dr.).

Prosvjeta

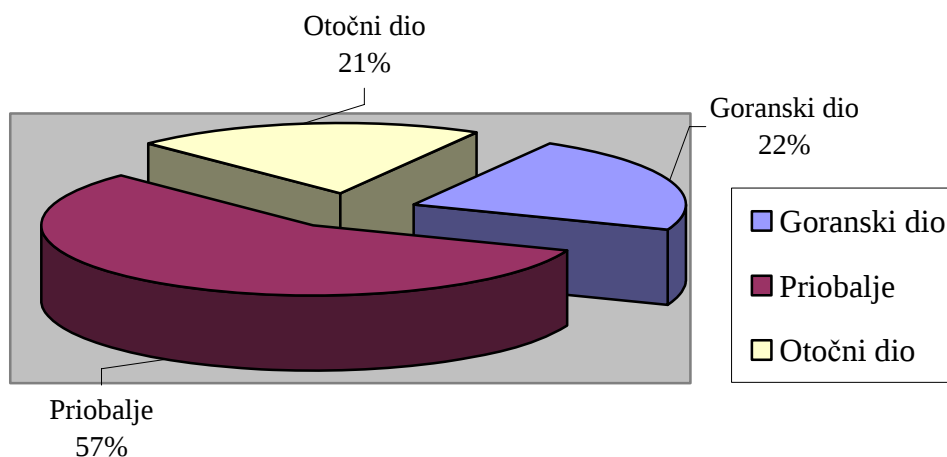
Prosvjetne djelatnosti obuhvaćaju cjelokupni sustav odgoja i obrazovanja kojeg čine predškolski odgoj, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje i domski smještaj učenika. Osnovne ustanove u kojima se provodi odgoj i obrazovanje su dječji vrtići, osnovne škole, srednje škole i učenički domovi.

Mreža odgojnih i obrazovnih institucija pruža usluge njege, odgoja i zaštite djece, te obrazovanje i smještaj učenika. Prema namjeni obrazovanja škole se dijele na redovite osnovne i srednje, škole namijenjene djeci i mladeži s teškoćama u razvoju (specijalne), škole za obrazovanje odraslih i škole za posebno obrazovanje (osnovne glazbene i baletne škole). Srednje škole, ovisno o vrsti nastavnog plana i programa dijele se na gimnazije, tehničke i srodne škole, industrijske i obrtničke te umjetničke škole (glazbene, baletne i likovne). Obrazovanje odraslih namijenjeno je odraslim osobama pohađanjem nastave ili polaganjem ispita. U Županiji djeluje ukupno 125 osnovnih škola (123 državne i 2 privatne), 48 srednjih škola (46 državnih, 1 privatna, 1 vjerska), 100 dječjih vrtića (85 državnih, 10 privatnih, 5 vjerskih) i 6 učeničkih domova³⁵. Pregled mreže osnovnih škola po prostornim cjelinama prikazan je u **Tablici 55**.

³⁵ Izvor: Statistička izvješća, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2003./2004.

Tablica 55. Pregled mreže osnovnih škola u Županiji

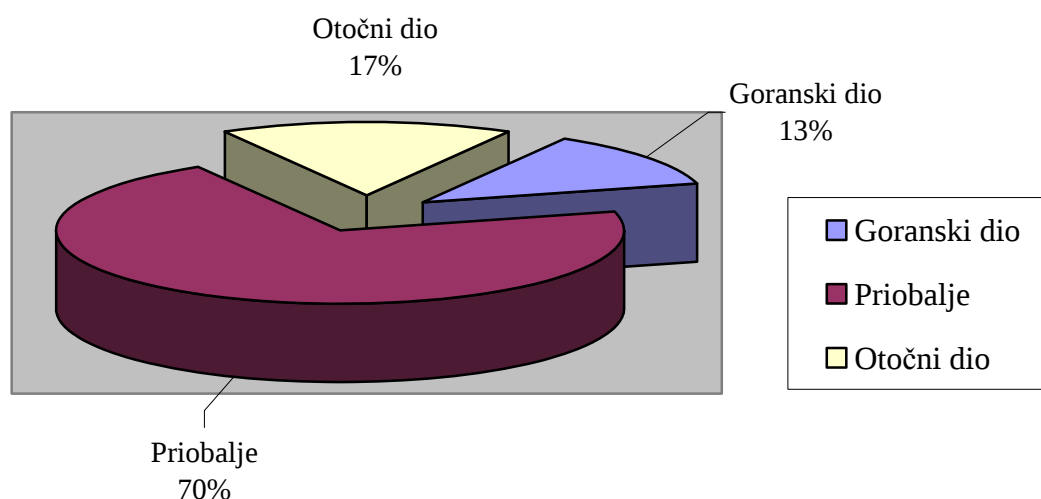
Prostorna cjelina	Osnovne škole (ukupno matične i područne škole)
Delnice	14
Čabar	5
Vrbovsko	9
Risnjak	0
Bjelolasica	0
Rijeka - centar	24
Rijeka - prsten	21
Opatija	12
Klana - Rupa	6
Crikvenica - Novi Vinodolski	8
Krk	7
Cres	4
Mali Lošinj	8
Rab	7
UKUPNO:	125

Slika 29. Osnovne škole u Županiji: Grafički prikaz postotnih udjela po prostornim cjelinama

Pregled mreže srednjih škola po prostornim cjelinama prikazan je u **Tablici 56.**

Tablica 56. Pregled mreže srednjih škola u Županiji

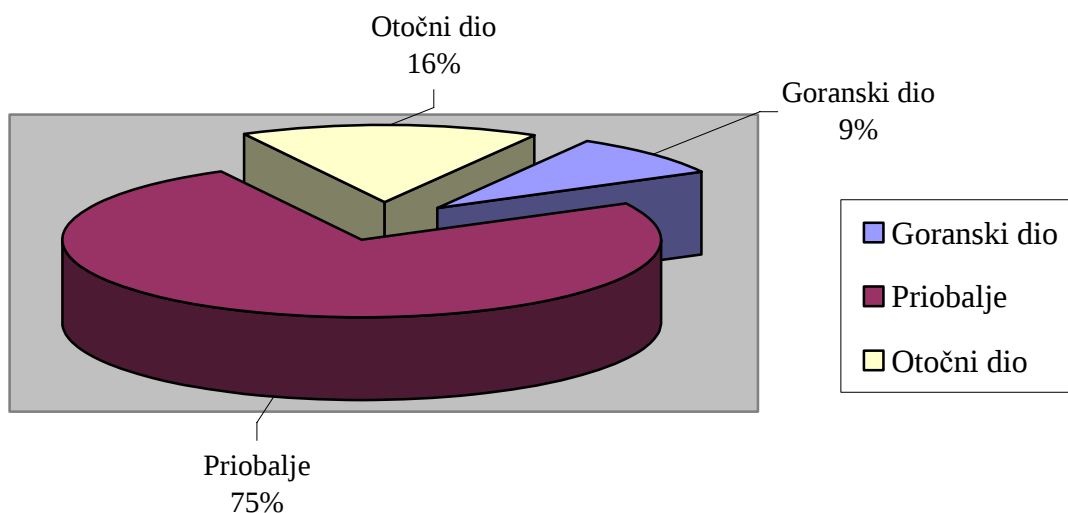
Prostorna cjelina	Gimnazije	Tehničke i srodne	Umjetničke	Industrijske i obrtničke
Delnice	1	0	0	1
Čabar	1	0	0	1
Vrbovsko	0	1	0	1
Risnjak	0	0	0	0
Bjelolasica	0	0	0	0
Rijeka - centar	5	9	2	8
Rijeka - prsten	0	1	0	0
Opatija	1	2	1	2
Klana - Rupa	0	0	0	0
Crikvenica - Novi Vinodolski	1	1	0	1
Krk	1	1	0	1
Cres	0	0	0	0
Mali Lošinj	1	1	0	1
Rab	1	0	0	1
UKUPNO:	12	16	3	17

Slika 30. Srednje škole u Županiji: Grafički prikaz postotnih udjela po prostornim cjelinama

Pregled mreže dječjih vrtića i učeničkih domova po prostornim cjelinama prikazan je u **Tablici 57**.

Tablica 57. Pregled mreže dječjih vrtića i učeničkih domova u Županiji

Prostorna cjelina	Dječji vrtići	Učenički domovi
Delnice	2	0
Čabar	5	0
Vrbovsko	2	1
Risnjak	0	0
Bjelolasica	0	0
Rijeka - centar	39	3 (1 studentski dom)
Rijeka - prsten	24	1
Opatija	6	1
Klana - Rupa	0	0
Crikvenica - Novi Vinodolski	6	0
Krk	8	0
Cres	3	0
Mali Lošinj	3	0
Rab	2	0
UKUPNO:	100	6

Slika 31. Dječji vrtići u Županiji: Grafički prikaz postotnih udjela po prostornim cjelinama

Visoko školstvo i znanost

Visoka učilišta su ustanove visoke naobrazbe sa svrhom ostvarivanja intelektualnog, tehničkog, umjetničkog, kulturnog i drugog stvaralaštva. Čine ih sveučilište, veleučilište, fakultet, umjetnička akademija i visoka škola. Visoka vjerska učilišta su visoka učilišta koja su osnovala vjerske zajednice i na njima se ravnopravno primjenjuje Zakon o visokim učilištima.

U Županiji ukupno djeluje 11 visokih učilišta i to u Rijeci (Veleučilište, Visoka učiteljska škola, 7 fakulteta (Građevinski, Tehnički, Pomorski, Medicinski, Ekonomski, Pravni, Filozofski), Opatiji (Fakultet za turistički i hotelski management) i u Lovranu (Visoka škola za glazbeni umjetnost).

Kultura

Djelatnost kulture odvija se putem ustanova koje provode obrazovnu i/ili kulturno - umjetničku djelatnost. To su knjižnice, kazališta, kinematografi, muzeji, javne glazbene ustanove, otvorena ili pučka učilišta, arhivi, javna glasila, televizijske i radio - postaje, izdavačke ustanove, umjetničke organizacije, informativne službe, zajednice i udruge tehničke kulture i dr.

U Županiji djeluje 49 knjižnica, 1 arhiv, 4 kazališta, 13 kinematografa, 8 radio - postaja, 2 televizije, 2 muzeja i 32 udruge tehničke kulture.³⁶

Zdravstvo

Zdravstvena djelatnost organizirana je putem zdravstvenih ustanova za pružanje zdravstvene zaštite i unaprijeđenje, očuvanje i vraćanje zdravlja, a odvija se na tri razine: primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini.

Na primarnoj razini djeluju ustanove primarne zdravstvene zaštite koje uključuju domove zdravlja, ordinacije privatne prakse, ustanove za hitnu medicinsku pomoć, ustanove za zdravstvenu njegu u kući, ljekarne i stacionare za privremeni smještaj bolesnika.

Ustanove sekundarne zdravstvene zaštite koje djeluju na sekundarnoj razini su opće bolnice, specijalne bolnice i lječilišta, a ustanove tercijarne zdravstvene zaštite, na trećoj razini, su kliničke ustanove, državni zdravstveni zavodi i visoka učilišta zdravstvenog usmjerenja.

Zdravstvene ustanove se dijele i prema kriteriju vlasništva, i to na zdravstvene ustanove u državnom vlasništvu, u privatnom vlasništvu i ugovorne zdravstvene ustanove koje su, također, u privatnom vlasništvu.

Prema odgovarajućim standardima, pri čemu se nastoje pratiti stvarne potrebe stanovništva, svakoj se pojedinoj razini zdravstvene zaštite određuje mjesto u sustavu središnjih naselja, a u svrhu što optimalnijeg prostornog razvoja. Sukladno tomu, Rijeka kao centralno naselje Primorsko - goranske županije i središte makroregije, sjedištem je najvećeg broja zdravstvenih ustanova primarne, sekundarne i tercijarne razine.

U sjedištima mikroregija (Delnice, Krk, Cres, Rab i Mali Lošinj) djeluju, uglavnom, ustanove primarne zdravstvene zaštite, te sekundarne - u Malom Lošnju (Dječja bolnica za alergijske bolesti s odjelom za odrasle Veli Lošinj) i Rabu (Psihijatrijska bolnica Rab).

³⁶ Izvor podataka: Statistički ljetopis Primorsko - goranske županije 2002.

U središtima prostornih cjelina jačih razvojnih središta (Opatija, Crikvenica - Novi Vinodolski) zastupljene su zdravstvene ustanove primarne i sekundarne zdravstvene zaštite (od sekundarnih ustanova djeluje Specijalna bolnica za rehabilitaciju i liječenje bolesti srca i reumatizma "Thalassotherapie" u Opatiji i njen ogranak u Crikvenici), a u središtima prostornih cjelina slabijih razvojnih središta (Čabar - Gerovo, Vrbovsko, Rupa - Klana) u skladu postojećih standarda djeluju samo ustanove primarne zdravstvene zaštite, kao i u ostalim naseljima Primorsko - goranske županije koja su lokalnog karaktera.

Organizacija zdravstvene djelatnosti na području Primorsko - goranske županije, prema podacima Zavoda za javno zdravstvo PGŽ, po jedinicama lokalne samouprave, je sljedeća:

Goransko područje:

Grad Delnice

- Dom zdravlja "Dr. Josip Kajfeš" Delnice (3)
- Privatne ordinacije opće medicine (4)
- Privatne specijalističke ordinacije (5)
- Privatne stomatološke ordinacije (2)
- Privatni zubotehnički laboratoriji (2)
- Jedinica za kućnu njegu
- Privatna ljekarna
- Ispostava Zavoda za javno zdravstvo Primorsko – goranske županije Rijeka (2)

Općina Lokve

- Privatna ordinacija opće medicine

Općina Fužine

- Jedinica DZ "Dr. Josip Kajfeš" Delnice
- Privatna stomatološka ordinacija
- Privatna ljekarna

Općina Skrad

- Privatna ordinacija opće medicine
- Privatna stomatološka ordinacija
- Privatna ljekarna

Općina Ravna Gora

- Privatna ordinacija opće medicine
- Privatna stomatološka ordinacija
- Privatni zubotehnički laboratoriji
- Jedinica za fizikalnu terapiju
- Privatna jedinica za kućnu njegu
- Ljekarna "PRIMA-PHARME"

Općina Mrkopalj

- Jedinica DZ "Dr. Josip Kajfeš" Delnice
- Privatna ordinacija opće medicine
- Ljekarna "PABLO" jedinica Mrkopalj

Općina Čabar

- Dom zdravlja Čabar
- Privatne ordinacije opće medicine (2)
- Privatne stomatološke ordinacije (2)
- Privatni zubotehnički laboratoriji (2)
- Ljekarna "PRIMA-PHARME"

Općina Vrbovsko

- Dom zdravlja Vrbovsko
- Privatne ordinacije opće medicine (4)
- Privatne stomatološke ordinacije (3)
- Privatni zubotehnički laboratoriji (2)
- Privatne jedinice za kućnu njegu (2)
- Jedinica za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju

Općina Brod Moravice

- Jedinica DZ "Dr. Josip Kajfeš" Delnice
- Privatna ordinacija opće medicine

Priobalno područje (Priobalje):

Grad Rijeka

- Dom zdravlja Rijeka (33)
- Zdravstvena stanica "Željezničar"
- Ustanova za hitnu medicinsku pomoć Rijeka
- Privatne ordinacije opće medicine (84)
- Privatne pedijatrijske ordinacije (11)
- Privatne specijalističke ordinacije (64)
- Privatne stomatološke ordinacije (157)
- Privatni zubotehnički laboratoriji (52)
- Privatni medicinsko-biokemijski laboratorij
- Privatni citološki laboratoriji (3)
- Poliklinika "Medico"
- Poliklinika za ginekologiju "Dr. D. Kalinić"
- Poliklinika za oftalmologiju "Sv. Lucija"
- Poliklinika "Dr. Božo Vojniković"
- Poliklinika "Sindik"
- Poliklinika za radiologiju i ginekologiju "1885"
- Poliklinika "Škalamera"
- Poliklinika "PRO VITA"
- Poliklinika "DENTAL"
- Poliklinika "Terme" – podružnica Rijeka
- Poliklinika "AHEL"
- Poliklinika "INTERNEURON"
- Poliklinika "Dr. Lucijana Pavičević"
- Stomatološka poliklinika "Jukica"
- Stomatološka poliklinika "Dr. Branko Žuža"
- Stomatološka poliklinika "Zaverski"

- Stomatološka poliklinika Medicinskog fakulteta
- Zdravstvena ustanova za medicinu rada "Prim Z. Rački"
- Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Dijana Ban"
- Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Magda Ćutić"
- Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Slavica i Vedran Dekanić"
- Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Nevenka Skendžić"
- Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Helena Smokrović"
- Ustanova za njegu "Jasna Pavačić"
- Privatne jedinice za kućnu njegu (7)
- Privatne jedinice višeg fizioterapeuta (2)
- Ljekarna "Jadran" Rijeka (5) i radna jedinica zajedničkih službi
- Jedinice ljekarne "PRIMA-PHARME" (3)
- Privatne ljekarne (16)
- Ljekarne "Rijeka" (5)
- Ljekarna "Kušen" – jedinica Rijeka
- Ljekarna "Mazzi" (2)
- Ljekarna "Pablo" – jedinica Rijeka
- Klinički bolnički centar Rijeka (3); 21 radna jedinica
- (10 klinika, 9 zavoda, 1 djelatnost, 1 jedinica za znanstveni rad i radna zajednica zajedničkih službi)
- Zavod za javno zdravstvo Primorsko - goranske županije Rijeka (4)

Općina Matulji

- Jedinice DZ Opatija (3)
- Privatne ordinacije opće medicine (5)
- Privatna pedijatrijska ordinacija
- Privatne stomatološke ordinacije (7)
- Privatni zubotehnički laboratoriji (3)
- Jedinica za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju
- Privatna ljekarna
- Jedinica Ljekarne "Rijeka" Jušići

Općina Kastav

- Jedinica DZ Rijeka
- Privatne ordinacije opće medicine (2)
- Privatne stomatološke ordinacije (4)
- Jedinica za kućnu njegu
- Privatna ljekarna (2)
- Ispostava Zavoda za javno zdravstvo Primorsko – goranske županije Rijeka

Općina Viškovo

- Jedinica DZ Rijeka
- Privatne ordinacije opće medicine (2)
- Privatne stomatološke ordinacije (4)
- Zubotehnički laboratorij
- Privatna ljekarna (2)
- Ustanova za zdravstvenu njegu "Gordana Vuković"
- Privatne jedinice za kućnu njegu (2)

Općina Jelenje

- Jedinica DZ Rijeka
- Privatne ordinacije opće medicine
- Privatne stomatološke ordinacije (2)
- Privatna ljekarna
- Psihijatrijska bolnica Lopača

Općina Čavle

- Privatne ordinacije opće medicine (4)
- Privatne stomatološke ordinacije (3)
- Poliklinika "Tagora"
- Privatni zubotehnički laboratorij
- Jedinica privatne ljekarne "PRIMA-PHARME"

Općina Kostrena

- Jedinice DZ Rijeka (2)
- Privatne ordinacije opće medicine (2)
- Privatne stomatološke ordinacije (4)
- Privatna specijalistička ambulanta
- Privatni zubotehnički laboratorij
- Ustanova za zdravstvenu njegu "Žeravica"
- Privatna ljekarna

Grad Bakar

- Jedinice DZ Rijeka (4)
- Privatne ordinacije opće medicine (5)
- Privatne stomatološke ordinacije (2)
- Privatni zubotehnički laboratorij (2)
- Jedinica za fizikalnu terapiju
- Privatne jedinice za kućnu njegu (2)
- Privatne ljekarne (2)

Grad Kraljevica

- Jedinice DZ Rijeka
- Zavod za liječenje alegrijskih bolesti i rehabilitaciju omladine
- Privatna ordinacija opće medicine
- Privatna pedijatrijska ordinacija
- Privatne stomatološke ordinacije (2)
- Privatna ljekarna

Općina Omišalj

- Jedinice DZ Krk
- Privatna ordinacija opće medicine (2)
- Privatne specijalističke ordinacije (2)
- Privatne stomatološke ordinacije (3)
- Zubotehnički laboratorij
- Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Melem"
- Privatna ljekarna "Kirinčić" Njivice
- Privatna ljekarna

Grad Opatija

- Dom zdravlja Opatija
- "Thalassotherapia" – specijalna bolnica za rehabilitaciju i liječenje bolesti srca i reumatizma, Opatija
- Privatne ordinacije opće medicine (5)
- Privatna pedijatrijska ordinacija
- Privatne stomatološke ordinacije (12)
- Privatne specijalističke ordinacije (7)
- Jedinica za kućnu njegu
- Privatni zubotehnički laboratoriji (4)
- Poliklinika za stomatologiju i maksilofacijalnu kirurgiju "QI-DENT"
- Poliklinika "Dr. Jelušić"
- Poliklinika za hemodijalizu "Interdijal" Volosko
- Poliklinika za internu medicinu i ginekologiju "Yvonne Vukušić-Dach"
- Privatna ljekarna (2)
- Jedinica ljekarne "Ghetaldus-O"
- Jedinica ljekarne "Štimac"
- Ispostava Zavoda za javno zdravstvo Primorsko - goranske županije Rijeka (2)

Općina Lovran

- Jedinica DZ Opatija
- Privatne ordinacije opće medicine (4)
- Privatne stomatološke ordinacije (4)
- Klinika za ortopediju
- Privatna ljekarna

Općina Mošćenička Draga

- Jedinica DZ Opatija
- Privatne ordinacije opće medicine (2)
- Privatne stomatološke ordinacije
- Privatna ljekarna

Općina Klana

- Jedinice DZ Rijeka
- Privatne ordinacije opće medicine
- Privatne stomatološke ordinacije (2)

Grad Crikvenica

- Dom zdravlja Crikvenica
- Privatne ordinacije opće medicine (6)
- Privatne specijalističke ordinacije (4)
- Privatne stomatološke ordinacije (9)
- Privatni zubotehnički laboratoriji (2)
- "Moderni medicinski centar", poliklinika za ginekologiju, kardiologiju i internu medicinu
- Poliklinika "Katunar", zdravstvena ustanova za pružanje specijalističko-konzilijarne zdravstvene pomoći
- Poliklinika "TERME" Selce

- Stomatološka poliklinika "Dr. Kalmar"
- "Thalassotherapia" – specijalna bolnica za rehabilitaciju i liječenje bolesti dišnih organa i reumatizma, Crikvenica
- Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Željka Pleše"
- Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Grbčić"
- Privatne ljekarne (2)
- Ljekarna "Škunca" jedinica Selce
- Ispostava Zavoda za javno zdravstvo Primorsko - goranske županije Rijeka

Grad Novi Vinodolski

- Jedinica DZ Crikvenica
- Privatne ordinacije opće medicine (4)
- Privatna pedijatrijska ordinacija
- Privatna stomatološka ordinacija
- Privatna jedinica za fizikalnu terapiju
- Privatni zubotehnički laboratorij
- Privatna ljekarna

Općina Vinodolska

- Jedinice DZ Crikvenica (3)
- Privatna ordinacija opće medicine
- Privatna stomatološka ordinacija
- Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Gordana Vlastelić"

Otočno područje:

Općina Malinska

- Jedinica DZ Krk
- Privatne ordinacije opće medicine (3)
- Privatne stomatološke ordinacije (2)
- Privatna ljekarna

Grad Krk

- Dom zdravlja Krk
- Privatne ordinacije opće medicine (3)
- Privatne specijalističke ordinacije (2)
- Privatne stomatološke ordinacije (3)
- Privatna ljekarna
- Ispostava Zavoda za javno zdravstvo Primorsko – goranske županije Rijeka (2)

Općina Punat

- Jedinica DZ Krk
- Privatne ordinacije opće medicine
- Privatne specijalističke ordinacije
- Privatne stomatološke ordinacije
- Privatna ljekarna

Općina Baška

- Privatne ordinacije opće medicine
- Privatne specijalističke ordinacije
- Privatne stomatološke ordinacije
- Privatna ljekarna

Općina Vrbnik

- Jedinica DZ Krk

Općina Dobrinj

- Privatne ordinacije opće medicine (2)
- Privatne stomatološke ordinacije
- Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Nurka Rus"

Grad Cres

- Jedinice DZ "Dr. Dinko Kozulić" Mali Lošinj (2)
- Privatna ordinacija opće medicine
- Privatna specijalistička ordinacija
- Privatne stomatološke ordinacije (2)
- Privatna ljekarna
- Ispostava Zavoda za javno zdravstvo Primorsko – goranske županije Rijeka

Grad Mali Lošinj

- Jedinice DZ "Dr. Dinko Kozulić" Mali Lošinj (8)
- Privatna ordinacija opće medicine (5)
- Privatna specijalistička ordinacija (2)
- Privatne stomatološke ordinacije (5)
- Privatni zubotehnički laboratoriji (2)
- Medicinsko-biokemijski laboratorij
- Privatna ljekarna
- Dječja bolnica za alergijske bolesti s odjelom za odrasle Veli Lošinj
- Ispostava Zavoda za javno zdravstvo Primorsko – goranske županije Rijeka

Grad Rab

- Dom zdravlja Rab
- Privatna ordinacija opće medicine (6)
- Privatna pedijatrijska ordinacija
- Privatne specijalističke ordinacije (3)
- Privatne stomatološke ordinacije (6)
- Privatni zubotehnički laboratoriji
- Medicinsko-biokemijski laboratorij
- Privatna ljekarna
- Privatna ljekarna "KUŠEN"
- Psihijatrijska bolnica Rab
- Ispostava Zavoda za javno zdravstvo Primorsko – goranske županije Rijeka

Socijalna skrb

Djelatnost socijalne skrbi odvija se kroz složenu mrežu službi i ustanova. Od posebnog je značaja za pomoć osobama kojima je potreban specifičan oblik pomoći i zaštite. Zakonom o socijalnoj skrbi određena je mreža ustanova socijalne skrbi, i utvrđeni njeni korisnici. Putem ustanova socijalne skrbi ostvaruje se pomoć socijalno ugroženim, nemoćnim i drugima koji sami ili kroz svoju obitelj na mogu zadovoljiti osnovne životne potrebe. Vrste socijalne skrbi su domovi za djecu bez roditeljske skrbi, domovi za djecu oštećenu u tjelesnom i mentalnom razvoju, domovi za djecu neprihvatljivog ponašanja, domovi umirovljenika i centri za socijalnu skrb.

U Županiji djeluje ukupno 8 domova za djecu i mladež, 8 domova za odrasle i 9 centara za socijalnu skrb.

Sport

Sportska djelatnost pomaže pri održavanju psihofizičkih sposobnosti i zdravlja stanovništva. Organizirana je kroz sportske udruge, saveze, poduzeća, obrazovne ustanove, učenička i studentska društva i dr. Putem raznovrsnih sportskih aktivnosti, rekreacije, zabave i odmora pruža skrb o tjelesnoj kulturi stanovnika. Republika Hrvatska posebno potiče razvijanje potreba u sportu na razini Države, županija, gradova i općina i osigurava objekte i sadržaje za sve uzraste stanovništva. Mrežu sportskih objekata prema mogućim korisnicima, minimalne sadržaje i prostorne uvjete, te standarde i normative propisuje nadležno ministarstvo. Programom prostornog uređenja Države područja i objekti sportske namjene dobivaju posebnu pažnju, npr. autodrom na Grobničkom polju s uređenim stazama i pratećim sadržajima, sustav golf igrališta kao i drugi centri za različite oblike sportskih aktivnosti (sportovi na vodi, konjički sport, streličarstvo i sl.).

U Županiji djeluje ukupno 291 sportska udruga putem raznovrsnih sportskih grana, sa svrhom aktivnog bavljenja sportom, Hrvatski sportski savez invalida i 8 Hrvatskih saveza za sport i rekreaciju, te 9 šahovskih i 26 lovačkih udruga.³⁷

2.2.4.2. Javna poduzeća

Javna poduzeća se definiraju kao poduzeća od javnog interesa za proizvodnju dobara i usluga za širi broj potrošača (korisnika). Najčešće su to poduzeća u većinskom državnom vlasništvu i pod državnom kontrolom na području ponude javnih i komunalnih usluga, kao što su elektroprivreda, komunikacije, transportne usluge, vodoopskrba, luke, šume i tome slično. Javna poduzeća osnivaju se pretežno u vlasništvu države kako bi se izbjegao privatni monopol, kojim bi se proizvodila nedovoljna količina proizvoda uz previsoku cijenu. Iako je Zakonom o javnim poduzećima predviđeno da i privatna poduzeća mogu biti javna poduzeća (Sl.l. 46/90) i to uz kontrolu države, u praksi se to još ne primjenjuje.

Prema podacima iz 2004.god., na području Primorsko - goranske županije djelovalo je 45 javnih poduzeća³⁸ raspoređenih po gradovima i važnijim općinskim središtima. To su javna poduzeća komunalnih usluga, pretežno javnog prijevoza, vodovoda i čistoće, uređenja parkova, poduzeća za distribuciju električne energije i pogonskog goriva. Očekivano ih ima najviše u gradu Rijeci, (12 poduzeća), zatim u Rabu (4), po 3 poduzeća u

³⁷ Izvor: Statistički ljetopis Primorsko - goranske županije 2002.

³⁸ Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Sektor za informatiku i statistiku. listopad 2004.

Bakru, Delnicama i Škrljevu, a u Krku, Novom Vinodolskom, Cresu, Puntu i Opatiji po 2 javna poduzeća. Samo 1 javno poduzeće imaju ostali gradovi i naselja, primjerice Ravna Gora, Plešće, Crikvenica, Vrbovsko, Kastav, Dobrinj, Čabar, Fužine, Kraljevica i Omišalj. Sveukupno je u ovim javnim poduzećima zaposleno 4.957 radnika, od toga najviše u Rijeci (3.784 zaposlenih). Od 45 javnih poduzeća komunalnih usluga, 9 poduzeća se nalazi u stečaju.

2.2.5. Samouprava

2.2.5.1. Nadležnost

Primorsko - goranska županija je jedinica područne (regionalne samouprave) u čiji su sastav ušle jedinice lokalne samouprave - općine i gradovi, njih ukupno 35.

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01) utvrđeno je da županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na:

- školstvo,
- zdravstvo,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- gospodarski razvoj,
- promet i prometnu infrastrukturu,
- planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova.

Jedinice lokalne samouprave u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalne djelatnosti,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu.

2.2.5.2. Organizacija Županije³⁹

Tijela jedinice područne (regionalne) samouprave - županije su:

- Županijska Skupština - predstavničko tijelo,
- Župan i Županijsko Poglavarstvo - izvršno tijelo.

³⁹ Izvor: www.pgz.hr

Županijska skupština je predstavničko tijelo građana Primorsko - goranske županije i tijelo područne (regionalne) samouprave koje donosi akte u okviru svog djelokruga, te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom Županije. Skupština broji 42 člana. Mandat člana Skupštine izabranog na redovnim izborima traje četiri godine. Skupština ima predsjednika i dva potpredsjednika te 13 stalnih radnih tijela - odbora. Radna tijela Skupštine osnivaju se za proučavanje i razmatranje pojedinih pitanja iz nadležnosti Skupštine, za pripremu i podnošenje odgovarajućih prijedloga Skupštini, za praćenje utvrđene politike i praćenje izvršavanja odluka i općih akata Skupštine, za izvršavanje određenih zadaća od interesa za Skupštinu, te za proučavanje i raspravljanje i drugih pitanja iz nadležnosti Skupštine. Radna tijela Skupštine su:

- Mandatni odbor,
- Odbor za izbor, imenovanja i dodjelu povelja i priznanja,
- Odbor za statutarne - pravna pitanja,
- Odbor za pitanja nacionalnih manjina i ljudskih prava,
- Odbor za gospodarski razvoj, prostorno planiranje i zaštitu okoliša,
- Odbor za proračun i financije,
- Odbor zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb,
- Odbor za kulturu, tehničku kulturu i sport,
- Odbor za školstvo, znanost i tehnologiju,
- Odbor za lokalnu samoupravu, međuzupanijsku i međunarodnu suradnju,
- Odbor za turizam,
- Odbor za pomorstvo, promet i veze,
- Odbor za ravnopravnost spolova.

U sklopu Županijske skupštine djeluje i Parlament mladih, predstavničko tijelo mladih (16 - 28 god.) u Primorsko - goranskoj županiji, koji broji 41 člana. Osnovni cilj rada Parlamenta mladih je da predstavi, prezentira i zastupa interese, ideje i prijedloge mladih pred Županijskom skupštinom, te da se putem samostalnih projekata, inicijativa i programa pokuša učiniti sve na što boljem sagledavanju problema mladih unutar Županije. Parlament mladih čine predstavnici lokalne (regionalne) samouprave, studenata, učenika srednjih škola, nevladinih udruga te političkih stranaka zastupljenih u Županijskoj skupštini.

Izvršna tijela Županije su župan i Poglavarstvo. Župana bira Skupština iz redova svojih članova, te on zastupa Županiju. Župan obavlja nadzor nad zakonitošću rada upravnih tijela i daje im upute za rad. Župan ima dva zamjenika. Županijsko poglavarstvo broji 13 članova. Župan je predsjednik, a zamjenici župana su ujedno i zamjenici predsjednika Poglavarstva. Članove Poglavarstva bira Skupština, u pravilu iz redova svojih članova i na prijedlog župana, na razdoblje od četiri godine.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga županije ustrojeni su upravni odjeli i službe (upravna tijela). Upravnim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja i na prijedlog Župana, imenuje Poglavarstvo. Upravna tijela Županije su:

- Upravni odjel za gospodarski razvoj,
- Upravni odjel za pomorstvo promet i veze,
- Upravni odjel za proračun i financije,
- Upravni odjel za školstvo i društvene djelatnosti,
- Upravni odjel za upravljanje imovinom i komunalne djelatnosti,
- Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb,
- Ured župana, županijske Skupštine i Poglavarstva,
- Županijski zavod za održivi razvoj i prostorno planiranje.

2.2.5.3. Organizacija općina i gradova

Predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave su općinsko, odnosno gradsko vijeće. Gradska vijeća konstituirana su za ukupno 14 gradova na području Županije i broje ukupno 229 članova, dok Općinska vijeća (21 općina) broje ukupno 251 člana. Od ukupnog broja članova predstavničkih tijela općina i gradova (480), broj žena iznosi 72 (15%).

Izvršna tijela jedinice lokalne samouprave su u općini općinski načelnik i općinsko poglavarstvo, a u gradu gradonačelnik i gradsko poglavarstvo. U općini koja ima do 3.000 stanovnika za obavljanje izvršnih poslova ne bira se poglavarstvo, već njegove dužnosti obavlja predstavničko tijelo. Općina koja ima 3.001 - 10.000 stanovnika statutom može odrediti da se za obavljanje izvršnih poslova ne bira poglavarstvo, već da njegove dužnosti obavlja predstavničko tijelo. Pregledom podataka o izvršnim tijelima općina i gradova na području Primorsko - goranske županije vidljivo je da su u svim gradovima konstituirana gradska poglavarstva, koja ukupno broje 74 člana. Od 21 općine, njih 9 (43%) imaju izvršno tijelo - poglavarstvo, u kojima djeluje ukupno 45 članova. Ukupno 12 općina (Baška, Brod Moravice, Dobrinj, Fužine, Klana, Lokve, Malinska - Dubašnica, Mošćenička Draga, Mrkopalj, Punat, Skrad, i Vrbnik) nema formirano poglavarstvo (57%). Od ukupnog broja članova izvršnih tijela općina i gradova (119), broj žena iznosi 15 (13%).

